

Onderzoek
sportdeelname
2010

HAGENAARS EN SPORT

Inhoudsopgave

	SAMENVATTING	5
1	INLEIDING	7
2	SPORTDEELNAME	9
	2.1 Sportdeelname in Den Haag	9
	2.2 Sportdeelname in andere grote steden	12
	2.3 Sportdeelname naar geslacht, leeftijd en etniciteit	12
	2.3.1 Sportdeelname 2010	12
	2.3.2 Meest beoefende sport	14
	2.4 Sportdeelname naar opleiding en inkomen	16
	2.4.1 Sportdeelname	16
	2.4.2 Meest beoefende sport	17
	2.5 Sportdeelname per stadsdeel	17
	2.5.1 Sportdeelname	17
	2.5.2 Meest beoefende sport	19
3	BEOORDELING SPORTVOORZIENINGEN IN DEN HAAG	21
4	TYPE ORGANISATIE EN ACCOMMODATIE	25
	4.1 Type organisatie waar wordt gesport	25
	4.2 Type accommodatie	29
5	HAGENAARS DIE NIET SPORTEN	31
	5.1 Waarom sporten sommige kinderen niet?	31
	5.2 Waarom Hagenaars niet (meer) sporten	32
6	VRIJWILLIGERSWERK IN DE SPORT	35
	6.1 Vrijwilligers in de sport	35
	6.2 Soort werkzaamheden en organisatie	38
7	HAGENAARS MET EEN BEPERKING	39
	7.1 Hagenaars met een beperking in de steekproef	39
	7.2 Sportdeelname Hagenaars met en zonder beperking	40
	7.3 Belemmeringen en wensen van mensen met een beperking	41
8	LITERATUUR	43
	BIJLAGEN	45
	Bijlage I Onderzoeksverantwoording	46
	Bijlage II Gebruikte vragenlijsten	49
	Bijlage III Kaarten met sportvoorzieningen in Den Haag, per stadsdeel	79
	Bijlage IV Tabellen sport in Den Haag, 2010	89

Den Haag, december 2010

Gemeente Den Haag
Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn
Productgroep Onderzoek & Integrale Vraagstukken

Contactpersoon onderzoek
Marlies Diepeveen
(070) 353 53 86
marlies.diepeveen@denhaag.nl

Contactpersoon sportbeleid
Henriët van Rossum
(070) 353 25 54
henriet.vanrossum@denhaag.nl

Ontwerp en productie
Gemeente Den Haag
Intern Dienstencentrum

HAGENAARS EN SPORT

Begin 2010 heeft de gemeente Den Haag inwoners van de stad vragen gesteld over hun sportgedrag. In dit rapport wordt daarvan verslag gedaan. Het onderzoek heeft grofweg betrekking op het sportgedrag in 2009, van Hagenaars van 4 tot en met 70 jaar. De uitkomsten van dit onderzoek en de informatie in dit rapport geven beleidsmakers, het college, raadsleden en iedereen die betrokken is bij sport in Den Haag ondersteuning bij het uitvoeren van hun werkzaamheden.

Sportdeelname

Tweederde van de Haagse inwoners sport minstens twaalf keer per jaar. Dit cijfer is hoger dan een aantal jaren geleden. Dit heeft deels met de veranderde onderzoeksmethode te maken: het belangrijkste verschil is dat er meer mensen schriftelijk en via internet zijn benaderd dan voorheen en minder telefonisch. Vooral de regelmatige sportdeelname van minstens 1 à 2 keer per week is toegenomen. Er zijn duidelijke verschillen in sportgedrag van bewoners in verschillende levensfasen. De jeugd sport veel en vaak. Onder volwassenen is het percentage sporters lager en zeker regelmatig sporten doen volwassenen veel minder vaak dan de jeugd. Onder senioren is het deel van de bevolking dat helemaal niet sport een stuk groter dan onder de jeugd en volwassenen. Fitness is de populairste sport: ruim een derde van de sportende Hagenaars heeft aan fitness gedaan. Na fitness volgen zwemmen en hardlopen. Voetbal staat op de vierde plaats. De top drie is dezelfde als in 2006. Een verschil met afgelopen jaren is dat de groepslessen op muziek flink in populariteit zijn toegenomen.

Er sporten meer mannen dan vrouwen, meer kinderen en jongeren dan ouderen en meer autochtone Hagenaars dan allochtone Hagenaars. Bij regelmatige sporters zijn de verschillen tussen deze groepen nog iets groter. Hagenaars met een hoger opleidingsniveau sporten meer dan Hagenaars met een laag opleidingsniveau. Hetzelfde geldt voor Hagenaars met een hoog inkomen. Tussen de stadsdelen bestaan ook verschillen: in Segbroek, Scheveningen, Haagse Hout en Leidschenveen-Ypenburg wordt veel gesport. Inwoners van Laak sporten het minst. Deze patronen waren de afgelopen jaren ook te zien bij de onderzoeken naar sportdeelname in Den Haag. Fitness is onder alle groepen, behalve kinderen,

1 Inleiding

een erg populaire sport. Voetbal ontbreekt in de top tien van vrouwen en is onder autochtonen minder populair dan onder allochtonen. Door de overige groepen wordt veel gevoetbald. Zwemmen staat bij de meeste groepen hoog in de top tien en wordt vooral door kleine kinderen erg veel gedaan. Sommige sporten zijn vooral populair onder specifieke groepen. Zo komt de toename in populariteit van de groepslessen op muziek vooral op het conto van vrouwen en/of meisjes. Basketbal, bowlen, hockey, dansen en vechtsport zijn vooral geliefd onder pubers en jongeren. Golf en bridge wordt voornamelijk door 55-plussers gedaan. Onder Turkse en Marokkaanse Hagenaars zijn vechtsporten populair.

Sportmogelijkheden in de wijk

Ruim een kwart van de Hagenaars vindt de sportmogelijkheden in de wijk goed en ruim een derde vindt deze voldoende. Meer dan een kwart vindt de sportmogelijkheden slecht of onvoldoende. De oordelen van de jeugd, volwassenen en senioren ontlopen elkaar niet veel. Met name in de stadsdelen Centrum en Laak zijn de inwoners minder tevreden. Door de inwoners van deze stadsdelen wordt ook minder gesport. In Haagse Hout en Loosduinen oordelen de inwoners juist erg positief over de sportmogelijkheden in hun wijk.

Lidmaatschap sportvereniging

Bijna de helft van de sportende Hagenaars is lid van een sportvereniging. Er is een duidelijk verschil tussen Hagenaars in verschillende levensfasen. Zo is driekwart van de sportende jeugd lid van een sportvereniging, terwijl dit bij de volwassenen en senioren ongeveer de helft is. Mannen zijn vaker aangesloten bij een sportvereniging dan vrouwen, autochtone Hagenaars vaker dan allochtone Hagenaars. Inwoners van de stadsdelen Centrum en Laak zijn minder vaak lid van een sportvereniging. Vanzelfsprekend is er een logisch te verklaren verschil tussen de sporten: teamsporters zoals voetballers zitten vaker op een vereniging, voor zwemmers en mensen die fitnessen geldt dit veel minder. Veel mensen die zwemmen, doen dit ongeorganiseerd, alleen of in groepsverband. Fitness beoefenen mensen vooral via commerciële sportorganisaties.

Redenen om niet te sporten

Een derde van de kleine kinderen die niet sporten, kan dit niet doen omdat de ouders geen tijd hebben om het kind te brengen. Ook de kosten, de afstand en de jonge leeftijd van het kind spelen voor veel ouders een rol. Voor Hagenaars tussen 12 en 70 jaar zijn gebrek aan tijd en interesse de belangrijkste redenen dat zij niet sporten. Een kleiner gedeelte noemt gezondheidsproblemen en de kosten als bezwaar. Hagenaars die voorheen wel sportten, maar daar nu mee zijn gestopt, deden dat vaak omdat ze er geen tijd meer voor hadden. Vooral senioren stoppen vaak met sporten vanwege gezondheidsproblemen. Een derde van de Hagenaars die momenteel niet sport, wil dat het komende jaar wel gaan doen. Met name Hagenaars die dat in het verleden ook deden, zijn van plan in de toekomst weer te gaan sporten.

Vrijwilligerswerk in de sport

Het aantal vrijwilligers in de sport is hoger onder de intensieve sporters dan onder de incidentele sporters (respectievelijk 20 en 7 procent). Met name ouders van kleine kinderen die intensief sporten, doen veel vrijwilligerswerk in de sport (ruim een derde). Haagse vrijwilligers in de sport doen meestal sporttechnische of ondersteunende werkzaamheden. Zij hebben een functie als trainer, scheidsrechter of coach of ze zijn actief bij kantine, vervoer van de sporters, onderhoud van voorzieningen. Mensen doen het vrijwilligerswerk meestal bij een sportvereniging.

Hagenaars met een beperking

De helft van de Hagenaars met een beperking sport twaalf keer per jaar of vaker. Een derde sport regelmatig: 1 à 2 keer per week of vaker. Er zijn grote verschillen met de sportdeelname van Hagenaars zonder beperking: driekwart van de mensen zonder beperking sport twaalf keer per jaar of meer en ruim de helft sport regelmatig. Opvallend is dat er onder Hagenaars met een beperking geen verschil is in de sportdeelname van mannen en vrouwen, terwijl onder Hagenaars zonder een beperking de mannen meer sporten dan vrouwen.

Zes op de tien Hagenaars met een beperking zou vaker willen sporten dan zij momenteel doen. Daarbij zijn zwemmen en fitness favoriet. Dat zij niet meer kunnen sporten dan ze willen, heeft in de helft van de gevallen met de aard van de beperking zelf te maken. Van de mensen met een beperking die meer zouden willen sporten, is 20 procent niet op de hoogte van de sportmogelijkheden in Den Haag voor mensen met een beperking.

De gemeente Den Haag doet regelmatig onderzoek naar de sportdeelname van de inwoners van Den Haag. Dat gebeurt jaarlijks in de Stadsenquête en om de paar jaar in een groter onderzoek, waarin meer inwoners worden benaderd en dieper op het onderwerp wordt ingegaan¹. Dit rapport beschrijft de resultaten van dit grotere onderzoek. Het geeft inzicht in de sportdeelname van Hagenaars van 4 tot en met 70 jaar. We gaan apart in op de sportdeelname in de verschillende levensfasen: de jeugd (4 tot en met 17 jaar), volwassenen (18 tot en met 55 jaar) en senioren (56 tot en met 70 jaar). Daarnaast komt de sportdeelname van specifieke groepen Hagenaars aan bod, zoals bijvoorbeeld mannen en vrouwen, verschillende leeftijdsgroepen, inwoners van de verschillende stadsdelen en verschillende etnische groepen. Het onderzoek is in 2010 uitgevoerd en gaat bij benadering over de sportdeelname van Hagenaars in 2009. De informatie is belangrijk voor beleidsmakers van de gemeente, maar kan ook gebruikt worden door andere gemeenten en medewerkers en vrijwilligers in de sportsector. Iedereen die betrokken is bij sport in Den Haag kan in dit rapport bruikbare informatie vinden over het sportgedrag van de Hagenaars.

Het rapport geeft een beeld van de sportdeelname van Hagenaars. De sportdeelname geeft ook inzicht in de frequentie waarmee mensen sporten en de sporten die zij beoefenen. Behalve de sportdeelname gaan we ook in op verschillende aspecten die met sport te maken hebben, zoals het vrijwilligerswerk in de sport, het lidmaatschap van verenigingen, de accommodaties waar mensen sporten. Een deel van het rapport gaat in op de Hagenaars die niet sporten en waarom ze dat niet doen.

In hoofdstuk 2 gaan we in op de sportdeelname van de Hagenaars, waarbij we aandacht geven aan de meer regelmatige sportdeelname en de sporten die mensen beoefenen. In het hoofdstuk wordt een uitsplitsing gemaakt naar verschillende achtergrondkenmerken en er wordt een vergelijking gemaakt met de sportdeelname in de voorafgaande jaren. Hoofdstuk 3 is een kort hoofdstuk over de beoordeling van de sportvoorzieningen in de wijk. Hoofdstuk 4 gaat in op

¹ Er hebben 4.500 Hagenaars van 4 tot en met 70 jaar meegewerkt aan het onderzoek. Kinderen van 4 tot en met 11 jaar hebben niet zelf meegewerkt aan het onderzoek, maar hun ouders zijn benaderd. Zij hebben antwoord gegeven over de situatie van hun kinderen.

2 Sportdeelname

de organisatievorm waarin mensen sporten en de accommodatie waar zij dat doen. Hoofdstuk 5 behandelt de Hagenaars die niet sporten, de redenen waarom niet en de plannen die zij hebben om in de toekomst eventueel te gaan sporten. Hoofdstuk 6 heeft betrekking op het vrijwilligerswerk dat mensen doen in de sport. We besteden ook aandacht aan het soort werkzaamheden en de organisatie waar het vrijwilligerswerk wordt gedaan. Hoofdstuk 7 gaat in op Hagenaars met een beperking. We kijken naar de sportdeelname van Hagenaars met een beperking en die vergelijken we met de sportdeelname van Hagenaars zonder beperking. Daarna beschrijven we de specifieke belemmeringen die mensen met een beperking ervaren en de wensen die zij hebben. Tot slot geven we een overzicht van de gebruikte literatuur en websites. Het rapport bevat een aantal bijlagen met de onderzoeksverantwoording, de gebruikte vragenlijsten, kaarten met de sportvoorzieningen per stadsdeel en een uitgebreid tabellenrapport.

In dit hoofdstuk wordt de sportdeelname onder 4- tot en met 70-jarige Hagenaars beschreven. We gaan in op de frequentie waarmee Hagenaars sporten, de sporten die zij beoefenen en we maken uitsplitsingen naar een aantal persoons- en achtergrondkenmerken.

Voor het onderzoek volgen we de Richtlijn Sportdeelname-Onderzoek (RSO) die het Mulier Instituut in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft ontwikkeld. Ook de gebruikte vragenlijst is daarop gebaseerd. In de vragenlijst is gevraagd naar de sport(en) die men de afgelopen twaalf maanden heeft beoefend. Sportbeoefening is gedefinieerd als activiteiten die men heeft verricht volgens gebruiken en regels uit de sportwereld. In de vragenlijst wordt benadrukt dat sporten tijdens de gymlessen op school of schoolzwemmen niet worden meegerekend, maar sporten in de pauze of na school wel. Sporten in het kader van bedrijfsfitness of tijdens de vakantie tellen ook mee.

In de RSO is bepaald dat iemand een sporter is wanneer hij of zij twaalf keer per jaar of vaker een sport beoefent. Deze definitie hanteren wij ook in dit onderzoek. Omdat met name de groep mensen die één keer per week of vaker sport interessant is, zullen we in dit rapport ook de resultaten voor deze groep presenteren. De eerste groep noemen we de 'sporters', de tweede groep de 'regelmatige sporters'.

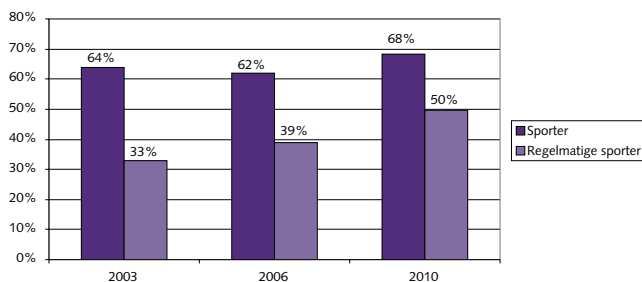
2.1 SPORTDEELNAME IN DEN HAAG

68 procent van de Haagse inwoners is een sporter. Ten opzichte van de vorige meting in 2006 is de sportdeelname onder Hagenaars toegenomen, toen was 62 procent van de Haagse inwoners een sporter. Deze toename kan deels verklaard worden door de afwijkende onderzoeksopzet dit jaar. Bij herhaling van een onderzoek dwingen maatschappelijke ontwikkelingen vaak om de onderzoeksopzet aan te passen. Helaas zijn dergelijke aanpassingen van

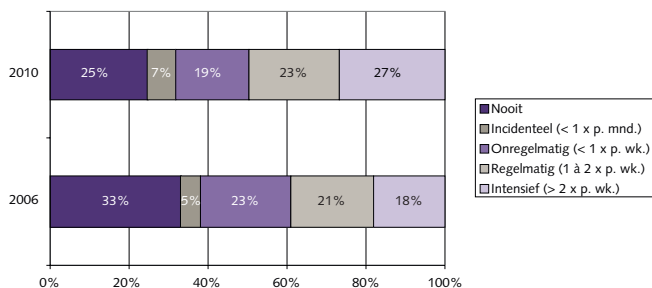
invloed op de resultaten van het onderzoek. Ook in dit onderzoek werden we door de praktijk gedwongen over de opzet na te denken. De afgelopen jaren is er een grote verschuiving geweest in de manier waarop mensen het best te benaderen zijn voor onderzoek. De vaste telefoon verliest daarbij snel terrein. Met de onderzoeksopzet waar wij voor gekozen hebben, met de relatief hoge respons en de weging achteraf, denken we een betrouwbaar beeld van de werkelijkheid te kunnen geven. Zie bijlage I voor meer informatie over de onderzoeksopzet.

In de volgende figuur wordt het percentage sporters en regelmatige sporters onder de Hagenaars weergegeven, ook voor de afgelopen jaren. In de figuur daarna wordt de sportfrequentie van Hagenaars weergegeven, in 2006 en 2010.

Figuur 2.1 Sporters en regelmatige sporters, 2003, 2006 en 2010

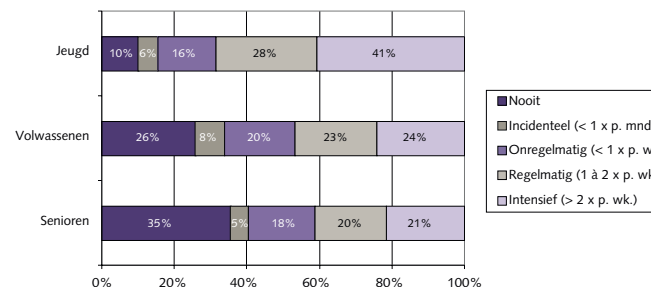
Figuur 2.2 Sportfrequentie in 2006 en 2010

Uit de eerste figuur blijkt dat de regelmatige sportdeelname een toename laat zien over de afgelopen jaren. Het percentage sporters laat een schommeling zien, maar ligt in 2010 hoger dan bij de voorgaande metingen. Uit de tweede figuur blijkt dat met name de intensieve sportdeelname is toegenomen in 2010. Het percentage dat nooit sport, is gedaald ten opzichte van 2006.

In de volgende figuur wordt de sportfrequentie voor de verschillende levensfasen weergegeven.

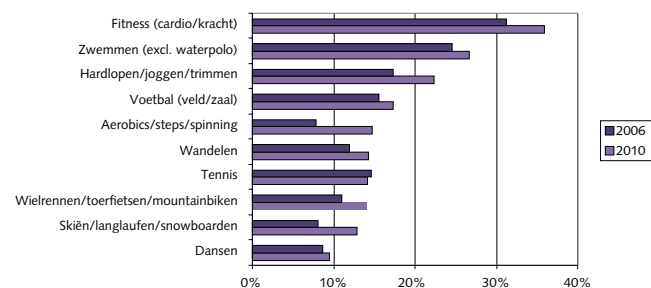
Figuur 2.3 Sportfrequentie onder jeugd, volwassenen en senioren

De figuur laat zien dat er duidelijke verschillen zijn in sportgedrag van bewoners in verschillende levensfasen. De jeugd sport veel en vaak. Twee derde van de jeugd sport 1 à 2 keer per week of vaker en slechts tien procent sport helemaal niet. Onder volwassenen is het percentage sporters lager en zeker de regelmatige sportdeelname is een stuk lager dan onder de jeugd. Onder senioren is het deel van de bevolking dat helemaal niet sport, opgelopen tot een derde. De regelmatige sportdeelname is iets lager dan onder volwassenen, maar dit verschil is gering.

De volgende figuur geeft een beeld van de sporten die de Hagenaars beoefenen. Hoe vaak de sporten worden beoefend, is niet meegenomen.

Figuur 2.4 Meest beoefende sporten door sporters, 2006* en 2010

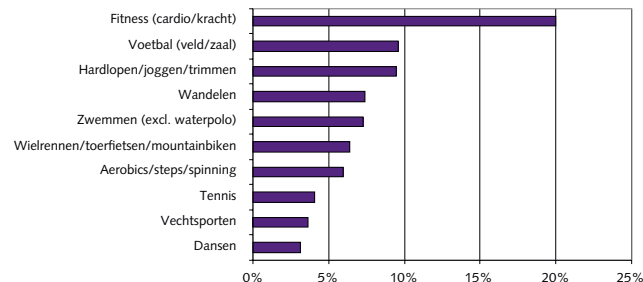
* In 2006 werden fitness cardio en fitness kracht nog apart opgenomen in de vragenlijst. In de figuur zijn deze cijfers uit 2006 samengevoegd in één categorie. Hetzelfde geldt voor veldvoetbal en zaalvoetbal.

Fitness is duidelijk de populairste sport in 2010. Een derde van de sporters doet aan fitness, een kwart zwemt en een op de vijf sporters doet aan hardlopen.

De top tien van 2010 lijkt behoorlijk op die van 2006. Fitness was toen ook al de populairste sport en zwemmen en hardlopen stonden op de tweede respectievelijk derde plaats. Een opvallende verschuiving zit bij de groepslessen op muziek, zoals aerobics, steps en spinning; deze lessen zijn in populariteit toegenomen. In 2006 kwam dit nog niet in de top tien voor en nu staat het op de vijfde plaats. Ook skiën/langlaufen/snowboarden is als sport flink in populariteit toegenomen. Verder zijn bijna alle sporten als meest beoefende sport in populariteit toegenomen, behalve tennis en dansen.

Wanneer we een top tien maken van het aantal keer dat een sport wordt beoefend, blijven negen van de tien sporten in de top tien staan (zie figuur 2.5). Vecht- en verdedigingssport komt erbij, terwijl skiën uit de top tien verdwijnt. De volgorde verandert wel: voetbal doen mensen vaak en stijgt dus van de vierde naar de tweede plaats. Zwemmen daalt juist drie plaatsen, dat doen mensen minder frequent. Verder stijgen wandelen en fietsen in de top tien en aerobics zakt een paar plaatsen.

Figuur 2.5 Top tien meest beoefende sporten, op basis van frequentie, percentage van totale sportbeoefening

2.2 SPORTDEELNAME IN ANDERE GROTE STEDEN

Een vergelijking met de sportdeelname in andere steden is moeilijk. De onderzoeken wijken te veel van elkaar af om een goede vergelijking mogelijk te maken. Het W.J.H. Mulier Instituut heeft in 2009 in een benchmark geprobeerd die vergelijking toch te maken door te corrigeren voor een aantal verschillen. Zij hebben gecorrigeerd voor verschillen in onderzoeksmethoden, in weging, verschillen tussen jaren en voor verschillen in de samenstelling van de bevolking. Uit de benchmark bleek dat Den Haag relatief slecht scoort in vergelijking met andere gemeenten. De sportdeelname is lager dan in Utrecht en Amsterdam. Voor deze benchmark zijn voor Den Haag nog de gegevens uit het onderzoek van 2006 gebruikt. Nu zou Den Haag waarschijnlijk beter scoren.

Daarnaast blijkt uit de verschillende rapportages dat, net als in Den Haag, de sportdeelname in Rotterdam (2010) en Utrecht (2009) de afgelopen jaren ook is toegenomen. In Amsterdam (2009) is de sportdeelname gedaald. Ook uit landelijke cijfers (2007) blijkt dat er sprake is van een toename van het aantal sporters in Nederland.

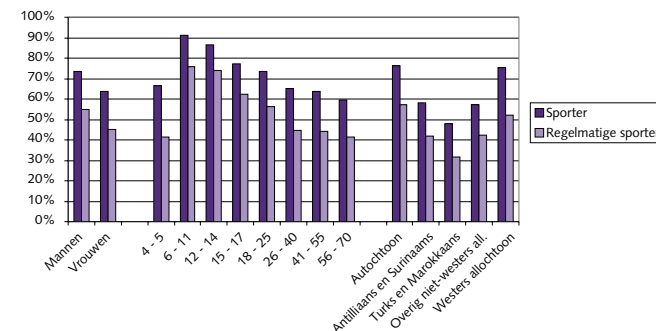
2.3 SPORTDEELNAME NAAR GESLACHT, LEEFTIJD EN ETNICITEIT

In deze paragraaf wordt de sportdeelname in 2010 uitgesplitst naar een aantal persoonskenmerken van de Hagenaars. We gaan eerst in op de sportdeelname en daarna op de meest beoefende sporten.

2.3.1 Sportdeelname 2010

In de volgende figuur wordt de sportdeelname weergegeven voor mannen en vrouwen, voor verschillende leeftijdsgroepen en voor verschillende etniciteiten. Naast de sportdeelname is ook de regelmatige sportdeelname in de figuur opgenomen.

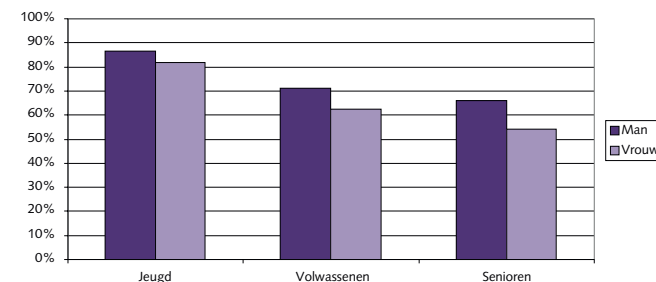
Figuur 2.6 Percentage sporters en regelmatige sporters naar persoonskenmerken

Uit de figuur blijkt dat er meer mannen sporten dan vrouwen. Mannen sporten vooral vaker intensief dan vrouwen (niet in de figuur, zie tabel 7 in bijlage IV). De sportdeelname, met name de regelmatige sportdeelname, is het hoogst onder jeugd van 6 tot en met 14 jaar. Vervolgens neemt het af, waarbij de afname op hogere leeftijd iets minder sterk is. Uitgesplitst naar etniciteit blijken de verschillen het grootst tussen Turkse en Marokkaanse Hagenaars enerzijds en Nederlandse en westerse allochtone Hagenaars anderzijds. De eerste groep sport het minst en de laatste groepen sporten het meest. De Antilliaanse en Surinaamse Hagenaars en overig niet-westerse allochtonen zitten daar tussenin.

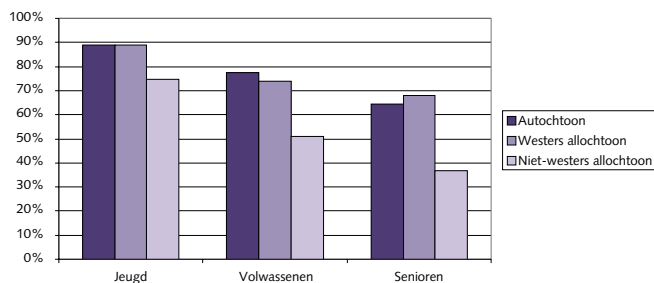
Het verschil tussen mannen en vrouwen hangt ook met leeftijd samen. Vanaf 18 jaar is dit verschil aanzienlijk, tussen jongens en meisjes onder de 18 is het verschil kleiner (tabel 16, bijlage IV). In de volgende figuur wordt de sportdeelname per levensfase weergegeven.

Figuur 2.7 Sportdeelname naar geslacht en levensfase

Uit de figuur blijkt dat in alle levensfasen mannen meer sporten dan vrouwen. Het verschil tussen mannen en vrouwen is onder senioren groter dan onder volwassenen. Onder de jeugd is er geen verschil in het sportgedrag van jongens en meisjes (het verschil is niet significant). De volgende figuur laat de sportdeelname naar etniciteit en levensfase zien.

Figuur 2.8 Sportdeelname naar etniciteit en levensfase

Voor zowel de jeugd, volwassenen als voor senioren geldt dat niet-westers allochtonen minder sporten dan westers allochtone en autochtone Hagenaars. Dit verschil tussen etnische groepen is bij senioren het grootst. Onder de jeugd zijn de verschillen tussen niet-westers allochtone kinderen en andere kinderen het kleinst.

De verschillen tussen etnische groepen hangen samen met geslacht en leeftijd. Bij vrouwen is het verschil tussen enerzijds Turkse en Marokkaanse Hagenaars en anderzijds Nederlandse Hagenaars groter dan bij mannen (tabellen 25 en 26, bijlage IV). De afname in sportdeelname bij toenemende leeftijd is vooral bij niet-westerse allochtonen sterker (tabel 27, bijlage IV).

Over het algemeen blijkt dat groepen die meer sporten, gemiddeld ook meer verschillende sporten beoefenen dan andere groepen (tabellen 9, 14 en 22, bijlage IV).

Er zijn een paar verschillen ten opzichte van de meting van 2006. Het lijkt er op dat mannen iets meer intensief zijn gaan sporten dan vrouwen in de tussenliggende periode. Verder is de toename in sportdeelname het grootst bij de kinderen tot en met 14 jaar en bij de ouderen boven 55 jaar. Het meest opvallend is dat de sportdeelname bij de niet-westerse allochtonen op hetzelfde niveau is gebleven en bij de andere groepen is toegenomen. Uitgesplitst naar levensfase blijkt er bij de niet-westerse jeugd wél sprake te zijn van een toename van de sportdeelname; bij niet-westerse volwassenen en senioren is sprake van een lichte daling. De toename in de sportdeelname is op het conto van de westerse allochtonen en met name de autochtone Hagenaars te schrijven. Die toename is vooral onder autochtone volwassenen en autochtone en westers allochtone senioren te zien.

2.3.2 Meest beoefende sport

In deze paragraaf presenteren we de meest beoefende sporten, uitgesplitst naar een aantal persoonskenmerken. Het gaat om de sporten die door respondenten zijn genoemd. Hoe vaak ze een bepaalde sport uitoefenen, is niet in de lijstjes meegenomen. Het valt op dat de lijstjes over het algemeen behoorlijk overeenkomen met de algemene top tien (figuur 2.4). Wanneer er in de lijstjes een sport voorkomt die niet in de algemene top tien voorkomt, hebben we deze sport donkerder paars gemaakt.

Tabel 2.1 Meest beoefende sporten door mannen en vrouwen, percentage sporters

Mannen		Vrouwen	
Fitness	33%	Fitness	39%
Voetbal	30%	Zwemmen	27%
Zwemmen	26%	Aerobics	25%
Hardlopen	24%	Hardlopen	20%
Fietsen	18%	Wandelen	17%
Tennis	15%	Dansen	16%
Skiën	13%	Tennis	13%
Wandelen	12%	Skiën	12%
Schaatsen	9%	Fietsen	10%
Bowling	9%	Schaatsen	9%

Zowel bij mannen als bij vrouwen staat fitness op de eerste plaats. Een derde van de sportende mannen doet aan fitness, drie op de tien sportende mannen voetballen en een kwart van hen zwemt. Bij vrouwen staat fitness met stip op één: vier op de tien vrouwen doet aan fitness, ruim een kwart zwemt en een kwart doet aan aerobics. Voetbal komt bij vrouwen niet in de top tien voor en dansen en aerobics zien we in de top tien van mannen niet terug.

Tabel 2.2 Meest beoefende sporten voor verschillende leeftijdsgroepen, percentage sporters

4 en 5 jaar		6 t/m 11 jaar		12 t/m 14 jaar		15 t/m 17 jaar	
Zwemmen	80%	Zwemmen	55%	Voetbal	48%	Voetbal	39%
Voetbal	23%	Voetbal	33%	Basketbal	20%	Fitness	31%
Dansen	21%	Dansen	17%	Schaatsen	18%	Hardlopen	25%
Skiën	13%	Gymnastiek	17%	Tennis	18%	Zwemmen	20%
Gymnastiek	12%	Schaatsen	17%	Zwemmen	18%	Basketbal	17%
Schaatsen	9%	Skiën	14%	Hardlopen	17%	Vechtsport	17%
Judo	9%	Tennis	14%	Hockey	16%	Dansen	17%
Hockey	6%	Judo	12%	Gymnastiek	15%	Hockey	15%
Skeelers	5%	Hockey	12%	Tafeltennis	14%	Bowling	15%
Tennis	5%	Skeelers	11%	Bowling	13%	Skiën	14%

18 t/m 25 jaar		26 t/m 40 jaar		41 t/m 55 jaar		56 t/m 70 jaar	
Fitness	53%	Fitness	46%	Fitness	43%	Fitness	34%
Voetbal	26%	Hardlopen	34%	Hardlopen	28%	Wandelen	28%
Hardlopen	25%	Aerobics	27%	Zwemmen	21%	Zwemmen	23%
Zwemmen	23%	Zwemmen	22%	Fietsen	19%	Fietsen	19%
Bowling	17%	Skiën	16%	Wandelen	18%	Tennis	17%
Dansen	16%	Fietsen	16%	Aerobics	16%	Golf	12%
Aerobics	14%	Wandelen	15%	Tennis	14%	Aerobics	11%
Tennis	13%	Tennis	13%	Skiën	12%	Hardlopen	9%
Vechtsport	13%	Voetbal	11%	Voetbal	11%	Skiën	8%
Skiën	12%	Bowling	11%	Schaatsen	7%	Bridge	6%

Tussen verschillende leeftijdsgroepen bestaan duidelijke verschillen in de voorkeur voor bepaalde sporten. Kinderen in de basisschoolleeftijd zwemmen het meest, onder pubers is voetbal het populairst en vanaf 18 jaar staat fitness op één. Fitness wordt vanaf 15 jaar al veel beoefend, voetbal staat hoog in de top tien onder Hagenaars tot en met 25 jaar en zwemmen is onder alle leeftijdsgroepen behoorlijk populair. Verder zie je dat de top tien van kleuters en van kinderen in de basisschoolleeftijd erg op elkaar lijken. Ten opzichte van de algemene top tien doen ze meer aan gymnastiek, schaatsen, judo, hockey en skeelers. Bij kinderen in de middelbare schoolleeftijd is basketbal in de top tien doorgedrongen, net als hockey en bowling. Bij de 12- tot en met 14-jarigen staan ook schaatsen, gymnastiek en tafeltennis in de top tien en bij 15- tot en met 17-jarigen zijn de vecht- en verdedigingssporten populair. Ook bij de oudere groep, 18 tot en met 25 jaar, zijn de vechtsporten 'nieuw' in de top tien, net als bowling. Voor de 26- tot en met 55-jarigen zijn bijna alle sporten hetzelfde als in de algemene top tien, behalve bowlen (bij de 26- tot en met 40-jarigen) en schaatsen (bij de 41- tot en met 55-jarigen). Onder de senioren zijn golf en bridge relatief populaire sporten.

Tabel 2.3 Meest beoefende sporten voor verschillende etnische groepen, percentage sporters

Autochtoon		Antilliaans en Surinaams		Turks en Marokkaans	
Fitness	33%	Fitness	49%	Fitness	38%
Zwemmen	26%	Voetbal	23%	Voetbal	35%
Hardlopen	22%	Hardlopen	23%	Zwemmen	33%
Skiën	17%	Zwemmen	22%	Hardlopen	23%
Tennis	17%	Dansen	17%	Vechtsport	14%
Fietsen	16%	Aerobics	16%	Aerobics	13%
Wandelen	15%	Wandelen	9%	Wandelen	10%
Aerobics	14%	Bowling	9%	Bowling	10%
Voetbal	14%	Vechtsport	8%	Gymnastiek	8%
Schaatsen	12%	Fietsen	6%	Basketbal	7%

Overig niet-westers allochtoon		Westers allochtoon	
Fitness	41%	Fitness	33%
Hardlopen	24%	Zwemmen	28%
Zwemmen	24%	Hardlopen	21%
Voetbal	19%	Fietsen	18%
Aerobics	15%	Tennis	18%
Dansen	11%	Aerobics	18%
Tennis	11%	Wandelen	16%
Wandelen	11%	Skiën	15%
Fietsen	9%	Voetbal	14%
Bowling	9%	Bowling	12%

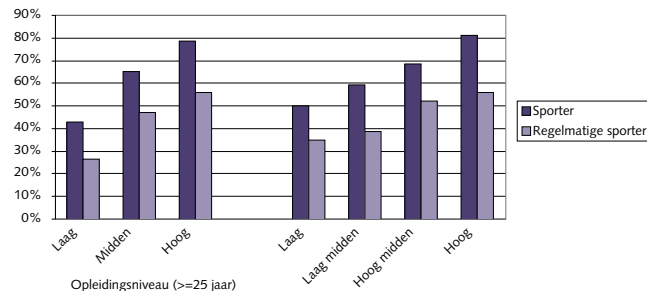
Onder alle etnische groepen is fitness de meest beoefende sport. Een derde van de autochtone en westers allochtone sportende Hagenaars doet aan fitness. Bij Antilliaanse en Surinaamse Hagenaars is dat de helft. Bij de Turkse en Marokkaanse Hagenaars en bij de groep 'overig niet-westers allochtone Hagenaars' doen vier op de tien sporters aan fitness. Verder staan zwemmen en hardlopen vaak hoog in de top tien. Onder allochtone groepen is voetbal aanzienlijk populairder dan onder de autochtone Hagenaars. Skiën en tennis zijn sporten die door autochtone Hagenaars meer worden beoefend dan door allochtone Hagenaars. Bowling en vechtsport komen bij veel allochtone groepen voor in de top tien, terwijl deze sporten in de algemene top tien niet voorkomen.

2.4 SPORTDEELNAME NAAR OPLEIDING EN INKOMEN

2.4.1 Sportdeelname

In de volgende figuur wordt de sportdeelname weergegeven voor Hagenaars met verschillende opleidings- en inkomensniveaus.

Figuur 2.9 Percentage sporters en regelmatige sporters naar opleidings- en inkomensniveau

Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe groter de sportdeelname en de regelmatige sportdeelname. Vooral bij die laatste, de regelmatige sportdeelname, is het verschil groot: bij een hoog opleidingsniveau is de regelmatige sportdeelname twee keer zo hoog als bij Hagenaars met een laag opleidingsniveau. Bovendien doen hoogopgeleiden meer verschillende sporten dan laagopgeleiden (tabel 32, bijlage IV). Opleiding en inkomen hangen sterk met elkaar samen, maar ook gecorrigeerd voor het inkomen is er een duidelijke relatie tussen opleiding en sportdeelname. Voor Hagenaars met een hoog inkomen, is die relatie wel minder sterk.

Voor het inkomen geldt hetzelfde: Hagenaars met een hoog inkomen sporten aanzienlijk meer dan Hagenaars met een laag inkomen. Hagenaars in de groep 'laag midden inkomen' doen minder verschillende sporten dan Hagenaars in de andere inkomensgroepen (tabel 41, bijlage IV). Gecorrigeerd voor opleiding is er nog steeds een duidelijk verband tussen inkomen en sportdeelname.

Omdat inkomen en leeftijd met elkaar samenhangen, is inkomen gecorrigeerd voor leeftijd (tabel 43 en 44, bijlage IV). Binnen de verschillende leeftijdsgroepen is de relatie tussen sportdeelname en inkomen nog steeds aanwezig: hoe hoger het inkomen, hoe meer men sport. Dit geldt alleen niet voor de jongvolwassenen (18 tot en met 25 jaar): hun sportgedrag is niet afhankelijk van hun inkomen.

Bij een vergelijking met de cijfers van 2006 blijkt dat de toename van het percentage sporters onder hoogopgeleiden wat groter is dan onder laagopgeleiden: hoe hoger het opleidingsniveau, hoe groter de toename. Voor de jeugd van 12 tot en met 17 jaar hebben we gekeken naar de opleiding die zij momenteel volgen (tabel 34, 35 en 36, bijlage IV). Opvallend is dat de toename van het percentage sporters ten opzichte van 2006 alleen op het VMBO/MBO te zien is en niet op HAVO/VWO/HBO. Het blijkt dat in beide groepen de intensieve sportdeelname wel aanzienlijk is toegenomen ten opzichte van 2006.

Wanneer we het percentage sporters binnen de verschillende inkomensgroepen vergelijken met 2006, blijkt dat de toename bij alle vier groepen in min of meer gelijke mate te zien is. De regelmatige sportdeelname is bij Hagenaars in de twee hoogste inkomensgroepen meer toegenomen dan bij de Hagenaars in de lage inkomensgroepen (tabel 38 en 40, bijlage IV).

2.4.2 Meest beoefende sport

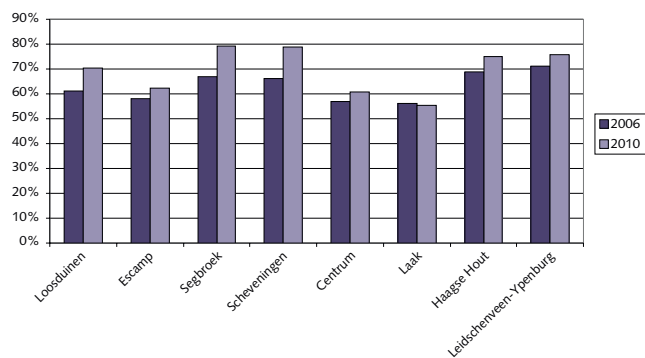
De lijstjes met de meest beoefende sporten wijken voor Hagenaars met verschillende opleidings- en inkomensniveaus weinig af van het algemene beeld (tabellen 33, 37 en 42, bijlage IV). Omdat skiën een dure sport is, is het niet verrassend dat skiën ontbreekt in de top tien bij Hagenaars met een laag inkomen of een laag opleidingsniveau. Bij Hagenaars met een midden en hoog opleidingsniveau of met een hoog inkomen ontbreekt dansen in de top tien. Opvallend is dat bij de hoogst opgeleiden en bij Hagenaars met een hoog inkomen voetbal verdwenen is uit de top tien. Golf en schaatsen zijn bij deze groepen wel in de top tien doorgedrongen. Overigens is ook hier weer een flinke overlap tussen de groepen Hagenaars met een hoog inkomen en Hagenaars met een hoge opleiding.

2.5 SPORTDEELNAME PER STADSDEEL

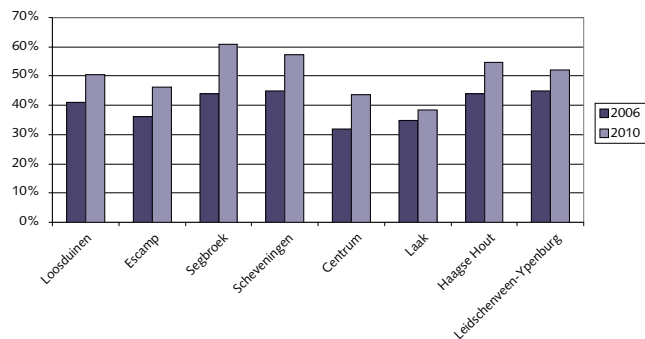
2.5.1 Sportdeelname

In grote lijnen komt de sportdeelname in de stadsdelen overeen met de situatie in 2006: in Segbroek, Scheveningen, Haagse Hout en Leidschenveen-Ypenburg, waar toen veel gesport werd, wordt nog steeds veel gesport. De accenten zijn wel iets anders komen te liggen. In alle stadsdelen is er sprake van een (lichte) toename van de sportdeelname, behalve in Laak. In de volgende figuren wordt eerst de sportdeelname en daarna de regelmatige sportdeelname per stadsdeel gepresenteerd, in 2006 en in 2010.

Figuur 2.10 Sportdeelname per stadsdeel, 2006 en 2010

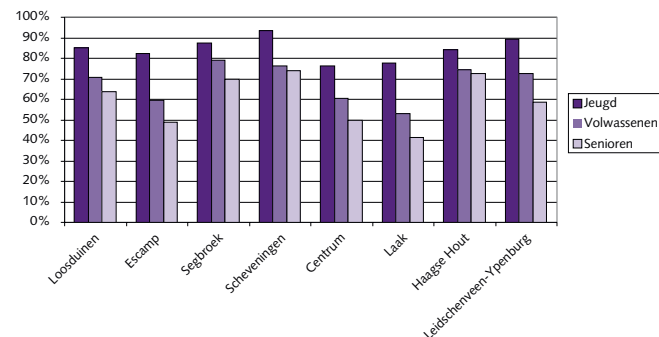

Figuur 2.11 Regelmatige sportdeelname per stadsdeel, 2006 en 2010

In 2006 was de sportdeelname het hoogst in Haagse Hout en Leidschenveen-Ypenburg; in 2010 is de sportdeelname het hoogst in Segbroek en Scheveningen. De toename is in deze twee stadsdelen dan ook het grootst geweest. Het aandeel regelmatige sporters was in 2006 gelijkmatiger over de stad verdeeld dan nu. Toen was de regelmatige sportdeelname in Segbroek, Scheveningen, Haagse Hout en Leidschenveen-Ypenburg ongeveer even groot. In 2010 is de regelmatige sportdeelname in Segbroek het grootst en dat neemt stapsgewijs af tot in Laak, daar is het percentage het laagst. In 2006 was de regelmatige sportdeelname in Centrum het laagst. In de volgende figuur wordt de sportdeelname in de stadsdelen uitgesplitst naar levensfase.

Figuur 2.12 Sportdeelname in de stadsdelen, naar leeftijd

In Haagse Hout is er weinig verschil tussen de sportdeelname van jeugd, volwassenen en senioren. In de andere stadsdelen sport de jeugd duidelijk het meest. In Scheveningen is er, net als in Haagse Hout, nauwelijks verschil tussen de sportdeelname van volwassenen en senioren. In de overige stadsdelen sporten volwassenen meer dan senioren. Bij de regelmatige sportdeelname zijn de verschillen tussen de jeugd enerzijds en de volwassenen en senioren anderzijds nog groter (zie bijlage IV, tabel 52).

2.5.2 Meest beoefende sport

De lijstjes met de meest beoefende sporten in de verschillende stadsdelen lijken in grote lijnen erg op elkaar. In alle stadsdelen staat fitness op één. Onderaan in de top tien zijn wat wisselingen in de sporten, die goed verklaarbaar zijn. Zo staan in Scheveningen zeilen en surfen in de top tien en in Haagse Hout staan golf en hockey in de top tien. Escamp mist skiën, maar daar staat bowling in de top tien. Voor een volledig overzicht van de lijstjes per stadsdeel, zie tabel 53 in bijlage IV.

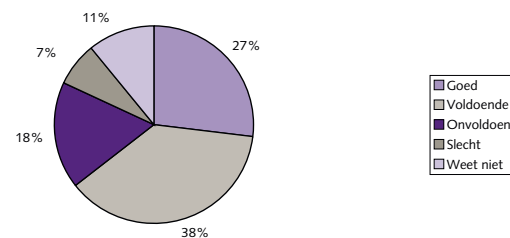
3 Beoordeling sportvoorzieningen in Den Haag

In dit hoofdstuk gaan we in op het oordeel van de Hagenaars over de sportmogelijkheden bij hen in de wijk. Per stadsdeel wordt aangegeven hoe Hagenaars de voorzieningen in hun wijk beoordelen en in de bijlagen zijn kaarten opgenomen met de sportvoorzieningen per stadsdeel.

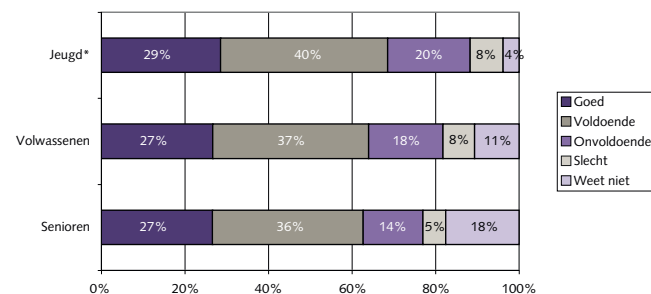
Ruim een kwart van de Hagenaars vindt de sportmogelijkheden in de wijk goed en ruim een derde vindt ze voldoende. Bij elkaar is dus bijna tweederde van de Hagenaars in meer of mindere mate tevreden over de voorzieningen in hun wijk. 7 procent vindt de mogelijkheden slecht en 18 procent vindt ze onvoldoende; een kwart is dus niet tevreden. In 2006 is deze vraag maar aan een deel van de mensen gesteld, dus een vergelijking is niet mogelijk.

Figuur 3.1 Beoordeling van sportmogelijkheden in de wijk in 2010

In de volgende figuur wordt het oordeel over de sportmogelijkheden per levensfase gegeven.

Figuur 3.2 Beoordeling van sportmogelijkheden in de wijk, naar levensfase

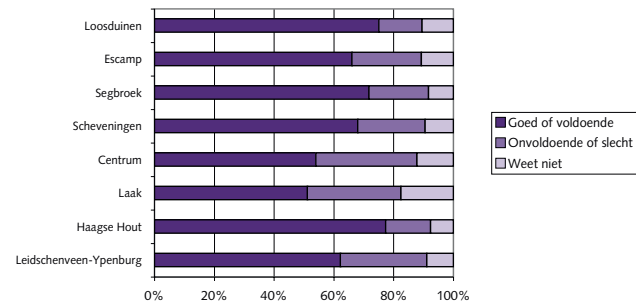
* Voor kinderen van 4 tot en met 11 jaar hebben de ouders de vragen beantwoord. Het gaat hier dus om het oordeel van de ouders.

Het blijkt dat het oordeel van de jeugd (of ouders), volwassen en senioren weinig van elkaar verschilt. Wat wel opvalt is dat bijna alle jeugd (of ouders) een mening heeft over de sportmogelijkheden in de wijk, terwijl onder senioren bijna een op de vijf niets weet te zeggen over de sportmogelijkheden in de wijk.

Bij de beoordeling van de sportmogelijkheden gaat het om sport- en speelveldjes, sportverenigingen, fitnesscentra, sporthallen, zwembaden enzovoorts. In bijlage III zijn kaartjes per stadsdeel opgenomen met de verschillende typen sportvoorzieningen in Den Haag. In de kaartjes zijn sportparken opgenomen, tennisparken, playgrounds, sporthallen, fitnesscentra, gymzalen, zwembaden en overige sportvoorzieningen. Deze laatste groep bevat voorzieningen als maneges, bowlingbanen, squashbanen enzovoorts.

Inwoners van Haagse Hout en Loosduinen zijn het meest positief over de sportmogelijkheden in hun wijk. In Centrum en Laak zijn inwoners het meest negatief. Bovendien zijn er in deze stadsdelen relatief veel inwoners die geen oordeel kunnen geven. Deels komt dat doordat de inwoners hier minder sporten, maar in Laak is ook onder de sporters het percentage dat geen oordeel kan geven hoog. In de volgende figuur is de beoordeling per stadsdeel weergegeven.

Figuur 3.3 Beoordeling sportmogelijkheden in de wijk, per stadsdeel

In bijlage IV is een tabel opgenomen met de beoordeling van de sportvoorzieningen per wijk (tabel 56). Daaruit blijkt dat in Stationsbuurt, Duindorp en Zeeheldenkwartier relatief veel bewoners ontevreden zijn over de sportmogelijkheden in hun wijk. In Vogelwijk, Vruchtenbuurt, Scheveningen en Bezuidenhout zijn de bewoners juist erg positief.

Het blijkt dat de ouders van kinderen van 4 tot en met 11 jaar wat minder tevreden zijn dan gemiddeld. De ouders van deze kinderen en de Hagenaars tot en met 25 jaar hebben bijna allemaal een mening over de sportmogelijkheden in hun wijk. Voor de ouderen geldt dat minder; 18 procent van de 56-plussers weet niet hoe ze de sportmogelijkheden in de wijk moeten beoordelen. Zie tabel 57 in bijlage IV voor de bijbehorende cijfers.

4 Type organisatie en accommodatie

In dit hoofdstuk gaan we in op de manier waarop de sport die Hagenaars beoefenen, georganiseerd is. Daarnaast komt het type accommodatie waar gesport wordt aan de orde.

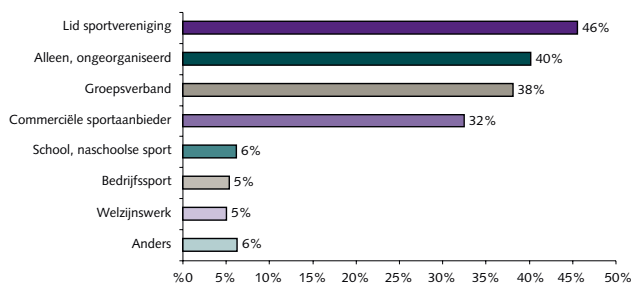
4.1 TYPE ORGANISATIE WAAR WORDT GESPORT

Bijna de helft van de sportende Hagenaars is lid van een sportvereniging. Vier op de tien sportende Hagenaars sport alleen en nog eens vier op de tien sportende Hagenaars sport in groepsverband, met familie, vrienden en/of kennissen. Een derde van de sportende Hagenaars sport bij een commerciële sportaanbieder. Deze organisatievormen van sport overlappen elkaar deels. In de volgende figuur wordt een overzicht gegeven van de manier waarop de Hagenaars hun sport beoefenen. Het gaat hierbij om de drie sporten die zij het meest beoefenen.

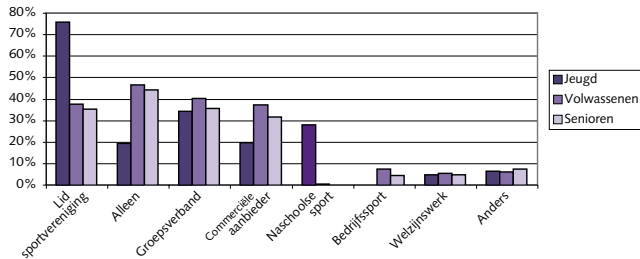
Figuur 4.1 Type organisatie waar sporters top 3-sporten beoefenen*

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven (voor drie sporten), daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

In de volgende figuur wordt het type organisatie waar de sport wordt beoefend, uitgesplitst naar de levensfase van de sporters.

Figuur 4.2 Type organisatie waar sporters top 3-sporten beoefenen, naar levensfase*

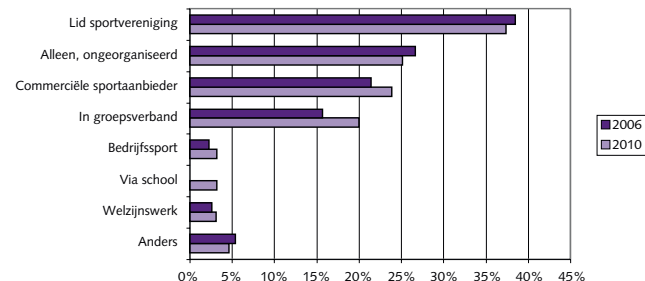
* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven (voor drie sporten), daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Er zijn een paar duidelijke verschillen tussen de levensfasen. Zo is drie kwart van de sportende jeugd lid van een sportvereniging, terwijl dit bij de volwassenen en senioren ongeveer de helft is. Andersom sport van de jeugd een kleine 20 procent alleen, terwijl dit bij volwassenen en senioren meer dan het dubbele is. Ook het sporten bij een commerciële sportaanbieder doen volwassenen en senioren veel vaker dan de jeugd.

In de volgende figuur wordt een vergelijking gemaakt met 2006. In de figuur wordt van de meest beoefende sport weergegeven hoe mensen die georganiseerd hebben².

² Voor een vergelijking met 2006 is het beter om alleen naar de meest beoefende sport te kijken. De drie meest beoefende sporten van de sporters zijn over verschillende jaren moeilijk te vergelijken, omdat het aantal sporten per persoon sterk kan wisselen. Bovendien kan het aantal sporten dat buiten de analyses valt, omdat het om vierde of vijfde sporten gaat, wisselen per jaar.

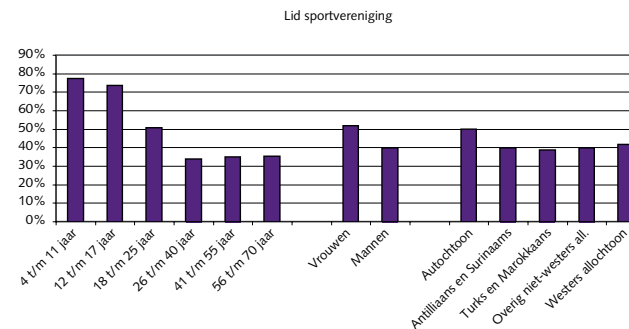
Figuur 4.3 Type organisatie meest beoefende sport, 2006 en 2010

Ten opzichte van 2006 is er niet zoveel veranderd in de manier waarop mensen hun sport organiseren. Het percentage Hagenaars dat hun sport ongeorganiseerd in groepsverband beoefent, is iets toegenomen. Sporten via school was in 2006 niet als optie in de vragenlijst opgenomen, dus daar hebben we geen informatie over. De overige percentages liggen dicht bij elkaar in de buurt.

Het organisatorisch verband waarin mensen sporten, verschilt duidelijk voor verschillende leeftijden, mannen en vrouwen, Hagenaars met verschillende etnische achtergrond en naar opleidings- en inkomensniveau. In de volgende figuur wordt voor de verschillende groepen het lidmaatschap van een sportvereniging weergegeven. Voor overige cijfers, verwijzen we naar bijlage IV, tabellen 59 tot en met 64.

Figuur 4.4 Percentage lidmaatschap sportvereniging top 3-sporten van sporters, naar leeftijd, geslacht en etniciteit

De jeugd is veel vaker lid van een sportvereniging dan volwassenen. Daarnaast blijkt dat volwassenen juist veel vaker alleen sporten dan de jeugd (niet in de figuur). Het sporten in groepsverband is erg populair onder 18- tot en met 25-jarigen; 18- tot en met 40-jarigen sporten veel bij een commerciële instelling.

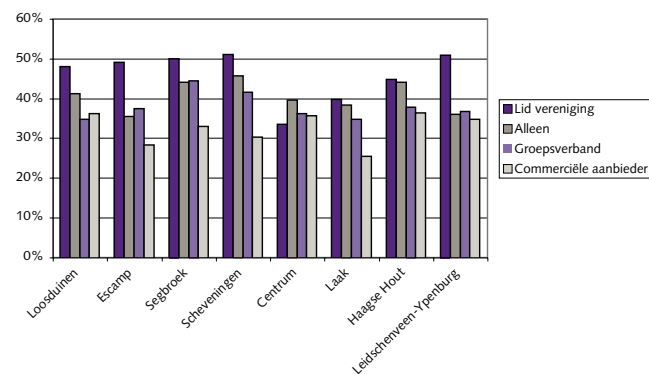
Mannen zijn vaker lid van een sportvereniging dan vrouwen, terwijl vrouwen vaker bij een commerciële sportaanbieder sporten. Dit hangt samen met de resultaten uit tabel 2.1: mannen doen meer aan voetbal, een verenigingssport, en vrouwen gaan vaker naar een commerciële aanbieder om te fitnessen en/of voor aerobics.

Autochtonen zijn wat vaker lid van een sportvereniging dan allochtone Hagenaars. Autochtonen en westerse allochtonen sporten zowel vaker alleen als in groepsverband dan andere Hagenaars. Opvallend is dat Antilliaanse en Surinaamse Hagenaars vaak bij een commerciële sportaanbieder sporten, terwijl Turkse en Marokkaanse Hagenaars dat juist weinig doen.

Er is een duidelijke relatie met opleidings- en inkomensniveau: Hagenaars met een hoog opleidingsniveau sporten veel vaker alleen. Ook sporten zij vaker in groepsverband en bij een commerciële sportaanbieder. Hagenaars met een gemiddeld opleidingsniveau zijn vaker lid van een sportvereniging en Hagenaars met een laag opleidingsniveau sporten vaak bij het welzijnswerk. Voor inkomen geldt hetzelfde: Hagenaars met een hoog inkomen sporten vaker alleen, sporten vaker in groepsverband, bij een commerciële sportaanbieder en doen vaker aan bedrijfssport dan Hagenaars met een laag inkomen. Andersom sporten Hagenaars met een laag inkomen vaker bij het welzijnswerk dan Hagenaars met een hoog inkomen.

In de volgende figuur wordt het type organisatie waar de sporters sporten per stadsdeel gepresenteerd. In de figuur zijn de vier typen organisatie opgenomen waar mensen het meest hun sport beoefenen. Het valt op dat het lidmaatschap van sportverenigingen in Centrum laag is en ook in Laak wordt minder bij verenigingen gesport dan in andere stadsdelen.

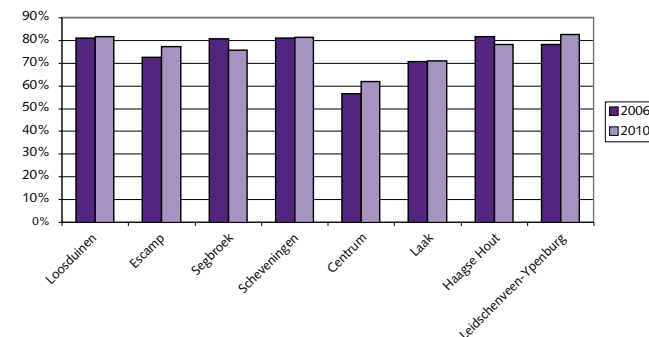
Figuur 4.5 Type organisatie waar sporters top 3-sporten beoefenen, naar stadsdeel*

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven (voor drie sporten), daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Het blijkt dat het lidmaatschap van sportverenigingen onder sporters ten opzichte van 2006 iets is toegenomen (van 42 naar 45 procent, zie bijlage IV, tabel 65). De toename is vooral onder de jongvolwassenen van 18 tot en met 25 jaar te zien (tabel 65). In de volgende figuur wordt voor de sportende jeugd het lidmaatschap van sportverenigingen weergegeven per stadsdeel, voor 2006 en 2010.

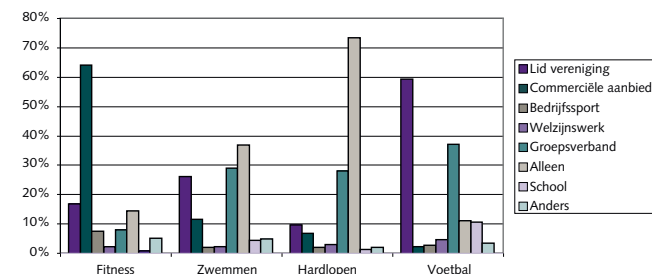
Figuur 4.6 Lidmaatschap sportvereniging top 3-sporten sportende jeugd (4 tot en met 17 jaar), per stadsdeel, 2006 en 2010

Er is niet zoveel veranderd in het lidmaatschap van de sportende jeugd, tussen 2006 en 2010. In een aantal stadsdelen is er sprake van een lichte toename (Escamp, Centrum, Leidschenvveen-Ypenburg), in een aantal stadsdelen is het lidmaatschap wat afgenomen (Segbroek, Haagse Hout). Er zijn geen demografische veranderingen geweest die deze verschillen kunnen verklaren. Over de gehele linie is er sprake van een kleine toename van het lidmaatschap onder de jeugd (van 73 naar 76 procent).

In de laatste figuur wordt voor de vier meest beoefende sporten weergegeven bij welke organisatievorm de sport wordt beoefend. Dat laat grote verschillen zien, die goed te verklaren zijn. Zo wordt fitness voornamelijk bij een commerciële aanbieder beoefend. Zwemmen doen Hagenaars óf als lid van een vereniging, óf alleen, óf juist in ongeorganiseerd groepsverband. Hardlopen wordt door de meeste beoefenaars alleen gedaan. Een kleinere groep loopt juist in groepsverband, met familie, vrienden of kennissen. Voetballers zijn vaak lid van een vereniging; daarnaast voetbalt een deel in groepsverband met familie of vrienden (ongeorganiseerd).

Figuur 4.7 Type organisatie waar fitness, zwemmen, hardlopen en voetbal worden beoefend*

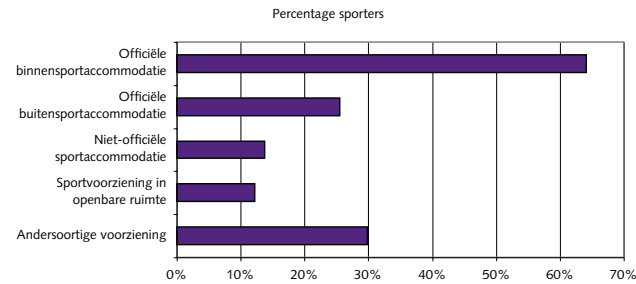
* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

4.2 TYPE ACCOMMODATIE

Binnensportaccommodaties, zoals bijvoorbeeld sporthallen, sportscholen en tennisbanen, worden veruit het meest bezocht door de sporters in Den Haag. In de volgende figuur wordt weergegeven waar sporters hun sport beoefenen. Alleen de accommodaties in Den Haag staan in de figuur. In bijlage IV, tabel 67 zijn ook de accommodaties buiten Den Haag weergegeven. Het gebruik hiervan is (uiteraard) veel minder.

5 Hagenaars die niet sporten

Figuur 4.8 Gebruik verschillende types accommodatie top 3-sporten in Den Haag door sporters*

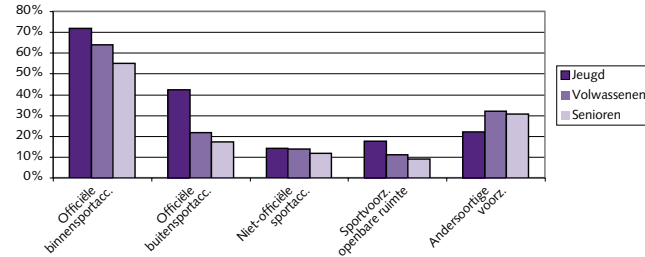

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Bijna twee derde van de sporters sport in een officiële binnensportaccommodatie in Den Haag. Drie op de tien sporters maakt gebruik van een andersoortige voorziening, zoals bijvoorbeeld het park, het strand, de openbare weg, in huis of in de tuin. Een kwart van de sporters sport bij een officiële buitensportaccommodatie in Den Haag (bijvoorbeeld voetbalvelden, tennisbanen, openluchtzwembaden, maneges). Wanneer de andersoortige voorzieningen en sportvoorzieningen in de openbare ruimte samengenomen worden, geeft dit een indruk van het gebruik van de openbare ruimte voor sportactiviteiten. Het blijkt dat ruim een kwart van alle Hagenaars sport in de openbare ruimte in Den Haag (niet in de figuur).

In de volgende figuur wordt het gebruik van de verschillende types accommodatie in Den Haag voor de verschillende levensfasen weergegeven.

Figuur 4.9 Gebruik verschillende types accommodatie in Den Haag door sporters, naar levensfase*

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Hagenaars in alle levensfasen sporten het meest bij een officiële binnensportaccommodatie. We zien dat de officiële buitensportaccommodaties onder de jeugd populairder zijn dan onder volwassenen en senioren. De jeugd sport ook wat vaker dan volwassenen en senioren op een sportvoorziening in de openbare ruimte (halfpipe, basketbalpleintje, trapveldje, voetbalkooi enz.). Andersoortige voorzieningen (park, bos, strand, openbare weg, huis, tuin enz.) worden iets meer door volwassenen en senioren gebruikt dan door de jeugd.

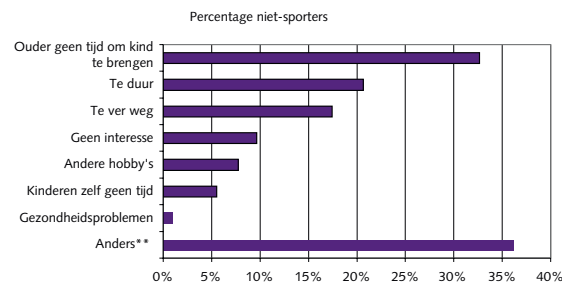
In dit hoofdstuk gaan we in op de redenen waarom mensen gestopt zijn met sporten of helemaal niet sporten. We maken onderscheid tussen de kinderen tot en met 11 jaar en de overige Hagenaars³. We zullen eerst ingaan op de kinderen die niet sporten.

5.1 WAAROM SPORTEN SOMMIGE KINDEREN NIET?

8 procent van de kinderen van 4 tot en met 11 jaar sport niet. De belangrijkste reden daarvoor is dat de ouders geen tijd hebben om het kind naar het sporten te brengen. Bovendien vindt een deel van de ouders hun kind nog te jong om te sporten. Ook financiële redenen en de afstand worden door een aantal ouders genoemd als redenen. Hieronder staan de door de ouders genoemde redenen.

³ De vraag is aan kinderen anders gesteld dan aan de overige Hagenaars. Daardoor zijn beide groepen niet samen te voegen.

Figuur 5.1 Redenen kinderen (4 tot en met 11 jaar) om niet te sporten*

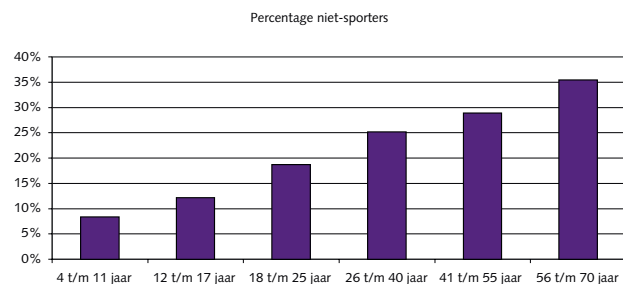
* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.
 ** Twee derde van de ouders gaf hier aan dat zij hun kind te jong vinden om te sporten.

Drie kwart van de ouders van kinderen die nu niet sporten, denkt dat hun kind het komende jaar wel gaat sporten.

5.2 WAAROM HAGENAARS NIET (MEER) SPORTEN

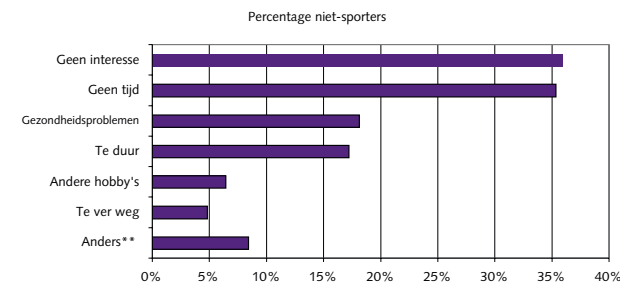
Een kwart van de Hagenaars sport niet, dat percentage neemt toe met de leeftijd. In de volgende figuur is dat duidelijk te zien.

Figuur 5.2 Percentage niet-sporters, naar leeftijd

Een kwart van de niet-sportende Hagenaars heeft nooit eerder gesport. De meesten van deze Hagenaars hebben geen zin om te sporten of maken er geen tijd voor vrij. In de volgende figuur wordt een overzicht gegeven van de redenen waarom deze Hagenaars niet sporten.

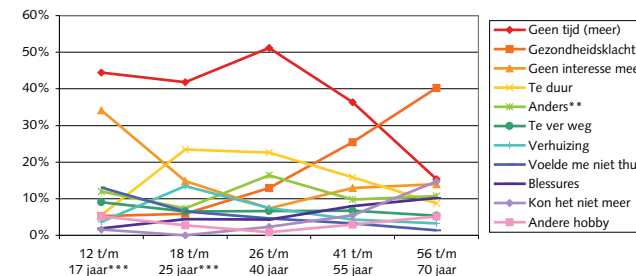
Figuur 5.3 Redenen dat Hagenaars niet sporten en niet hebben gesport*

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.
 ** Hier werden uiteenlopende antwoorden gegeven.

Bijna driekwart van de Hagenaars van 12 tot en met 70 jaar die momenteel niet sporten, heeft vroeger wel gesport. Van de niet-sporters onder de jeugd (12 tot en met 17) en de senioren (55+) heeft ongeveer tweederde in het verleden gesport; een wat lager percentage. Onder jongeren van 18 tot en met 25 jaar is het percentage het hoogst: bijna 9 van de 10 niet-sporters heeft eerder wel gesport. In de volgende figuur worden de redenen weergegeven waarom deze mensen gestopt zijn met sporten.

Figuur 5.4 Redenen dat Hagenaars (12 tot en met 70) gestopt zijn met sporten, naar leeftijd*

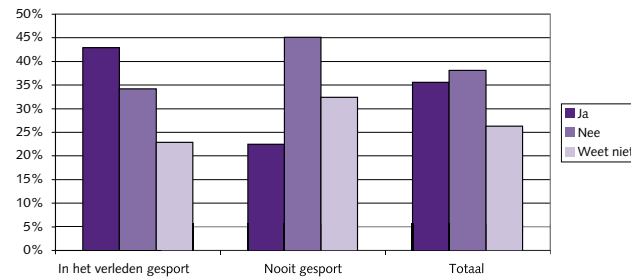
* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.
 ** Hier werden uiteenlopende antwoorden gegeven, zoals de aanwezigheid van kinderen of zwangerschap, religie, werk, de overstap naar andere sporten, zoals yoga en tai chi (die niet in de vragenlijst stonden).
 *** Het aantal respondenten waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (< 100). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Het gebrek aan tijd wordt veruit het meest genoemd als reden om met sporten te stoppen. Per levensfase spelen andere redenen een rol om met sporten te stoppen. Voor de jeugd spelen twee redenen een rol: tijdgebrek en een gebrek aan interesse. Het gebrek aan interesse is iets dat vooral onder de jeugd te zien is en bij volwassenen en senioren veel minder. De jeugd voelt zich in vergelijking met volwassenen en senioren vaker niet thuis bij de gekozen sport of vindt de sfeer niet goed en stopt daarom met sporten. Voor volwassenen is tijdgebrek veruit de belangrijkste reden dat zij met sporten zijn gestopt. Voor jongvolwassenen (tot en met 40 jaar) vormen de kosten nog wel eens een probleem. Jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar stoppen wat vaker met sporten dan anderen vanwege een verhuizing. Jongvolwassenen tussen 26 en 40 jaar scoren relatief hoog op de categorie 'anders'; hier worden veel antwoorden gegeven die te maken hebben met een drukbezet leven (kinderen, zwangerschap, werk). In deze levensfase zorgt het opbouwen van een gezinsleven vaak voor extra drukte en blijft er weinig tijd over voor sport. Naarmate Hagenaars ouder worden, zijn gezondheidsklachten steeds vaker een reden om niet meer te sporten. Voor senioren is dit veruit de belangrijkste reden waarom zij met sporten gestopt zijn. Tijdgebrek speelt voor senioren veel minder een rol dan voor de jeugd en volwassenen. Verder zien we dat senioren meer moeite hebben om het sporten bij te benen ('kon het niet meer') en dat ze meer last hebben van blessures dan de jeugd en volwassenen.

6 Vrijwilligerswerk in de sport

Ruim een derde van de Hagenaars die niet aan sport doet, is van plan het komende jaar wel te gaan sporten. Tevens is ruim een derde dat niet van plan en een kwart weet het nog niet. Er zijn duidelijke verschillen naar leeftijd: onder de jeugd is het percentage dat wil gaan sporten het komende jaar erg hoog, vervolgens neemt het af met de leeftijd. Senioren geven relatief vaak aan niet van plan zijn te gaan sporten het komende jaar. In de volgende figuur worden de plannen van Hagenaars die nooit gesport hebben en van Hagenaars die in het verleden wel hebben gesport, weergegeven.

Figuur 5.5 Plannen om te gaan sporten komend jaar

Er is een duidelijk verschil tussen de twee groepen: Hagenaars die in het verleden hebben gesport zijn veel vaker van plan dat weer te gaan doen dan Hagenaars die nooit hebben gesport. Hagenaars die in het verleden hebben gesport en dat weer willen gaan doen, zijn destijds vooral gestopt omdat ze er geen tijd meer voor hadden. In mindere mate speelde ook mee dat het sporten te duur was. Dit zijn overkomelijke problemen en kennelijk zien deze Hagenaars in de nabije toekomst mogelijkheden om weer te gaan sporten. Hagenaars die in het verleden gesport hebben en die niet denken weer te gaan sporten, liepen tegen andere problemen aan: naast tijdgebrek speelden ook het gebrek aan interesse en gezondheidsproblemen een rol. Deze laatste twee belemmeringen zijn vaak meer structureel en kunnen daardoor een blijvende belemmering zijn om weer te gaan sporten.

In dit hoofdstuk gaan we in op het vrijwilligerswerk dat Hagenaars doen of hebben gedaan in de sport. Eerst beschrijven we hoeveel Hagenaars vrijwilligerswerk doen, daarna gaan we in op het soort werk dat zij doen en de organisaties waar ze vrijwilligerswerk doen. In het hoofdstuk wordt onderscheid gemaakt tussen vrijwilligerswerk door Hagenaars van 12 jaar en ouder en vrijwilligerswerk door ouders van kinderen van 4 tot en met 11 jaar.⁴

6.1 VRIJWILLIGERS IN DE SPORT

Het percentage vrijwilligers onder ouders met kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 11 jaar is relatief hoog, namelijk 22 procent. Dat is een lichte stijging ten opzichte van 2006. Onder Hagenaars vanaf 12 jaar ligt het percentage vrijwilligers op 11 procent, net als in 2006. Het percentage vrijwilligers onder de ouders is hoger als hun kinderen intensiever sporten. Ook onder de overige respondenten, Hagenaars van 12 tot en met 70 jaar, is het aantal vrijwilligers hoger onder regelmatige en intensieve sporters. In de volgende figuur is dat goed te zien.

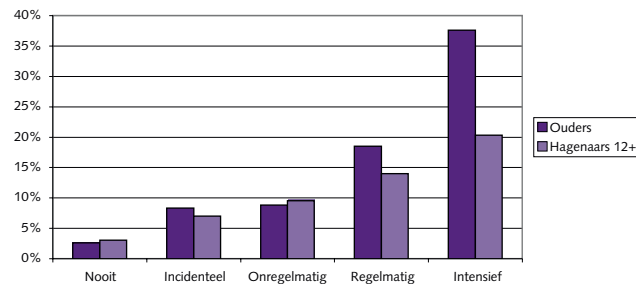
⁴ Kinderen van 4 tot en met 11 jaar zijn in het onderzoek niet zelf geïnterviewd, maar hun ouders. De ouders is gevraagd naar het vrijwilligerswerk dat zij zelf doen. Vanwege deze afwijkende benadering rapporteren we apart over de ouders van jonge kinderen en de overige Hagenaars. Er is geen overlap tussen deze groepen; respondenten zitten in één van deze groepen en kunnen niet in beide voorkomen.

1
2
3
4
5
6
7
8

1
2
3
4
5
6
7
8

Figuur 6.1 Vrijwilligerswerk naar sportfrequentie, ouders en Hagenaars 12 tot en met 70 jaar*

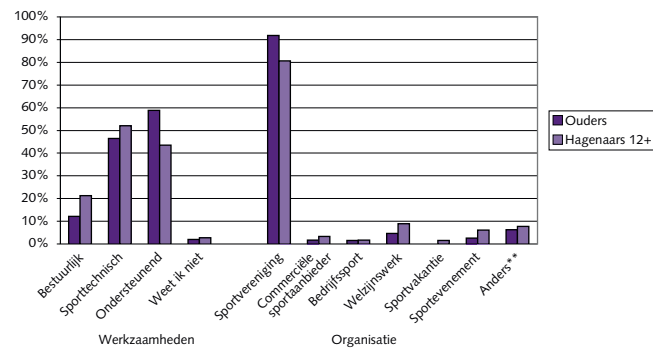
* Bij de 'ouders' gaat het om het vrijwilligerswerk dat de ouders doen, maar het sportgedrag heeft betrekking op hun kinderen (4 tot en met 11 jaar).

Het vrijwilligerswerk onder Hagenaars van 26 tot en met 40 jaar en onder senioren ligt lager dan onder de overige Hagenaars. Bij de eerste groep heeft dat waarschijnlijk te maken met de drukbezette levensfase waarin zij zich bevinden: de combinatie van werk en gezin. Van senioren is bekend dat het percentage vrijwilligerswerk bij hen over het algemeen juist relatief hoog ligt (Stadsenquête 2009). Het vrijwilligerswerk in de sport is bij deze groep echter juist laag. Senioren sporten minder en hebben minder binding met sportverenigingen, waardoor zij minder vaak vrijwilligerswerk in de sport doen. Dat zien we bij andere groepen ook: het percentage vrijwilligerswerk is lager onder groepen die minder sporten. Vrouwen doen minder vrijwilligerswerk dan mannen en niet-westerse allochtone Hagenaars doen minder vrijwilligerswerk dan autochtone en westerse allochtone Hagenaars. Het vrijwilligerswerk door ouders hangt niet samen met de leeftijd of het geslacht van hun kind. Er is wel een relatie met etniciteit: met name ouders van niet-westerse allochtone kinderen doen weinig vrijwilligerswerk.

6.2 SOORT WERKZAAMHEDEN EN ORGANISATIE

De volgende figuur laat zien welk soort werkzaamheden de vrijwilligers doen en bij welke organisaties. De cijfers worden apart getoond voor de ouders van jonge kinderen en voor de Hagenaars van 12 jaar en ouder.

Figuur 6.2 Type werkzaamheden en organisatie, ouders en Hagenaars 12 tot en met 70 jaar*

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

** Ruim de helft van de ouders noemt hier de school, Hagenaars van 12 jaar en ouder geven hier uiteenlopende antwoorden.

Ouders van jonge kinderen doen meestal ondersteunend vrijwilligerswerk, zoals een kantinedienst draaien, vervoer van de kinderen, onderhoud van voorzieningen. Ook sporttechnische ondersteuning wordt door veel ouders verleend,

maar iets minder vaak. Het gaat dan om optreden als trainer, scheidrechter, coach of begeleider. Bij de Hagenaars vanaf 12 jaar is het net andersom: zij doen iets vaker sporttechnisch dan ondersteunend vrijwilligerswerk. Deze groep heeft ook wat vaker bestuurlijke functies (voorzitter, secretaris) dan de ouders.

Veruit het meeste vrijwilligerswerk wordt bij een sportvereniging gedaan. Negen op de tien ouders die vrijwilligerswerk doen, doen dat bij een sportvereniging. Bij de Hagenaars van 12 jaar en ouder geldt dat voor acht op de tien vrijwilligers. Zij doen iets vaker vrijwilligerswerk bij andere organisaties, zoals het welzijnswerk, bij een sportvakantie of sportevenement.

7 Hagenaars met een beperking

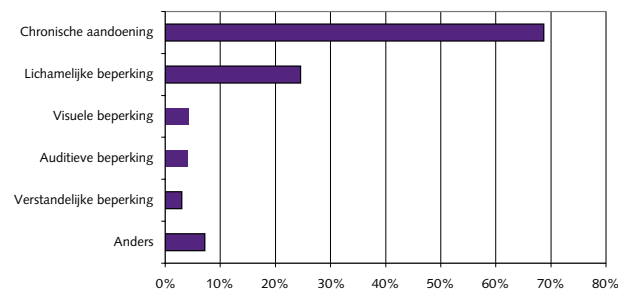
Dit hoofdstuk gaat over het sportgedrag van Hagenaars met een beperking. In de eerste paragraaf gaan we in op het aantal mensen met een beperking in onze steekproef en geven we een korte beschrijving van het type beperking van deze mensen en de mate waarin zij zich belemmerd voelen door hun beperking. In de tweede paragraaf vergelijken we de Hagenaars met een beperking met Hagenaars zonder beperking. Daarbij kijken we naar hun sportgedrag, maar ook naar de organisatie en accommodaties waar gesport wordt en het vrijwilligerswerk dat zij verrichten. In de laatste paragraaf gaan we in op de specifieke wensen van Hagenaars met een beperking en de belemmeringen die zij ervaren bij het (gaan) sporten.

7.1 HAGENAARS MET EEN BEPERKING IN DE STEEKPROEF

Een op de vijf respondenten geeft aan een beperking en/of chronische aandoening te hebben. Ongeveer de helft van deze Hagenaars heeft weinig of geen last van deze beperking of aandoening. De andere helft geeft aan zich matig of ernstig belemmerd te voelen door de beperking (bijlage IV, tabellen 89 en 90). In de volgende figuur wordt het type beperking weergegeven waar Hagenaars mee te maken hebben.

Figuur 7.1 Soort beperking*

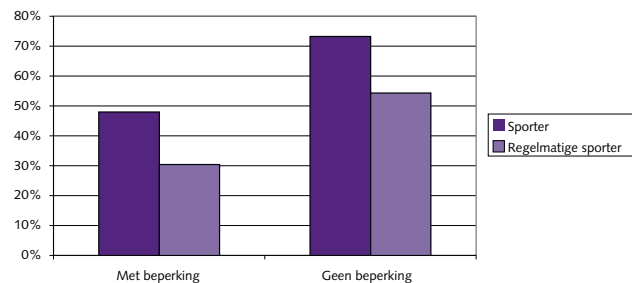
* Respondenten kunnen meerdere soorten beperking hebben, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Van de Hagenaars met een beperking geeft twee derde aan een chronische aandoening te hebben. Daarbij moet gedacht worden aan bijvoorbeeld cara, hart- en vaatziekten, artrose, diabetes, cva, reuma, rugaandoening enzovoorts. Een kwart heeft een lichamelijke beperking. Een visuele, auditieve en/of verstandelijke beperking komt minder vaak voor onder de respondenten.

7.2 SPORTDEELNAME HAGENAARS MET EN ZONDER BEPERKING

Er is een duidelijk verschil tussen de sportdeelname van mensen met en zonder een beperking. In de volgende figuur is dat te zien.

Figuur 7.2 Percentage (regelmatige) sportdeelname mensen met en zonder beperking

Bijna de helft van de mensen met een beperking is een sporter, een derde sport regelmatig. Bij Hagenaars zonder beperking liggen deze percentages een stuk hoger. Met name de regelmatige en intensieve sportdeelname is onder mensen met een beperking lager dan onder andere Hagenaars (zie tabel 93, bijlage IV). Het aantal mensen dat helemaal nooit sport, is bij mensen met een beperking twee keer zo groot. Er is weinig verschil tussen mensen met verschillende beperkingen: voor alle typen beperking schommelt het percentage sportdeelname tussen de 40 en 50 procent.

Opvallend is dat er bij mensen met een beperking geen verschil is in de sportdeelname van mannen en vrouwen. Bij mensen zonder beperking zien we dat mannen meer sporten dan vrouwen. Onder kinderen en jongeren met een beperking (4 tot en met 25 jaar) is de sportdeelname veel hoger dan bij andere leeftijdsgroepen met een beperking. Bij mensen zonder beperking is dat verschil tussen de leeftijdsgroepen een stuk kleiner (tabel 95, bijlage IV). Uit ander onderzoek dat eerder dit jaar door de gemeente Den Haag is uitgevoerd, bleek al dat de sportdeelname van kinderen met een beperking even groot was als de sportdeelname van kinderen zonder beperking (4 tot en met 18 jaar).

De verschillen tussen etnische groepen in sportdeelname zijn bij mensen met een beperking kleiner dan bij mensen zonder beperking (tabel 96, bijlage IV).

De volgende tabel toont de meest beoefende sporten door sporters met en zonder een beperking.

Tabel 7.1 Meest beoefende sporten door mensen met en zonder beperking, percentage sporters

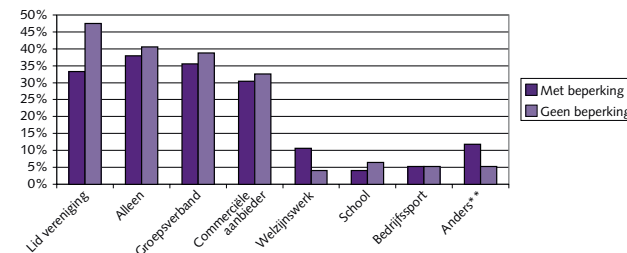
Met beperking	Geen beperking
Fitness	Fitness
38%	34%
Zwemmen	Zwemmen
29%	26%
Wandelen	Hardlopen
18%	23%
Aerobics	Voetbal
13%	18%
Hardlopen	Aerobics
12%	15%
Fietsen	Wandelen
12%	14%
Voetbal	Tennis
9%	14%
Tennis	Fietsen
8%	14%
Andere sport*	Skiën
8%	13%
Dansen	Bowling
8%	9%

* Ruim een derde noemt hier yoga (niet in de vragenlijst opgenomen) en een zesde noemt oefeningen bij de fysiotherapeut.

Voor beide groepen staat fitness op de eerste plaats en zwemmen op de tweede. Verder ontlopen de top 10-lijstjes elkaar ook niet zoveel. Hardlopen en voetbal staan bij de Hagenaars zonder beperking hoger op de ranglijst, terwijl bij mensen met een beperking wandelen en fietsen hoger staan.

Hagenaars met een beperking zijn minder vaak lid van een sportvereniging dan Hagenaars zonder beperking. In de volgende figuur staan de typen organisaties weergegeven waar mensen hun sport beoefenen.

Figuur 7.3 Organisatorisch verband, sportende Hagenaars met en zonder beperking*

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven (voor drie sporten), daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

** Respondenten met een beperking geven hier vaker aan dat zij in het kader van een behandeling of revalidatie sporten, bij een revalidatiearts of de fysiotherapeut.

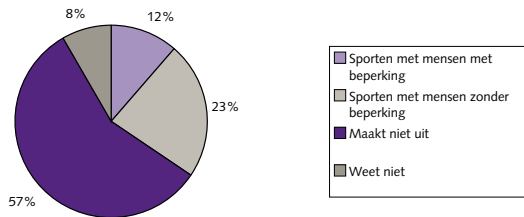
Hagenaars met een beperking zijn dus wat minder vaak lid van een sportvereniging dan Hagenaars zonder beperking. In hun top 10-lijst staat bijvoorbeeld voetbal, een belangrijke verenigingssport, ook relatief onderaan. Ze zijn ruim twee keer zo vaak als Hagenaars zonder beperking bij het welzijnswerk te vinden; in totaal echter wordt het welzijnswerk niet zo vaak bezocht. Hagenaars met een beperking sporten vaker in het kader van hun revalidatie of via de fysiotherapeut (categorie 'anders'). De accommodaties waar mensen met en zonder beperkingen sporten, zijn min of meer hetzelfde.

7.3 BELEMMERINGEN EN WENSEN VAN MENSEN MET EEN BEPERKING

Zes op de tien Hagenaars met een beperking zou meer willen sporten dan zij momenteel doen. Dit geldt voor sporters én voor niet-sporters. Fitness en zwemmen zijn hier favoriet.

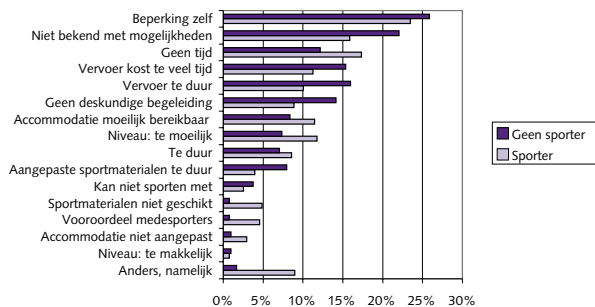
Voor ruim de helft van de mensen die meer wil sporten, maakt het niet uit of dat met mensen mét of zonder een beperking is. Een kwart geeft expliciet aan dat ze met mensen zonder een beperking willen sporten, zie de volgende figuur. Een op de acht mensen wil juist graag sporten met andere mensen met een beperking. Dat doen de meesten hiervan het liefst bij een organisatie speciaal voor mensen met een beperking.

Figuur 7.4 Hagenaars met een beperking die meer willen sporten, doen dat graag met...

De volgende figuur toont de (belangrijkste) belemmeringen waardoor mensen met een beperking momenteel niet (meer) kunnen sporten, uitgesplitst naar de sporters en Hagenaars die niet sporten.

Figuur 7.5 Belemmeringen om te sporten, mensen met een beperking, sporters en niet-sporters

Veel mensen noemen de beperking zelf als belemmering om (meer) te kunnen sporten. Daarnaast zegt een op de vijf mensen dat zij niet bekend is met de mogelijkheden. Het gebrek aan tijd en problemen met vervoer (te duur, tijdrovend) worden ook veel genoemd. Er zijn verschillen tussen de belemmeringen die sporters en die niet-sporters ervaren. Een duidelijk patroon is daar echter niet in te ontdekken.

Bosten, L., H. Verhorst, Stadsenquête Den Haag 2009. Den Haag, 2009. Gemeente Den Haag, Bestuursdienst.

Breedveld, K., C. Kamphuis, A. Tiessen-Raaphorst (red.), Rapportage sport 2008. Sociaal en Cultureel Planbureau/W.J.H. Mulier Instituut, Den Haag, 2008.

Breedveld, K., A. Tiessen-Raaphorst (red.), Sporten gemeten, Methodologische aspecten van het onderzoek naar sportdeelname. Sociaal en Cultureel Planbureau/W.J.H. Mulier Instituut, Den Haag, 2009.

Buijs, L., Y. Nieuwenhout, Gehandicapte kinderen en sport. Den Haag, 2010. Gemeente Den Haag, Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn, Productgroep Onderzoek en Integrale Vraagstukken.

Chiou, M., W. Bosveld, Sportmonitor 2009, Inzicht in het sportgedrag van Amsterdammers in 2009. Amsterdam, 2010. Gemeente Amsterdam, Dienst Onderzoek en Statistiek.

Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn, Trendrapport Haagse Sportdeelname 2001 – 2003 – 2006. Den Haag, 2008. Gemeente Den Haag.

Dool, R. van den, R. Hoekman, Vergelijking sportdeelname in zes grote gemeenten, Een beschrijving van de sportdeelname in Almere, Amsterdam, Den Haag, Eindhoven, Rotterdam en Utrecht van 2006 tot 2008. 's-Hertogenbosch, 2009. W.J.H. Mulier Instituut.

Hoetjes, G. (red.), Utrecht Monitor 2010. Utrecht, 2010. Gemeente Utrecht, Bestuurs- en Concerndienst.

Vries, C. de, P.A. de Graaf, M. Bik, Rotterdammers in hun vrije tijd 2007, Resultaten uit de Vrijtijdsomnibusenquête 2007. Rotterdam, 2008. Centrum voor Onderzoek en Statistiek (COS).

<http://www.mulierinstituut.nl/monitoring/rso/verantwoording/>, 26 augustus 2010

Bijlage I Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording

VRAGENLIJST

De gemeente Den Haag volgt bij het onderzoek naar sportgedrag onder Hagenaars zoveel mogelijk de door het Mulier Instituut ontwikkelde Richtlijn Sportdeelname-Onderzoek (RSO), net als in voorgaande jaren. De gebruikte vragenlijst is gebaseerd op de vragenlijst die voor de RSO ontwikkeld is. Dit heeft ook als voordeel dat de vragenlijst weinig verschilt van de vragenlijst die voorgaande jaren is gebruikt. Op een aantal punten zijn er kleine afwijkingen, de belangrijkste is dat de lijst met genoemde sporten wat afwijkt. Het Mulier Instituut past deze lijst af en toe aan door veranderende trends in de sportwereld en wij hebben deze veranderingen ook doorgevoerd in de vragenlijst.

Een andere afwijking is dat wij een aantal vragen hebben toegevoegd die inzicht moesten geven in de sportdeelname van kinderen met een beperking. De resultaten hiervan zijn beschreven in het rapport 'Gehandicapte kinderen en sport'.

Er is voor drie verschillende groepen een vragenlijst gemaakt:

- Kinderen van 4 tot en met 11 jaar: deze vragenlijst was aan de ouders van de kinderen gericht.
- Jeugd van 12 tot en met 17 jaar: deze vragenlijst had een wat meer informele toon.
- Hagenaars van 18 tot en met 70 jaar: deze vragenlijst had een wat meer formele toon.

De vragenlijsten verschilden voornamelijk in de formulering van elkaar, de gestelde vragen waren hetzelfde. In bijlage II zijn de gebruikte vragenlijsten opgenomen.

In de vragenlijst wordt gevraagd naar het sportgedrag in de voorgaande twaalf maanden. Omdat het veldwerk begin 2010 is uitgevoerd, hebben de antwoorden bij benadering betrekking op het sportgedrag in het kalenderjaar 2009.

OPZET VAN HET ONDERZOEK

In deze paragraaf beschrijven we de onderzoeksopzet. Eerst gaan we in op de methode van onderzoek en vervolgens de steekproef die we hebben getrokken. Tot slot lichten we toe hoe een specifieke respons van invloed kan zijn op de onderzoeksresultaten.

Methode

In 2003 en 2006 zijn voor het onderzoek alleen Hagenaars benaderd van wie we het telefoonnummer konden achterhalen. In 2003 zijn de respondenten nog alleen telefonisch benaderd. In 2006 heeft een deel de vragenlijst via internet ingevuld, de rest is telefonisch benaderd. Het blijkt steeds moeilijker te zijn respondenten te vinden voor een onderzoek.

Eenzijds zijn mensen in het mobiele tijdperk voor onderzoek slechter te bereiken, omdat mobiele telefoonnummers vaak niet geregistreerd staan in de telefoongids. Anderzijds worden mensen zo vaak gevraagd mee te werken aan onderzoek dat de bereidheid om mee te doen steeds kleiner is. In overleg met DESAN Research Solutions, het bureau dat het veldwerk heeft uitgevoerd, hebben we het onderzoek zo opgezet dat de respons zo hoog mogelijk was en dat alle groepen goed in de respons vertegenwoordigd waren. Daarom hebben we voor het huidige onderzoek gekozen voor een mixed-mode-opzet. Mensen kregen de keuze om schriftelijk, via internet of telefonisch mee te werken aan het onderzoek. Bovendien hebben we besloten om alle Hagenaars te benaderen, niet alleen mensen van wie we het telefoonnummer hadden. Dan zou namelijk een te groot deel van de bevolking buiten de steekproef vallen (waarschijnlijk meer dan de helft). We hebben eerst iedereen een schriftelijke enquête toegestuurd en de mogelijkheid gegeven om de vragenlijst via internet in te vullen. Twee weken na verzending is gestart met de telefonische enquête. Het veldwerk is 21 januari 2010 gestart en liep door tot 12 maart.

De steekproef, representativiteit en wegen

Uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) is een random steekproef van 75.000 inwoners van 4 t/m 70 jaar getrokken. Daaruit heeft DESAN Research Solutions de steekproef getrokken die voor het onderzoek is gebruikt. In de steekproef waren jongeren (4 t/m 23 jaar), kinderen (4 t/m 17 jaar) in de BOS-wijken en allochtonen oververtegenwoordigd. Bovendien hebben we er op gelet dat er genoeg respondenten uit alle stadsdelen meededen aan het onderzoek. De uiteindelijke respons is daardoor geen representatieve afspiegeling van de Haagse bevolking. Daar is voor gecorrigeerd door de resultaten te wegen naar wijk/stadsdeel, leeftijd en etniciteit.

Uiteindelijk hebben er 4.501 mensen meegewerkt aan het onderzoek⁵, dat is 23,5 procent van de benaderde Hagenaars. In de volgende tabel wordt weergegeven wat de respons was per leeftijdsgroep en methode van afname.

Tabel BI.1 Responspercentages naar leeftijd en methode van afname

	4 t/m 11 jaar	12 t/m 17 jaar	18 t/m 23 jaar	24 t/m 70 jaar	Totaal
Schriftelijk	14,5%	10,5%	5,0%	8,4%	9,4%
Internet	9,2%	9,7%	5,3%	5,4%	6,7%
Telefonisch*	41,6%	43,3%	22,5%	26,3%	29,7%
Totaal	30,0%	31,2%	16,3%	21,2%	23,5%

* Dit geeft het percentage geslaagde interviews onder alle benaderde telefoonnummers. Niet alleen weigeringen, maar ook herhaaldelijk geen gehoor of in gesprek, onjuiste telefoonnummers of aankondigingen de vragenlijst alsnog schriftelijk of via internet in te vullen, tellen daarbij mee als nonrespons. Ongeveer 20 procent van alle gevonden telefoonnummers was onjuist in de zin dat de bedoelde persoon er niet mee kon worden bereikt. Dit percentage was het hoogst in de leeftijds categorie 18 tot en met 23 jaar.

De respons en de resultaten

De afwijkende onderzoeksmethode en de selectieve steekproef hebben tot gevolg dat de onderzoeksopzet dit jaar op een aantal punten afwijkt van de opzet van vier jaar geleden. Hieronder worden de belangrijkste verschillen kort weergegeven.

2010	2006
- Afname schriftelijk, via internet en telefonisch	- Afname via internet en telefonisch
- Mensen met én zonder telefoonnummer benaderd	- Alleen mensen met telefoonnummer benaderd
- Alleen sportonderzoek	- Cultuur- én sportonderzoek
- Iedereen heeft schriftelijke vragenlijst vooraf ontvangen	- Iedereen heeft toonblad met sporten ontvangen
- Verdeling respons: <ul style="list-style-type: none"> • 40% schriftelijk • 28% via internet • 32% telefonisch	- Verdeling respons: <ul style="list-style-type: none"> • 31% via internet • 69% telefonisch

Dit soort verschillen in de onderzoeksopzet heeft invloed op de cijfers over sportdeelname die in dit rapport worden gepresenteerd. Het is helaas niet mogelijk om vast te stellen hoe groot die invloed is. Omdat de sportdeelname in 2010 aanzienlijk hoger is dan bij de vorige meting, willen we hier wel kort ingaan op de mogelijke effecten van de onderzoeksopzet op de hoogte van de sportdeelname. Voor meer informatie over dit onderwerp, verwijzen we naar de publicatie van het Sociaal en Cultureel Planbureau en het Mulier Instituut over de methodologische implicaties van sportonderzoek.⁶

Een deel van de respondenten die de vragenlijst schriftelijk of via internet hebben ingevuld, heeft dat gedaan omdat het onderwerp hen aanspreekt. Omdat het aandeel schriftelijk/internet dit jaar aanzienlijk groter is dan het internet-gedeelte in 2006, zitten er waarschijnlijk meer geïnteresseerde respondenten in de respons. De kans dat deze mensen meer sporten dan mensen die niet in sport zijn geïnteresseerd, is groot. Van de 'overgebleven' telefonische steekproef is bovendien niet iedereen benaderd, omdat we een maximum hadden ingesteld op basis van achtergrondkenmerken. Dit betekent dat van de minder geïnteresseerde respondenten niet iedereen is benaderd. Ook het feit dat de vragenlijst nu alleen over sport ging, betekent waarschijnlijk dat er meer in sport geïnteresseerde respondenten mee hebben gedaan aan het onderzoek dan in 2006. Kortom, het aantal in sport geïnteresseerde respondenten is in 2010 waarschijnlijk hoger dan in 2006. De kans dat deze mensen meer sporten dan mensen die niet in sport zijn geïnteresseerd, is groot.

⁵ Uiteindelijk waren de resultaten van 4.488 respondenten bruikbaar voor de analyses.

⁶ Breedveld, K., A. Tiessen-Raaphorst (red.), Sporten gemeten. Methodologische implicaties van sportonderzoek. SCP, wjh mulier instituut, Den Haag, 2009. Zie hoofdstuk 2, 3 en 4.

De vragenlijst is aan alle respondenten schriftelijk toegestuurd. Hierdoor zijn ook moeilijk bereikbare respondenten, die veel van huis zijn, bereikt. Van deze groep is bekend dat zij veel sporten (zie hoofdstuk 2 en figuur 2.1 van 'Sporten gemeten'). Hoewel dit maar een kleine groep is, is het wel van invloed op met name de intensieve sportdeelname.

Dit jaar zijn alle mensen benaderd, niet alleen mensen van wie het telefoonnummer bekend is. Wat de invloed daarvan is op sportdeelname is niet bekend. Vooral van mensen met alleen een mobiele telefoon is het moeilijker het nummer te achterhalen. Deze mensen waren in 2006 dus waarschijnlijk ondervertegenwoordigd in de respons. Je zou je kunnen voorstellen dat dit vaker jonge, actieve mensen zijn die mogelijk meer sporten dan gemiddeld.

Alle respondenten hebben dit jaar de schriftelijke vragenlijst ontvangen en hadden dus meteen inzicht in de vragen die gesteld zouden worden. In 2006 hebben respondenten alleen een toonblad gekregen met de lijst met sporten. Het is waarschijnlijk dat inzage in de vragenlijst de respons verhoogt, maar of dat op sporters en niet-sporters een ander effect heeft, is onbekend.

Wanneer een onderzoek na een paar jaar opnieuw uitgevoerd wordt, dwingt de praktijk vaak om de onderzoeksopzet aan te passen. Helaas zijn dergelijke aanpassingen van invloed op de resultaten van het onderzoek. Ook in dit onderzoek werden we door de praktijk gedwongen over de opzet na te denken. De afgelopen jaren is er een grote verschuiving geweest in de manier waarop mensen het best te benaderen zijn voor onderzoek. De vaste telefoon verliest daarbij (nog steeds) snel terrein. Met de onderzoeksopzet waar wij samen met DESAN Research Solutions voor gekozen hebben, met de relatief hoge respons en de weging achteraf, denken we een betrouwbaar beeld van de werkelijkheid te kunnen geven.

Bijlage II Gebruikte vragenlijsten

Vragenlijst kinderen: 4 tot en met 11 jaar

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag

Toelichting

De gemeente wil graag weten wat kinderen in Den Haag belangrijk vinden op het gebied van sport. Met deze informatie kan de gemeente investeren in sport op een manier die aansluit bij de wensen van jonge Hagenaars. **Tenzij duidelijk anders aangegeven wordt, gaan alle vragen over uw zoon of dochter die in de begeleidende brief met naam wordt genoemd.** Hieronder volgt een korte instructie voor het invullen van de vragenlijst.

- Bij de meeste vragen kunt u antwoord geven door een kruisje te zetten voor het antwoord dat de mening van uw zoon/ dochter of de situatie het beste weergeeft.
- Soms mag u een vraag overslaan. Als dit zo is, wordt dit aangegeven met een aparte opmerking (»») of door een pijtje achter een antwoord met daarachter het nummer van de volgende voor uw zoon/dochter te beantwoorden vraag. Dus zo: »» **Ga door met vraag ...**
- De vragen graag invullen met een (donker) blauwe of zwarte pen.
- Wanneer u een fout antwoord heeft gegeven, maak dan het hokje van het juiste antwoord helemaal zwart.

We hopen dat alles duidelijk is. En we hopen dat u voor uw zoon of dochter de vragenlijst helemaal invult en terugstuurt. Voor het slagen van het onderzoek is uw medewerking van groot belang!

1. **Eerst volgt een aantal vragen over sportbeoefening. Het gaat om activiteiten die uw zoon of dochter in de afgelopen twaalf maanden heeft verricht volgens gebruiken en regels uit de sportwereld. U moet denken aan bijvoorbeeld voetbal, badminton, handbal en zwemmen, maar niet aan puzzelen, wandelen met de hond of fietsen naar school. Sporten die hij of zij tijdens de vakanties heeft beoefend, tellen wel mee. Sporten tijdens de gymlessen op school en schoolzwemmen tellen niet mee. Sporten in de pauze of op (of via) school, maar na schooltijd, zoals bij de naschoolse opvang of de verlengde schooldag, tellen wel mee.**

Welke sport of sporten heeft uw zoon of dochter in de afgelopen twaalf maanden beoefend?

☐ aerobics/steps/ spinning (groeps- lessen op muziek) [1]	☐ handbal [15]	☐ schaken [29]	☐ wielrennen/toerfietsen
☐ atletiek [2]	☐ hardlopen/joggen/ trimmen [16]	☐ schietsport [30]	(wielrennen/ mountainbiken/ toerfietsen) [41]
☐ badminton [3]	☐ hockey [17]	☐ skeeleren/skaten [31]	☐ skiën/langlaufen/ snowboarden [32]
☐ basketbal [4]	☐ honkbal/softbal [18]	☐ tafeltennis [34]	☐ zeilen/surfen [42]
☐ biljart/poolbiljart/ snooker [5]	☐ jeu de boules [19]	☐ tennis [35]	☐ zwemsport (excl. waterpolo) [43]
☐ bowling [6]	☐ judo [20]	☐ andere sport, namelijk:	_____
☐ bridge [7]	☐ kano [21]	☐ vecht- en verdedigingssporten (excl. judo) [36]	_____
☐ dammen [8]	☐ (berg)klimsport (indoor/outdoor) [22]	☐ voetbal (veld/zaal (futsal)) [37]	[44]
☐ danssport [9]	☐ korfbal [23]	☐ volleybal	☐ geen sport [45] → Ga door met vraag 6
☐ darts [10]	☐ midgetgolf [24]	☐ (zaal)volleybal/ beachvolleybal [38]	
☐ duiksport [11]	☐ motorsport [25]	☐ wandelsport [39]	
☐ fitness (cardio/kracht) [12]	☐ paardensport [26]	☐ waterpolo [40]	
☐ golf [13]	☐ roeien [27]		
☐ gymnastiek/tumen [14]	☐ schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ ijshockey) [28]		

2. **Hoeveel keer heeft uw zoon of dochter in de afgelopen twaalf maanden in totaal gesport?**

- 1 - 11 keer (minder dan 1x per maand)
- 12 - 59 keer (1-5x per maand of minder dan 1 x per week, maar meer dan 1 x per maand)
- 60 - 119 keer (5-10x per maand, 1 à 2 x per week)
- 120 keer of meer (10x of meer per maand, 2 keer per week of meer)

87333503

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag - A

- 2 -

3. **Kunt u van de sporten uit vraag 1 maximaal 3 sporten selecteren die uw zoon of dochter het meest heeft beoefend en kunt u aangeven hoeveel keer uw zoon of dochter deze sport in de afgelopen 12 maanden heeft beoefend? Zet de meest beoefende sport op 1, de een na meest beoefende sport op 2 etc.**

Naam sport:	Aantal keer beoefend
Sport 1 _____	_____
Sport 2 _____	_____
Sport 3 _____	_____

4. **Beoefende uw zoon of dochter deze sport(en) in de afgelopen twaalf maanden ...**

Geef aan voor iedere sport van vraag 3. (Meerdere antwoorden mogelijk)

	Sport 1	Sport 2	Sport 3
a. als lid van een sportvereniging	☐	☐	☐
b. als lid van een commerciële sportaanbieder, zoals een fitnesscentrum of sportschool	☐	☐	☐
c. via school, naschoolse sport	☐	☐	☐
d. via het welzijnswerk, bijvoorbeeld in het buurthuis	☐	☐	☐
e. in groepsverband met familie, vrienden en/of kennissen enz.	☐	☐	☐
f. alleen, ongeorganiseerd	☐	☐	☐
g. anders, namelijk: _____	☐	☐	☐

5. **Waar heeft uw zoon of dochter deze sport in de afgelopen twaalf maanden beoefend? En was dit binnen de gemeente Den Haag en/of elders? Geef aan voor iedere sport van vraag 3.**

(Meerdere antwoorden mogelijk)

Hierbij worden de volgende accommodaties of voorzieningen onderscheiden:

- **Officiële binnensportaccommodatie:** bv sporthal, gymnastieklokaal, fitnesscentrum/sportschool, overdekt of combi-zwembad, ijsbaai/ijsbaan (binnen), tennisbaan (binnen), klimhal, karthal enz.
- **Officiële buitensportaccommodatie:** bv voetbalveld, hockeyveld, tennisbaan (buiten), openlucht zwembad, ijsbaan (buiten/halfoverdekt), manege, golfbaan enz.
- **Niet officiële sportaccommodatie:** bv buurthuis, wijkcentrum, café enz.
- **Sportvoorziening in de openbare ruimte:** bv halfpipe, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi (met goals) enz.
- **Anderssoortige voorziening:** bv park, bos, bergen, strand, meer, openbare weg, huis/tuin enz.

	Sport 1	Sport 2	Sport 3
a. Officiële <u>binnensport</u> accommodatie in Den Haag	☐	☐	☐
Officiële <u>binnensport</u> accommodatie elders	☐	☐	☐
b. Officiële <u>buitensport</u> accommodatie in Den Haag	☐	☐	☐
Officiële <u>buitensport</u> accommodatie elders	☐	☐	☐
c. Niet officiële sportaccommodatie in Den Haag	☐	☐	☐
Niet officiële sportaccommodatie elders	☐	☐	☐
d. Sportvoorziening in de openbare ruimte in Den Haag	☐	☐	☐
Sportvoorziening in de openbare ruimte elders	☐	☐	☐
e. Anderssoortige voorziening in Den Haag	☐	☐	☐
Anderssoortige voorziening elders	☐	☐	☐

77501678

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag - A

- 3 -

6. Hoe beoordeelt u de sportmogelijkheden voor uw zoon of dochter in uw wijk? Denk aan de aanwezigheid van sport- en speelvelden, sportverenigingen, fitnesscentra, sporthallen, zwembaden enz.
- goed voldoende onvoldoende slecht weet ik niet

7. Ziet u uw kind als sporter?
- nee, in het geheel niet enigszins ja, zonder meer

>>> Als uw kind de afgelopen 12 maanden geen sport heeft beoefend ga door met vraag 8.
>>> Heeft uw kind de afgelopen 12 maanden wel sport(en) beoefend ga door met vraag 10.

8. Waarom doet uw zoon of dochter niet aan sport? (Meerdere antwoorden mogelijk)
- zoon/dochter heeft geen interesse in sport (vindt sport niet leuk) sporten is te duur
 zoon/dochter heeft geen tijd voor sport sportmogelijkheid of sportvereniging te ver weg
 gezondheidsproblemen van zoon/dochter ouder heeft geen tijd om het kind naar het sporten te brengen
 zoon/dochter heeft andere hobby's

anders, namelijk: _____

9. Wil uw zoon of dochter het komende jaar gaan sporten?
- ja nee weet ik niet

10. Nu volgen twee vragen die betrekking hebben op bewegen en sport. Naast sport zijn er andere manieren waarop het lichaam van uw zoon of dochter beweging krijgt. Gewoon in het dagelijkse leven kan hij/zij ook in situaties komen waarin hij/zij in beweging is.

De eerste vraag gaat over lichaamsbeweging in het algemeen. Denk daarbij aan wandelen of fietsen, traplopen, buiten spelen, sporten, schoolgym, huishoudelijke taken of tuinieren. Ook lichaamsbeweging op school telt mee. Hoeveel dagen per week heeft uw kind tenminste één uur per dag zulke lichaamsbeweging? Het gaat om het gemiddeld aantal dagen van een normale week in de afgelopen maand.

Aantal dagen per week lichaamsbeweging: _____

11. De volgende vraag gaat over meer inspannende lichaamsbeweging dan de vorige vraag. Het gaat om lichaamsbeweging waarvan uw kind merkbaar sneller gaat ademen, die lang genoeg duurt om bezweet te raken en die tenminste 20 minuten per keer duurt. Hoe vaak per week heeft uw kind zulke inspannende lichaamsbeweging? Neem in gedachten een normale week in de afgelopen maand.

Aantal keer per week inspannende lichaamsbeweging: _____

12. Heeft u zelf de afgelopen twaalf maanden vrijwilligerswerk (onbetaald werk) in de sport verricht?
- ja
 nee → Ga door met vraag 15
 weet ik niet → Ga door met vraag 15

13. Wat voor functie betreft dit vrijwilligerswerk? (Meerdere antwoorden mogelijk)
- bestuurlijke functie (bijvoorbeeld voorzitter of secretaris)
 sporttechnische functie (bijvoorbeeld trainer, scheidsrechter, coach of begeleider)
 ondersteunende functie (bijvoorbeeld kantinedienst, vervoer, onderhoud)
 weet ik niet

24369235

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag - A

- 4 -

14. Bij wat voor organisatie verrichtte u dit vrijwilligerswerk in de afgelopen 12 maanden? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- bij een sportvereniging
 bij een commerciële exploitant, bijvoorbeeld een fitnesscentrum of een sportschool
 bij een bedrijf in het kader van bedrijfssport
 bij het sociaal cultureel werk, sportbuurtwerk, welzijnswerk (buurthuis o.i.d.)
 voor een georganiseerde sportvakantie
 voor een georganiseerd sportevenement

anders, namelijk: _____

15. Gebruikt u zelf de gemeentelijke website (www.denhaag.nl/sport) om informatie te zoeken op het gebied van sport, bijvoorbeeld over sportverenigingen, sportmogelijkheden, sportevenementen?

ja nee → Ga door met vraag 17

16. Doet u dat elke week, elke maand of een paar keer per jaar?

wekelijks maandelijks een paar keer per jaar

17. Doet u zelf aan sport?

ja
 nee

18. Doet de (eventuele) andere ouder (of opvoeder) van uw zoon/dochter aan sport?

ja
 nee

19. De gemeente Den Haag is geïnteresseerd in de belemmeringen die mensen met een beperking ondervinden bij het sporten. Daarom willen we u hier nog een paar vragen over stellen.

Bij een beperking moet u denken aan een lichamelijke beperking, een beperking aan het gehoor of aan de ogen of een verstandelijke beperking. Bij een chronische aandoening moet u denken aan bijvoorbeeld hart- en vaatziekten, diabetes, reuma, rugaandoeningen etc.

Heeft uw zoon of dochter een beperking en/of chronische aandoening?

ja nee → Ga door met vraag 22

20. Om wat voor beperking of aandoening gaat het? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- een lichamelijke beperking (motorisch) een visuele beperking (blind, slechtziend)
 een auditieve beperking (doof, slechthorend) een verstandelijke beperking
 een chronische aandoening (cara, hart- en vaatziekten, artrose, diabetes, cva, reuma, rugaandoeningen etc.)

anders, namelijk: _____

21. In welke mate wordt uw zoon of dochter in zijn/haar dagelijks leven belemmerd door zijn/haar beperking en/of chronische aandoening?

niet belemmerd licht belemmerd matig belemmerd ernstig belemmerd

>> Ga na deze vraag door met vraag 30

57081583

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag - A

22. Heeft u naast uw zoon of dochter, waar de vragenlijst tot nu toe over ging, een ander kind tussen 4 en 18 jaar met een beperking of chronische aandoening?

ja nee → Ga door met vraag 40

23. Om wat voor beperking of aandoening gaat het? Neem bij meer dan 1 kind met een beperking of aandoening het kind in de leeftijd van 4 t/m 11 jaar. Als dat er ook meer dan 1 zijn, neem het oudste kind. (Meerdere antwoorden mogelijk)

een lichamelijke beperking (motorisch) een visuele beperking (blind, slechtziend)
 een auditieve beperking (doof, slechthorend) een verstandelijke beperking
 een chronische aandoening (cara, hart- en vaatziekten, artrose, diabetes, eva, reuma, rugaandoeningen etc.)

anders, namelijk: _____

24. Is dit een jongen of een meisje?

jongen meisje

25. Hoe oud is hij/zij?

jaar

26. In welke mate wordt uw zoon of dochter in zijn/haar dagelijks leven belemmerd door zijn/haar beperking en/of chronische aandoening?

niet belemmerd licht belemmerd matig belemmerd ernstig belemmerd

27. Wat is de woonsituatie van uw zoon of dochter?

thuiswonend bij ouders/verzorgers gezinsvervangend tehuis of soortgelijk
 begeleid wonen instelling/verzorgingstehuis

anders, namelijk: _____

28. Hoeveel keer heeft deze zoon of dochter in de afgelopen twaalf maanden in totaal gesport?

niet gesport → Ga door met vraag 32 60 - 119 keer (5-10x per maand)
 1 - 11 keer (minder dan 1x per maand) 120 keer of meer (10x of meer per maand)
 12 - 59 keer (7-5x per maand)

29. Welke sport(en) heeft hij of zij beoefend? (Meerdere antwoorden mogelijk)

☐ aerobics/steps/ spinning (groeps- lessen op muziek) [1]	☐ gymnastiek/turnen [14]	☐ schaatsen (lange baan/ kunstschaatsen/ ijs hockey) [28]	☐ volleybal (zaalvolleybal/ beachvolleybal) [38]
☐ atletiek [2]	☐ handbal [15]	☐ wandelsport [39]	☐ watersport [40]
☐ badminton [3]	☐ hardlopen/joggen/ trimmen [16]	☐ schaken [29]	☐ wielrennen/toerfietsen (wielrennen/ mountainbiken/ toerfietsen) [41]
☐ basketbal [4]	☐ hockey [17]	☐ schietsport [30]	☐ zwemsport (excl. waterpolo) [43]
☐ biljart/poolbiljart/ snooker [5]	☐ honkbal/softbal [18]	☐ skeeleren/skaten [31]	☐ andere sport, namelijk: _____ [44]
☐ bowling [6]	☐ jeu de boules [19]	☐ skiën/langlaufen/ snowboarden [32]	
☐ bridge [7]	☐ judo [20]	☐ squash [33]	
☐ dammen [8]	☐ kano [21]	☐ zeilen/surfen [42]	
☐ danssport [9]	☐ (berg)klimsport (indoor/outdoor) [22]	☐ tafeltennis [34]	
☐ darts [10]	☐ korfbal [23]	☐ tennis [35]	
☐ duiksport [11]	☐ midgetgolf [24]	☐ vecht- en verdedigingsporten (excl. judo) [36]	
☐ fitness (cardio/kracht) [12]	☐ motorsport [25]	☐ voetbal (veld/zaal (futsal)) [37]	
☐ golf [13]	☐ paardensport [26]		
	☐ roeien [27]		

30. Ondervindt uw kind door de beperking of aandoening moeilijkheden bij het beoefenen van zijn/haar sport(en)?

ja nee → Ga door met vraag 32

31. Welke moeilijkheden zijn dit? (Meerdere antwoorden mogelijk)

vervoer kost te veel tijd
 vervoer is te duur
 accommodatie is moeilijk bereikbaar
 accommodatie is niet aangepast
 sportmaterialen zijn niet geschikt
 aangepaste sportmaterialen zijn te duur
 geen deskundige begeleiding
 medesporters hebben een vooroordeel
 kan niet sporten met leeftijdgenoten
 het niveau sluit niet aan: te moeilijk
 het niveau sluit niet aan: te makkelijk
 niet bekend met de mogelijkheden

anders, namelijk: _____

32. Zou uw zoon of dochter meer willen sporten dan hij of zij nu doet?

ja nee → Ga door met vraag 37

33. Kunt u één sport noemen die uw zoon of dochter dan (meer) zou willen doen?

☐ aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek) [1]	☐ honkbal/softbal [18]	☐ squash [33]
☐ atletiek [2]	☐ jeu de boules [19]	☐ tafeltennis [34]
☐ badminton [3]	☐ judo [20]	☐ tennis [35]
☐ basketbal [4]	☐ kano [21]	☐ vecht- en verdedigingsporten (excl. judo) [36]
☐ biljart/poolbiljart/snooker [5]	☐ (berg)klimsport (indoor/outdoor) [22]	☐ voetbal (veld/zaal (futsal)) [37]
☐ bowling [6]	☐ korfbal [23]	☐ volleybal (zaalvolleybal/ beachvolleybal) [38]
☐ bridge [7]	☐ midgetgolf [24]	☐ wandelsport [39]
☐ dammen [8]	☐ motorsport [25]	☐ waterpolo [40]
☐ danssport [9]	☐ paardensport [26]	☐ wielrennen/toerfietsen (wielrennen/mountainbiken/ toerfietsen) [41]
☐ darts [10]	☐ roeien [27]	☐ zeilen/surfen [42]
☐ duiksport [11]	☐ schaatsen (lange baan/ kunstschaatsen/ijs hockey) [28]	☐ zwemsport (excl. waterpolo) [43]
☐ fitness (cardio/kracht) [12]	☐ schaken [29]	☐ andere sport, namelijk: _____ [44]
☐ golf [13]	☐ schietsport [30]	
☐ gymnasiek/turnen [14]	☐ skeeleren/skaten [31]	
☐ handbal [15]	☐ hardlopen/joggen/trimmen [16]	
☐ hockey [17]	☐ skiën/langlaufen/ snowboarden [32]	

34. Denkt u dat uw zoon of dochter deze sport wilt beoefenen met andere mensen met een beperking of juist niet?

alleen sporten met mensen met een beperking → Ga door met vraag 36
 sporten met mensen zonder beperking → Ga door met vraag 36
 maakt niet uit → Ga door met vraag 36
 weet ik niet → Ga door met vraag 36

- 7 -

35. Denkt u dat uw zoon of dochter deze sport wilt beoefenen binnen een sportorganisatie speciaal voor mensen met een beperking of binnen een reguliere sportorganisatie?

- organisatie voor mensen met een beperking
 reguliere organisatie
 maakt niet uit
 weet ik niet

36. Zijn er belemmeringen die hij of zij ondervindt waardoor het nu niet mogelijk is om meer te sporten?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- vervoer kost te veel tijd
 vervoer is te duur
 accommodatie is moeilijk bereikbaar
 accommodatie is niet aangepast
 sportmaterialen zijn niet geschikt
 aangepaste sportmaterialen zijn te duur
 geen deskundige begeleiding
 medesporters hebben een vooroordeel
 kan niet sporten met leeftijdgenoten
 het niveau sluit niet aan: te moeilijk
 het niveau sluit niet aan: te makkelijk
 niet bekend met de mogelijkheden

anders, namelijk: _____

37. De gemeente Den Haag wil ook de komende jaren graag meer inzicht in de wensen en behoeften van haar inwoners met een beperking. Het komende jaar gaan wij daar onderzoek naar doen. Mogen we u daarvoor dan opnieuw benaderen om over de ervaringen van uw zoon of dochter te praten?

- ja
 nee → Ga door met vraag 40

38. Het komende jaar zal dat aanvullende onderzoek gaan over de volgende onderwerpen:

- de toegankelijkheid in Den Haag, daarbij moet u denken aan het vervoer, uw woning etc.
- de communicatie over praktische zaken, zoals wet en regelgeving, internet etc.
- vrije tijd en werk of school

Voor welk onderwerp mogen we u benaderen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- toegankelijkheid   communicatie   vrije tijd en werk   maakt niet uit

39. Kunnen we u dan het best via de telefoon of via e-mail benaderen?

Vul hieronder uw gegevens in. (Meerdere antwoorden mogelijk)

telefoonnr: _____

e-mailadres: _____

96741064

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag - A

- 8 -

ACHTERGRONDVARIABLEN

40. De volgende vragen gaan over persoonlijke kenmerken van uw zoon of dochter. Het gaat hier om het kind waar in eerste instantie naar gevraagd is (zoals bij vraag 1 en 2 enz.). De achtergrondvragen zijn belangrijk om te kunnen zien of er bijvoorbeeld verschillen zijn tussen jongens en meisjes wat betreft de sporten die zij doen.

Is het kind waarover de vragenlijst in eerste instantie gaat een jongen of een meisje?

- jongen
 meisje

41. Hoe oud is uw zoon of dochter?   jaar

42. Wat zijn de eerste vier cijfers van de postcode van het (belangrijkste) woonadres van uw zoon of dochter? Wanneer het kind op twee adressen woont, noteer dan de postcode van het adres waarop u deze vragenlijst ontvangen heeft.

43. Hoe is de gezinssituatie op het (belangrijkste) woonadres van uw zoon of dochter? Indien meerdere situaties kiest u dan voor de situatie die geldt voor het grootste deel van de tijd.

- mijn zoon/dochter woont bij twee ouders/verzorgers in één huis
 mijn zoon/dochter woont bij één ouder/verzorger in huis
 de gezinssituatie is wisselend (verdeeld over verschillende ouders/verzorgers)

anders, namelijk: _____

44. Rekent u uw kind tot een bepaalde godsdienst of religie?

- ja, Christendom
 ja, Islam
 ja, Hindoeïsme
 ja, andere godsdienst, namelijk: _____
 nee
 geen antwoord

45. Heeft u naar aanleiding van dit onderzoek nog vragen of opmerkingen voor de gemeente Den Haag?

_____
 _____
 _____

Dit was de laatste vraag. Hartelijk dank voor uw tijd en medewerking.
 De ingevulde vragenlijst kunt u terugsturen via bijgevoegde antwoordenvolp.
 (Een postzegel is niet nodig)

41262038

Bijlage II Gebruikte vragenlijsten

Vragenlijst jongeren: 12 tot en met 17 jaar

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag

Toelichting

De gemeente wil graag weten wat jij en andere Hagenaars belangrijk vinden op het gebied van sport. Met deze informatie kan de gemeente investeren in sport op een manier die aansluit bij de wensen van Hagenaars. Hieronder volgt een korte instructie voor het invullen van de vragenlijst.

- Bij de meeste vragen kun je antwoord geven door een kruisje te zetten voor het antwoord dat jouw mening of situatie het beste weergeeft.
- Soms mag je een vraag overslaan. Als dit zo is, wordt dit aangegeven met een aparte opmerking (→) of door een pijltje achter een antwoord met daarachter het nummer van de volgende door jou te beantwoorden vraag. Dus zo: → Ga door met vraag ....
- De vragen graag invullen met een (donker) blauwe of zwarte pen.
- Wanneer je een fout antwoord hebt gegeven, maak dan het hokje van het juiste antwoord helemaal zwart.

We hopen dat alles duidelijk is. En we hopen dat je de vragenlijst helemaal invult en terugstuurt. Voor het slagen van het onderzoek is je medewerking van groot belang!

1. **Eerst volgt een aantal vragen over sportbeoefening. Het gaat om activiteiten die je in de afgelopen twaalf maanden hebt gedaan volgens gebruiken en regels in de sportwereld. Je moet denken aan bijvoorbeeld voetbal, badminton, hockey, paardrijden, zwemmen, maar niet aan yoga, puzzelen, wandelen met de hond of fietsen naar school. Sporten die je tijdens de vakanties hebt beoefend, tellen wel mee. Sporten tijdens de gymlessen op school tellen niet mee. Sporten in de pauze of op (of via) school, maar na schooltijd, zoals bij de naschoolse opvang of de verlengde schooldag, tellen wel mee.**

Welke sport of sporten heb je in de afgelopen twaalf maanden beoefend?

☐ aerobics/steps/ spinning (groeps- lessen op muziek) [1]	☐ handbal [15]	☐ schaken [29]	☐ wielrennen/toerfietsen (wielrennen/ mountainbiken/ toerfietsen) [41]
☐ atletiek [2]	☐ hardlopen/joggen/ trimmen [16]	☐ schietsport [30]	☐ skeeleren/skaten [31]
☐ badminton [3]	☐ hockey [17]	☐ skiën/langlaufen/ snowboarden [32]	☐ zeilen/surfen [42]
☐ basketbal [4]	☐ honkbal/softbal [18]	☐ squash [33]	☐ zwemsport (excl. waterpolo) [43]
☐ biljart/poolbiljart/ anoker [5]	☐ jeu de boules [19]	☐ tafeltennis [34]	☐ andere sport, namelijk: _____
☐ bowling [5]	☐ judo [20]	☐ tennis [35]	
☐ bridge [7]	☐ kano [21]	☐ vechten- en verdedigingssporten (excl. judo) [36]	
☐ dammen [8]	☐ (berg)klisport (indoor/outdoor) [22]	☐ voetbal (veld/zaal (futsal)) [37]	[44]
☐ danssport [9]	☐ korfbal [23]	☐ volleybal	☐ geen sport [45] → Ga door met vraag 6
☐ darts [10]	☐ midgetgolf [24]	☐ zaalvolleybal/ beachvolleybal) [38]	
☐ duiksport [11]	☐ motorsport [25]	☐ wandelsport [39]	
☐ fitness (cardio/kracht) [12]	☐ paardensport [26]	☐ waterpolo [40]	
☐ golf [13]	☐ roeien [27]		
☐ gymnastiek/turnen [14]	☐ schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ ijshockey) [28]		

2. **Hoeveel keer heb je in de afgelopen twaalf maanden in totaal gesport?**

- 1 - 11 keer (minder dan 1x per maand)
- 12 - 59 keer (1-5x per maand of minder dan 1 x per week, maar meer dan 1 x per maand)
- 60 - 119 keer (5-10x per maand, 1 à 2 x per week)
- 120 keer of meer (10x of meer per maand, 2 keer per week of meer)

52755668

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag - B

- 2 -

3. **Kun je van de sporten uit vraag 1 maximaal 3 sporten selecteren die je het meest hebt beoefend en kun je aangeven hoeveel keer je deze sport in de afgelopen 12 maanden beoefend hebt? Zet de meest beoefende sport op 1, de een na meest beoefende sport op 2 etc.**

Naam sport:	Aantal keer beoefend
Sport 1 _____	_____
Sport 2 _____	_____
Sport 3 _____	_____

4. **Beoefende je deze sport(en) in de afgelopen twaalf maanden... Geef aan voor iedere sport van vraag 3. (Meerdere antwoorden mogelijk)**

	Sport 1	Sport 2	Sport 3
a. als lid van een sportvereniging	☐	☐	☐
b. als lid van een commerciële sportaanbieder, zoals een fitnesscentrum of sportschool	☐	☐	☐
c. via school, naschoolse sport	☐	☐	☐
d. via het welzijnswerk, bijvoorbeeld in het buurthuis	☐	☐	☐
e. in groepsverband met familie, vrienden en/of kennissen enz.	☐	☐	☐
f. alleen, ongeorganiseerd	☐	☐	☐
g. anders, namelijk: _____	☐	☐	☐

5. **Waar heb je deze sport in de afgelopen twaalf maanden beoefend? En was dit binnen de gemeente Den Haag en/of elders? Geef aan voor iedere sport van vraag 3. (Meerdere antwoorden mogelijk)**

Hierbij worden de volgende accommodaties of voorzieningen onderscheiden:

- Officiële binnensportaccommodatie:** bv sporthal, gymnastieklokaal, fitnesscentrum/sportschool, overdekt of combi-zwembad, ijsbaan/ijsbaan (binnen), tennisbaan (binnen), klimhal, karthal enz.
- Officiële buitensportaccommodatie:** bv voetbalveld, hockeyveld, tennisbaan (buiten), openlucht zwembad, ijsbaan (buiten/halfoverdekt), manege, golfbaan enz.
- Niet officiële sportaccommodatie:** bv buurthuis, wijkcentrum, café enz.
- Sportvoorziening in de openbare ruimte:** bv halpiste, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalhoek (met goals) enz.
- Anderssoortige voorziening:** bv park, bos, bergen, strand, meer, openbare weg, huis/tuin enz.

	Sport 1	Sport 2	Sport 3
a. Officiële binnensportaccommodatie in Den Haag	☐	☐	☐
Officiële binnensportaccommodatie elders	☐	☐	☐
b. Officiële buitensportaccommodatie in Den Haag	☐	☐	☐
Officiële buitensportaccommodatie elders	☐	☐	☐
c. Niet officiële sportaccommodatie in Den Haag	☐	☐	☐
Niet officiële sportaccommodatie elders	☐	☐	☐
d. Sportvoorziening in de openbare ruimte in Den Haag	☐	☐	☐
Sportvoorziening in de openbare ruimte elders	☐	☐	☐
e. Anderssoortige voorziening in Den Haag	☐	☐	☐
Anderssoortige voorziening elders	☐	☐	☐

21285233

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag - B

- 3 -

6. Wat vind je van de sportmogelijkheden in jouw wijk? Denk aan de aanwezigheid van sport- en speelveldjes, sportverenigingen, fitnesscentra, sporthallen, zwembaden enz.

- goed
 voldoende
 onvoldoende
 slecht
 weet ik niet

7. Zie je jezelf als sporter?

- nee
 enigszins
 ja

>>> Als je de afgelopen 12 maanden geen sport hebt beoefend, ga door met vraag 8.

>>> Heb je de afgelopen 12 maanden wel sport(en) beoefend, ga door met vraag 12.

8. Heb je in het verleden aan sport gedaan?

- ja
 nee → Ga door met vraag 10

9. Waarom ben je gestopt met sporten? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- heb er geen tijd (meer) voor
 geen interesse meer in sport
 voelde me niet thuis, geen prettige sfeer, geen leuke mensen
 blessures
 gezondheidsklachten
 kon niet meer meekomen/voelde me te oud worden
 ben iets anders gaan doen (andere hobby)
 verhuizing
 te duur
 sportgelegenheid is te ver weg
 anders, namelijk: _____

>> Ga na deze vraag door met vraag 11

10. Waarom heb je nooit aan sport gedaan? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- geen interesse in sport (vindt sport niet leuk)
 geen tijd voor sport
 gezondheidsproblemen
 andere hobby's
 sporten is te duur
 sportmogelijkheid of sportvereniging te ver weg
 anders, namelijk: _____

11. Wil je het komende jaar (weer) gaan sporten?

- ja
 nee
 weet ik niet

46407839

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag - B

- 4 -

12. Nu volgen twee vragen die betrekking hebben op bewegen en sport. Naast sport zijn er andere manieren waarop je lichaam beweging krijgt. Gewoon in het dagelijkse leven kun je ook in situaties komen waarin je in beweging bent.

De eerste vraag gaat over lichaamsbeweging in het algemeen. Denk daarbij aan wandelen of fietsen, traplopen, buiten spelen, sporten, schoolgym, huishoudelijke taken of tuinieren. Ook lichaamsbeweging op school of op het werk telt mee. Hoeveel dagen per week heb jij tenminste één uur per dag zulke lichaamsbeweging? Het gaat om het gemiddeld aantal dagen van een normale week in de afgelopen maand.

Aantal dagen per week lichaamsbeweging: _____

13. De volgende vraag gaat over meer inspannende lichaamsbeweging dan de vorige vraag. Het gaat om lichaamsbeweging waarvan je merkbaar sneller gaat ademen, die lang genoeg duurt om bezweet te raken en die tenminste 20 minuten per keer duurt. Hoe vaak per week heb je zulke inspannende lichaamsbeweging? Neem in gedachten een normale week in de afgelopen maand.

Aantal keer per week inspannende lichaamsbeweging: _____

14. Heb je de afgelopen twaalf maanden vrijwilligerswerk (onbetaald werk) in de sport verricht?

- ja
 nee → Ga door met vraag 17
 weet ik niet → Ga door met vraag 17

15. Wat voor functie betreft dit vrijwilligerswerk? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- bestuurlijke functie (bijvoorbeeld voorzitter of secretaris)
 sporttechnische functie (bijvoorbeeld trainer, scheidsrechter, coach of begeleider)
 ondersteunende functie (bijvoorbeeld kantinedienst, vervoer, onderhoud)
 weet ik niet

16. Bij wat voor organisatie verrichtte je dit vrijwilligerswerk in de afgelopen 12 maanden?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- bij een sportvereniging
 bij een commerciële exploitant, bijvoorbeeld een fitnesscentrum of een sportschool
 bij een bedrijf in het kader van bedrijfssport
 bij het sociaal cultureel werk, sportbuurtwerk, welzijnswerk (buurthuis o.i.d.)
 voor een georganiseerde sportvakantie
 voor een georganiseerd sportevenement
 anders, namelijk: _____

17. Gebruik je de gemeentelijke website (www.denhaag.nl/sport) om informatie te zoeken op het gebied van sport, bijvoorbeeld over sportverenigingen, sportmogelijkheden, sportevenementen?

- ja
 nee → Ga door met vraag 19

18. Doe je dat elke week, elke maand of een paar keer per jaar?

- wekelijks
 maandelijks
 een paar keer per jaar

78351314

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag - B

19. Doen je ouders aan sport?

- ja, allebei
 ja, een van tweeën
 nee, geen van beiden

20. De gemeente Den Haag is geïnteresseerd in de belemmeringen die mensen met een beperking ondervinden bij het sporten. Daarom willen we je hier nog een paar vragen over stellen.

Bij een beperking moet je denken aan een lichamelijke beperking, een beperking aan het gehoor of aan de ogen of een verstandelijke beperking. Bij een chronische aandoening moet je denken aan bijvoorbeeld hart- en vaatziekten, diabetes, reuma, rugaandoeningen etc.

Heb je een beperking en/of chronische aandoening?

- ja
 nee → **Ga door met vraag 33**

21. Om wat voor beperking of aandoening gaat het? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- een lichamelijke beperking (motorisch)   een visuele beperking (blind, slechtziend)
 een auditieve beperking (doof, slechthorend)   een verstandelijke beperking
 een chronische aandoening (cara, hart- en vaatziekten, artrose, diabetes, cva, reuma, rugaandoeningen etc.)

anders, namelijk: .....

22. In welke mate vind je dat je in je dagelijks leven belemmerd wordt door jouw beperkingen en/of chronische aandoening?

- niet belemmerd   licht belemmerd   matig belemmerd   ernstig belemmerd

23. Ondervind je door de beperking of aandoening moeilijkheden bij het beoefenen van jouw sport(en)?

- ja
 nee → **Ga door met vraag 25**

24. Welke moeilijkheden zijn dit? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- vervoer kost te veel tijd
 vervoer is te duur
 accommodatie is moeilijk bereikbaar
 accommodatie is niet aangepast
 sportmaterialen zijn niet geschikt
 aangepaste sportmaterialen zijn te duur
 geen deskundige begeleiding
 medesporters hebben een vooroordeel
 kan niet sporten met leeftijdgenoten
 het niveau sluit niet aan: te moeilijk
 het niveau sluit niet aan: te makkelijk
 niet bekend met de mogelijkheden

anders, namelijk: .....

25. Zou je meer willen sporten dan je nu doet?

- ja
 nee → **Ga door met vraag 30**

26. Kun je één sport noemen die je dan (meer) zou willen doen?

☐ aerobics/steps/spinning	☐ honkbal/softbal [18]	☐ squash [33]
☐ (groepslessen op muziek) [1]	☐ jeu de boules [19]	☐ tafeltennis [34]
☐ atletiek [2]	☐ judo [20]	☐ tennis [35]
☐ badminton [3]	☐ kano [21]	☐ vecht- en verdedigingsporten (excl. judo) [36]
☐ basketbal [4]	☐ (berg)klimsport (indoor/outdoor) [22]	☐ voetbal (veld/zaal (futsal)) [37]
☐ biljart/poolbiljart/snooker [5]	☐ korfbal [23]	☐ volleybal (zaalvolleybal/ beachvolleybal) [38]
☐ bowling [6]	☐ midgetgolf [24]	☐ wandelsport [39]
☐ bridge [7]	☐ motorsport [25]	☐ waterpolo [40]
☐ dammen [8]	☐ paardensport [26]	☐ wielrennen/toerfietsen (wielrennen/mountainbiken/ toerfietsen) [41]
☐ danssport [9]	☐ roeien [27]	☐ zeilen/surfen [42]
☐ darts [10]	☐ schaatsen (lange baan/ kunstschaatsen/ijs hockey) [28]	☐ zwemsport (excl. waterpolo) [43]
☐ duiksport [11]	☐ schaken [29]	☐ andere sport, namelijk: .....
☐ fitness (cardio/kracht) [12]	☐ schietsport [30]	[44]
☐ golf [13]	☐ skeelers/skaten [31]	
☐ gymnastiek/turnen [14]	☐ skiën/langlaufen/ snowboarden [32]	
☐ handbal [15]		
☐ hardlopen/joggen/trimmen [16]		
☐ hockey [17]		

27. Wil je deze sport dan graag beoefenen met andere mensen met een beperking of juist niet?

- alleen sporten met mensen met een beperking
 sporten met mensen zonder beperking → **Ga door met vraag 29**
 maakt niet uit → **Ga door met vraag 29**
 weet ik niet → **Ga door met vraag 29**

28. Wil je deze sport dan beoefenen binnen een sportorganisatie speciaal voor mensen met een beperking of binnen een reguliere sportorganisatie?

- organisatie voor mensen met een beperking
 reguliere organisatie
 maakt niet uit
 weet ik niet

29. Zijn er belemmeringen die jij ondervindt waardoor het nu niet mogelijk is om meer te sporten?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- vervoer kost te veel tijd
 vervoer is te duur
 accommodatie is moeilijk bereikbaar
 accommodatie is niet aangepast
 sportmaterialen zijn niet geschikt
 aangepaste sportmaterialen zijn te duur
 geen deskundige begeleiding
 medesporters hebben een vooroordeel
 kan niet sporten met leeftijdgenoten
 het niveau sluit niet aan: te moeilijk
 het niveau sluit niet aan: te makkelijk
 niet bekend met de mogelijkheden

anders, namelijk: .....

- 7 -

30. De gemeente Den Haag wil ook de komende jaren graag meer inzicht in de wensen en behoeften van haar inwoners met een beperking. Het komende jaar gaan wij daar onderzoek naar doen. Mogen we je daarvoor dan opnieuw benaderen om over jouw ervaringen te praten?

- ja
 nee → Ga door met vraag 33

31. Het komende jaar zal dat aanvullende onderzoek gaan over de volgende onderwerpen:

- de toegankelijkheid in Den Haag, daarbij moet je denken aan het vervoer, jouw woning etc.
- de communicatie over praktische zaken, zoals wet en regelgeving, internet etc.
- vrije tijd en werk of school

Voor welk onderwerp mogen we je benaderen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- toegankelijkheid   communicatie   vrije tijd en werk   maakt niet uit

32. Kunnen we je dan het best via de telefoon of via e-mail benaderen? Vul hieronder je gegevens in. (Meerdere antwoorden mogelijk)

- telefoonnr: _____
 e-mailadres: _____

ACHTERGRONDVARIABLEN

33. De volgende vragen gaan over jouw persoonlijke kenmerken. Deze vragen zijn belangrijk om te kunnen zien of er bijvoorbeeld verschillen zijn tussen mannen en vrouwen wat betreft de sporten die zij doen.

Ben je een jongen of een meisje?

- jongen   meisje

34. Hoe oud ben je?   jaar

35. Wat zijn de eerste vier cijfers van de postcode van jouw (belangrijkste) woonadres?

Als je op twee adressen woont, neem dan de postcode van het adres waarop je de vragenlijst ontvangen hebt.

36. Wat is de gezinssituatie bij jou thuis?

Indien meerdere situaties kies dan voor de situatie die geldt voor het grootste deel van de tijd.

- ik woon bij twee ouders/verzorgers (en eventuele broers en zussen) in huis
 ik woon bij één ouder/verzorger (en eventuele broers en zussen) in huis
 de situatie is wisselend: ik woon een deel van de tijd bij de ene ouder en een deel bij de andere ouder (eventueel met broers en/of zussen)
 ik woon zelfstandig
 ik woon samen met mijn vriend(in)
 anders, namelijk: _____

93338372

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag - B

- 8 -

37. Zit je nog op school?

- ja
 nee → Ga door met vraag 39

38. Welk soort onderwijs volg je nu?

- Basisschool → Ga door met vraag 41
 Praktijkonderwijs
 VMBO BB-KB
 VMBO TL-GL
 HAVO/VWO/Atheneum/Gymnasium
 MBO
 HBO
 Universiteit
 anders, namelijk: _____

39. Heb je werk?

- ja, 8 uur of minder per week
 ja, meer dan 8 uur per week
 nee

40. Wat is de hoogste opleiding waar je een diploma voor hebt?

- Basisschool
 Praktijkonderwijs
 VMBO BB-KB
 VMBO TL-GL
 HAVO/VWO/Atheneum/Gymnasium
 MBO
 HBO
 Universiteit
 anders, namelijk: _____

41. Reken jij je tot een bepaalde godsdienst of religie?

- ja, Christendom
 ja, Islam
 ja, Hindoeïsme
 ja, andere godsdienst, namelijk: _____
 nee
 geen antwoord

42. Heb je naar aanleiding van dit onderzoek nog vragen of opmerkingen voor de gemeente Den Haag?

_____
 _____
 _____

Dit was de laatste vraag. Hartelijk dank voor je tijd en medewerking.
 De ingevulde vragenlijst kun je terugsturen via bijgevoegde antwoordenvolp.
 (Een postzegel is niet nodig)

35806435

Bijlage II Gebruikte vragenlijsten

Vragenlijst volwassenen: 18 tot en met 23 jaar

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag

Toelichting

De gemeente wil graag weten wat u en andere Hagenaars belangrijk vinden op het gebied van sport. Met deze informatie kan de gemeente investeren in sport op een manier die aansluit bij de wensen van Hagenaars. Hieronder volgt een korte instructie voor het invullen van de vragenlijst.

- Bij de meeste vragen kunt u antwoord geven door een kruisje te zetten voor het antwoord dat uw mening of situatie het beste weergeeft.
- Soms mag u een vraag overslaan. Als dit zo is, wordt dit aangegeven met een aparte opmerking (→) of door een pijltje achter een antwoord met daarachter het nummer van de volgende door u te beantwoorden vraag. Dus zo: → **Ga door met vraag ...**
- De vragen graag invullen met een (donker) blauwe of zwarte pen.
- Wanneer u een fout antwoord heeft gegeven, maak dan het hokje van het juiste antwoord helemaal zwart.

We hopen dat alles duidelijk is. En we hopen dat u de vragenlijst helemaal invult en terugstuurt. Voor het slagen van het onderzoek is uw medewerking van groot belang!

1. Eerst volgt een aantal vragen over sportbeoefening. Het gaat om activiteiten die u in de afgelopen twaalf maanden heeft verricht volgens gebruiken en regels uit de sportwereld.

U moet denken aan bijvoorbeeld voetbal, badminton, fitness, toerfietsen, tennis en schaken, maar niet aan yoga, tuinieren, puzzelen of fietsen naar de bakker. Sporten die u tijdens de vakanties heeft beoefend, tellen wel mee.

Welke sport of sporten heeft u in de afgelopen twaalf maanden beoefend?

☐ aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek) [1]	☐ jeu de boules [19]	☐ tennis [35]
☐ atletiek [2]	☐ judo [20]	☐ vecht- en verdedigingsporten (excl. judo) [36]
☐ badminton [3]	☐ kano [21]	☐ voetbal (veld/zaal (futsal)) [37]
☐ basketbal [4]	☐ (berg)klimsport (indoor/outdoor) [22]	☐ volleybal (zaal/volleybal/ beachvolleybal) [38]
☐ biljart/poolbiljart/snooker [5]	☐ korfbal [23]	☐ wandelsport [39]
☐ bowling [6]	☐ midjetgolf [24]	☐ waterpolo [40]
☐ bridge [7]	☐ motorsport [25]	☐ wielrennen/toerfietsen (wielrennen/mountainbiken/ toerfietsen) [41]
☐ dammen [8]	☐ paardensport [26]	☐ zeilen/surfen [42]
☐ danssport [9]	☐ roeien [27]	☐ zwemsport (excl. waterpolo) [43]
☐ darts [10]	☐ schaatsen (lange baan/ kunstschaatsen/ijs hockey) [28]	☐ andere sport, namelijk: [44]
☐ duiksport [11]	☐ schaken [29]	☐ geen sport [45] → Ga door met vraag 6
☐ fitness (cardio/kracht) [12]	☐ schietsport [30]	
☐ golf [13]	☐ skeelers/skaten [31]	
☐ gymnastiek/turnen [14]	☐ skiën/langlaufen/ snowboarden [32]	
☐ handbal [15]	☐ squash [33]	
☐ hardlopen/joggen/trimmen [16]	☐ tafeltennis [34]	
☐ hockey [17]		
☐ honkbal/softbal [18]		

2. Hoeveel keer heeft u in de afgelopen twaalf maanden in totaal gesport?

- 1 - 11 keer (minder dan 1x per maand)
- 12 - 59 keer (1-5x per maand of minder dan 1 x per week, maar meer dan 1 x per maand)
- 60 - 119 keer (5-10x per maand, 1 à 2 x per week)
- 120 keer of meer (10x of meer per maand, 2 keer per week of meer)

76925438

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag - C

- 2 -

3. Kunt u van de sporten uit vraag 1 maximaal 3 sporten selecteren die u het meest heeft beoefend en kunt u aangeven hoeveel keer u deze sport in de afgelopen 12 maanden heeft beoefend?

Zet de meest beoefende sport op 1, de een na meest beoefende sport op 2 etc.

Naam sport:	Aantal keer beoefend
Sport 1 _____	_____
Sport 2 _____	_____
Sport 3 _____	_____

4. Beoefende u deze sport(en) in de afgelopen twaalf maanden ... Geef aan voor iedere sport van vraag 3. (Meerdere antwoorden mogelijk)

	Sport 1	Sport 2	Sport 3
a. als lid van een sportvereniging	☐	☐	☐
b. als lid van een commerciële sportaanbieder, zoals een fitnesscentrum of sportschool	☐	☐	☐
c. in het kader van bedrijfssport	☐	☐	☐
d. via het welzijnswerk, bijvoorbeeld in het buurthuis	☐	☐	☐
e. in groepsverband met familie, vrienden en/of kennissen enz.	☐	☐	☐
f. alleen, ongeorganiseerd	☐	☐	☐
g. anders, namelijk: _____	☐	☐	☐

5. Waar heeft u deze sport in de afgelopen twaalf maanden beoefend? En was dit binnen de gemeente Den Haag en/of elders? Geef aan voor iedere sport van vraag 3. (Meerdere antwoorden mogelijk)

Hierbij worden de volgende accommodaties of voorzieningen onderscheiden:

- **Officiële binnensportaccommodatie:** bv sporthal, gymnastieklokaal, fitnesscentrum/sportschool, overdekt of combi-zwembad, ijsbaai/ijsbaan (binnen), tennisbaan (binnen), klimhal, karthal enz.
- **Officiële buitensportaccommodatie:** bv voetbalveld, hockeyveld, tennisbaan (buiten), openlucht zwembad, ijsbaan (buiten/halfoverdekt), manege, golfbaan enz.
- **Niet officiële sportaccommodatie:** bv buurthuis, wijkcentrum, café enz.
- **Sportvoorziening in de openbare ruimte:** bv halfpipe, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi (met goals) enz.
- **Anderssoortige voorziening:** bv park, bos, bergen, strand, meer, openbare weg, huis/tuin enz.

	Sport 1	Sport 2	Sport 3
a. Officiële binnensportaccommodatie in Den Haag	☐	☐	☐
Officiële binnensportaccommodatie elders	☐	☐	☐
b. Officiële buitensportaccommodatie in Den Haag	☐	☐	☐
Officiële buitensportaccommodatie elders	☐	☐	☐
c. Niet officiële sportaccommodatie in Den Haag	☐	☐	☐
Niet officiële sportaccommodatie elders	☐	☐	☐
d. Sportvoorziening in de openbare ruimte in Den Haag	☐	☐	☐
Sportvoorziening in de openbare ruimte elders	☐	☐	☐
e. Anderssoortige voorziening in Den Haag	☐	☐	☐
Anderssoortige voorziening elders	☐	☐	☐

89704135

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag - C

- 3 -

6. Hoe beoordeelt u de sportmogelijkheden in uw wijk? Denk aan de aanwezigheid van sport- en speelveldjes, sportverenigingen, fitnesscentra, sporthallen, zwembaden enz.

goed voldoende onvoldoende slecht weet ik niet

7. Ziet u zichzelf als sporter?

nee enigszins ja

>>> Als u de afgelopen 12 maanden geen sport heeft beoefend ga door met vraag 8.

>>> Heeft u de afgelopen 12 maanden wel sport(en) beoefend ga door met vraag 12.

8. Heeft u in het verleden aan sport gedaan?

ja nee → Ga door met vraag 10

9. Waarom bent u gestopt met sporten? (Meerdere antwoorden mogelijk)

heb er geen tijd (meer) voor kon niet meer meekomen/voelde me te oud worden
 geen interesse meer in sport ben iets anders gaan doen (andere hobby)
 voelde me niet thuis, geen prettige sfeer, geen leuke mensen verhuizing
 blessures te duur
 gezondheidsklachten sportgelegenheid is te ver weg

anders, namelijk: _____

>> Ga na deze vraag door met vraag 11

10. Waarom heeft u nooit gesport? (Meerdere antwoorden mogelijk)

geen interesse in sport (vind sport niet leuk) andere hobby's
 geen tijd voor sport sporten is te duur
 gezondheidsproblemen sportmogelijkheid of sportvereniging te ver weg

anders, namelijk: _____

11. Wilt u het komende jaar (weer) gaan sporten?

ja nee weet ik niet

12. Nu volgen twee vragen die betrekking hebben op bewegen en sport. Naast sport zijn er andere manieren waarop uw lichaam beweging krijgt. Gewoon in het dagelijkse leven kunt u ook in situaties komen waarin u in beweging bent.

De eerste vraag gaat over lichaamsbeweging in het algemeen. Denk daarbij aan wandelen of fietsen, traplopen, sporten, huishoudelijke taken of tuinieren. Ook lichaamsbeweging op school of op het werk telt mee. Hoeveel dagen per week heeft u tenminste 30 minuten per dag zulke lichaamsbeweging? Het gaat om het gemiddeld aantal dagen van een normale week in de afgelopen maand.

Aantal dagen per week lichaamsbeweging: _____

13. De volgende vraag gaat over meer inspannende lichaamsbeweging dan de vorige vraag. Het gaat om lichaamsbeweging waarvan u merkbaar sneller gaat ademen, die lang genoeg duurt om bezweet te raken en die tenminste 20 minuten per keer duurt. Hoe vaak per week heeft u zulke inspannende lichaamsbeweging? Neemt u in gedachten een normale week in de afgelopen maand.

Aantal keer per week inspannende lichaamsbeweging: _____

39745192

Sportsonderzoek Inwoners gemeente Den Haag - C

- 4 -

14. Heeft u de afgelopen twaalf maanden vrijwilligerswerk (onbetaald werk) in de sport verricht?

ja
 nee → Ga door met vraag 17
 weet ik niet → Ga door met vraag 17

15. Wat voor functie betreft dit vrijwilligerswerk? (Meerdere antwoorden mogelijk)

bestuurlijke functie (bijvoorbeeld voorzitter of secretaris)
 sporttechnische functie (bijvoorbeeld trainer, scheidsrechter, coach of begeleider)
 ondersteunende functie (bijvoorbeeld kantinedienst, vervoer, onderhoud)
 weet ik niet

16. Bij wat voor organisatie verrichtte u dit vrijwilligerswerk in de afgelopen 12 maanden?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

bij een sportvereniging
 bij een commerciële exploitant, bijvoorbeeld een fitnesscentrum of een sportschool
 bij een bedrijf in het kader van bedrijfssport
 bij het sociaal cultureel werk, sportbuurtwerk, welzijnswerk (buurthuis o.l.d.)
 voor een georganiseerde sportvakantie
 voor een georganiseerd sportevenement

anders, namelijk: _____

17. Gebruikt u de gemeentelijke website (www.denhaag.nl/sport) om informatie te zoeken op het gebied van sport, bijvoorbeeld over sportverenigingen, sportmogelijkheden, sportevenementen?

ja nee → Ga door met vraag 19

18. Doet u dat elke week, elke maand of een paar keer per jaar?

wekelijks maandelijks een paar keer per jaar

19. De gemeente Den Haag is geïnteresseerd in de belemmeringen die mensen met een beperking ondervinden bij het sporten. Daarom willen we u hier nog een paar vragen over stellen.

Bij een beperking moet u denken aan een lichamelijke beperking, een beperking aan het gehoor of aan de ogen of een verstandelijke beperking. Bij een chronische aandoening moet u denken aan bijvoorbeeld hart- en vaatziekten, diabetes, reuma, rugaandoeningen etc.

Heeft u een beperking en/of chronische aandoening?

ja nee → Ga door met vraag 22

20. Om wat voor beperking of aandoening gaat het? (Meerdere antwoorden mogelijk)

een lichamelijke beperking (motorisch) een visuele beperking (blind, slechtziend)
 een auditieve beperking (doof, slechthorend) een verstandelijke beperking
 een chronische aandoening (cara, hart- en vaatziekten, artrose, diabetes, cva, reuma, rugaandoeningen etc.)

anders, namelijk: _____

21. In welke mate vindt u dat u in uw dagelijks leven belemmerd wordt door uw beperking en/of chronische aandoening?

niet belemmerd licht belemmerd matig belemmerd ernstig belemmerd

>> Ga na deze vraag door met vraag 30

85729610

Sportsonderzoek Inwoners gemeente Den Haag - C

22. Heeft u een kind tussen 4 en 18 jaar, met een beperking of chronische aandoening?

- ja nee → **Ga door met vraag 40**

23. Om wat voor beperking of aandoening gaat het? Neem bij meer dan 1 kind met een beperking of aandoening, het oudste kind. (Meerdere antwoorden mogelijk)

- een lichamelijke beperking (motorisch) een visuele beperking (blind, slechtziend)
 een auditieve beperking (doof, slechthorend) een verstandelijke beperking
 een chronische aandoening (cara, hart- en vaatziekten, artrose, diabetes, cva, reuma, rugaandoeningen etc.)

anders, namelijk: _____

24. Is dit een jongen of een meisje?

- jongen meisje

25. Hoe oud is hij/zij?

jaar

26. In welke mate wordt uw zoon of dochter in zijn/haar dagelijks leven belemmerd door zijn/haar beperking en/of chronische aandoening?

- niet belemmerd licht belemmerd matig belemmerd ernstig belemmerd

27. Wat is de woonsituatie van uw zoon of dochter?

- thuiswonend bij ouders/verzorgers in een gezinsvervangend tehuis of soortgelijk
 in een project voor begeleid wonen in een instelling/verzorgingstehuis
 anders, namelijk: _____

28. Hoeveel keer heeft uw zoon of dochter in de afgelopen twaalf maanden **in totaal** gesport?

- niet gesport → **Ga door met vraag 32** 60 - 119 keer (5-10x per maand)
 1 - 11 keer (minder dan 1x per maand) 120 keer of meer (10x of meer per maand)
 12 - 59 keer (1-5x per maand)

29. Welke sport(en) heeft hij of zij beoefend? (Meerdere antwoorden mogelijk)

☐ aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek) [1]	☐ honkbal/softbal [18]	☐ squash [33]
☐ atletiek [2]	☐ jeu de boules [19]	☐ tafeltennis [34]
☐ badminton [3]	☐ judo [20]	☐ tennis [35]
☐ basketbal [4]	☐ kano [21]	☐ vecht- en verdedigingsporten (excl. judo) [36]
☐ biljart/poolbiljart/snooker [5]	☐ bergklimsport (indoor/outdoor) [22]	☐ voetbal (veld/zaal (futsal)) [37]
☐ bowling [6]	☐ korfbal [23]	☐ volleybal (zaalvolleybal/ beachvolleybal) [38]
☐ bridge [7]	☐ midgetgolf [24]	☐ wandelsport [39]
☐ dammen [8]	☐ motorsport [25]	☐ waterpolo [40]
☐ danssport [9]	☐ paardensport [26]	☐ roeien [27]
☐ darts [10]	☐ roeien [27]	☐ wielrennen/toerfietsen (wielrennen/mountainbiken/ toerfietsen) [41]
☐ duiksport [11]	☐ schaatsen (lange baan/ kunstschaatsen/ijs hockey) [28]	☐ zeilen/surfen [42]
☐ fitness (cardio/kracht) [12]	☐ schaken [29]	☐ zwemsport
☐ golf [13]	☐ schietsport [30]	☐ (excl. waterpolo) [43]
☐ gymnastiek/turnen [14]	☐ skeeleren/skaten [31]	☐ andere sport, namelijk: _____ [44]
☐ handbal [15]	☐ skiën/langlaufen/ snowboarden [32]	
☐ hardlopen/joggen/trimmen [16]		
☐ hockey [17]		

30. Heeft u zelf een beperking of aandoening dan gaan vragen 30 t/m 36 over u zelf. Heeft u zelf geen beperking of aandoening, maar een kind van u wel, dan gaan vragen 30 t/m 36 over hem of haar.

Ondervindt u / uw zoon of dochter door de beperking of aandoening moeilijkheden bij het beoefenen van uw / zijn of haar sport(en)?

- ja nee → **Ga door met vraag 32**

31. Welke moeilijkheden zijn dit? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- vervoer kost te veel tijd
 vervoer is te duur
 accommodatie is moeilijk bereikbaar
 accommodatie is niet aangepast
 sportmaterialen zijn niet geschikt
 aangepaste sportmaterialen zijn te duur
 geen deskundige begeleiding
 medesporters hebben een vooroordeel
 kan niet sporten met leeftijdgenoten
 het niveau sluit niet aan: te moeilijk
 het niveau sluit niet aan: te makkelijk
 niet bekend met de mogelijkheden

anders, namelijk: _____

32. Heeft u zelf een beperking of aandoening dan gaan vragen 32 t/m 36 over u zelf. Heeft u zelf geen beperking of aandoening, maar een kind van u wel, dan gaan vragen 32 t/m 36 over hem of haar.

Zou u / hij of zij meer willen sporten dan u / hij of zij nu doet?

- ja nee → **Ga door met vraag 37**

33. Kunt u één sport noemen die u / uw zoon of dochter dan (meer) zou willen doen?

☐ aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek) [1]	☐ honkbal/softbal [18]	☐ squash [33]
☐ atletiek [2]	☐ jeu de boules [19]	☐ tafeltennis [34]
☐ badminton [3]	☐ judo [20]	☐ tennis [35]
☐ basketbal [4]	☐ kano [21]	☐ vecht- en verdedigingsporten (excl. judo) [36]
☐ biljart/poolbiljart/snooker [5]	☐ bergklimsport (indoor/outdoor) [22]	☐ voetbal (veld/zaal (futsal)) [37]
☐ bowling [6]	☐ korfbal [23]	☐ volleybal (zaalvolleybal/ beachvolleybal) [38]
☐ bridge [7]	☐ midgetgolf [24]	☐ wandelsport [39]
☐ dammen [8]	☐ motorsport [25]	☐ waterpolo [40]
☐ danssport [9]	☐ paardensport [26]	☐ roeien [27]
☐ darts [10]	☐ roeien [27]	☐ wielrennen/toerfietsen (wielrennen/mountainbiken/ toerfietsen) [41]
☐ duiksport [11]	☐ schaatsen (lange baan/ kunstschaatsen/ijs hockey) [28]	☐ zeilen/surfen [42]
☐ fitness (cardio/kracht) [12]	☐ schaken [29]	☐ zwemsport
☐ golf [13]	☐ schietsport [30]	☐ (excl. waterpolo) [43]
☐ gymnastiek/turnen [14]	☐ skeeleren/skaten [31]	☐ andere sport, namelijk: _____ [44]
☐ handbal [15]	☐ skiën/langlaufen/ snowboarden [32]	
☐ hardlopen/joggen/trimmen [16]		
☐ hockey [17]		

- 7 -

34. Wilt u / hij of zij deze sport dan graag beoefenen met andere mensen met een beperking of juist niet?

- alleen sporten met mensen met een beperking
 sporten met mensen zonder beperking → Ga door met vraag 36
 maakt niet uit → Ga door met vraag 36
 weet ik niet → Ga door met vraag 36

35. Wilt u / hij of zij deze sport dan beoefenen binnen een sportorganisatie speciaal voor mensen met een beperking of binnen een reguliere sportorganisatie?

- organisatie voor mensen met een beperking
 reguliere organisatie
 maakt niet uit
 weet ik niet

36. Zijn er belemmeringen die u / hij of zij ondervindt waardoor het nu niet mogelijk is om meer te sporten?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- vervoer kost te veel tijd
 vervoer is te duur
 accommodatie is moeilijk bereikbaar
 accommodatie is niet aangepast
 sportmaterialen zijn niet geschikt
 aangepaste sportmaterialen zijn te duur
 geen deskundige begeleiding
 medesporters hebben een vooroordeel
 kan niet sporten met leeftijdgenoten
 het niveau sluit niet aan: te moeilijk
 het niveau sluit niet aan: te makkelijk
 niet bekend met de mogelijkheden

anders, namelijk: _____

37. De gemeente Den Haag wil ook de komende jaren graag meer inzicht in de wensen en behoeften van haar inwoners met een beperking. Het komende jaar gaan wij daar onderzoek naar doen. Mogen we u daarvoor dan opnieuw benaderen om over uw ervaringen (de ervaringen van uw zoon of dochter) te praten?

- ja
 nee → Ga door met vraag 40

38. Het komende jaar zal dat aanvullende onderzoek gaan over de volgende onderwerpen:

- de toegankelijkheid in Den Haag, daarbij moet u denken aan het vervoer, uw woning etc.
- de communicatie over praktische zaken, zoals wet en regelgeving, internet etc.
- vrije tijd en werk of school

Voor welk onderwerp mogen we u benaderen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- toegankelijkheid communicatie vrije tijd en werk maakt niet uit

39. Kunnen we u dan het best via de telefoon of via e-mail benaderen? Vul hieronder uw gegevens in.

(Meerdere antwoorden mogelijk)

telefoonnr: _____

e-mailadres: _____

61034529

Sportonderzoek inwoners gemeente Den Haag - C

- 8 -

ACHTERGRONDKENMERKEN

40. De volgende vragen gaan over uw persoonlijke kenmerken. Deze vragen zijn belangrijk om te kunnen zien of er bijvoorbeeld verschillen zijn tussen mannen en vrouwen wat betreft de sporten die zij doen.

Bent u een man of een vrouw?

- man vrouw

41. Wat is uw leeftijd?   jaar

42. Wat zijn de eerste vier cijfers van de postcode van uw (belangrijkste) woonadres?

43. Wat is uw gezinssituatie? Indien meerdere situaties kiest u dan voor de situatie die geldt voor het grootste deel van de tijd.

- alleenstaand bij ouders
 twee volwassenen, geen thuiswonend(e) kind(eren) anders, namelijk: _____
 twee volwassenen met thuiswonend(e) kind(eren)
 één-ouder met thuiswonend(e) kind(eren)

44. Wat is uw hoogst genoten, voltooide opleiding?

- geen middelbaar beroepsonderwijs (MTS, UTS, MEAO, INAS, CIOS, etc)
 basisonderwijs hoger beroepsonderwijs (HTS, HEAO, Hogeschool, PABO, Kweekschool, Lerarsopleiding, ALO, sociale academie, etc)
 lager beroepsonderwijs (ITS, LHN0, LEAO, LAS, Ambachts- en huishoudschool, VBO, VMBO BB-KB, etc) wetenschappelijk onderwijs, Universiteit
 lager en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs (VGLO, MULO, MAVO, VMBO TL-GL, etc) anders, namelijk: _____
 hoger algemeen voortgezet onderwijs (HAVO, HBS, VWO, MMS, Gymnasium, etc) weet ik niet/wil niet zeggen

45. Mag ik vragen wat uw gezamenlijke netto inkomen per maand is, excl. vakantiegeld en kinderbijslag?

- minder dan € 900 tussen € 3.050 en € 3.500
 tussen € 900 en € 1.300 meer dan € 3.500
 tussen € 1.300 en € 1.750 weet ik niet
 tussen € 1.750 en € 3.050 wil ik niet zeggen

46. Heeft u naar aanleiding van dit onderzoek nog vragen of opmerkingen voor de gemeente Den Haag?

_____
 _____
 _____

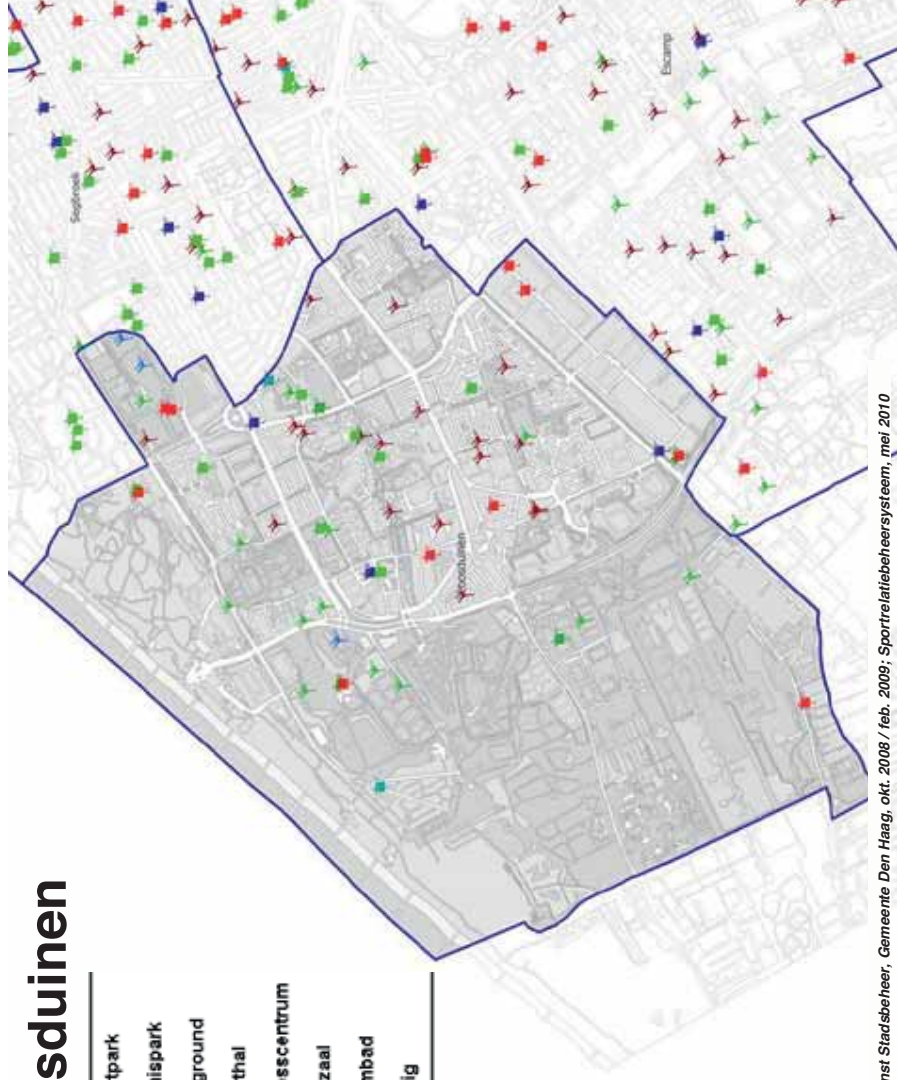
Dit was de laatste vraag. Hartelijk dank voor uw tijd en medewerking.
 De ingevulde vragenlijst kunt u terugsturen via bijgevoegde antwoordenvolp.
 (Een postzegel is niet nodig)

08795231

Bijlage III Kaarten met sportvoorzieningen in Den Haag, per stadsdeel

Loosduinen

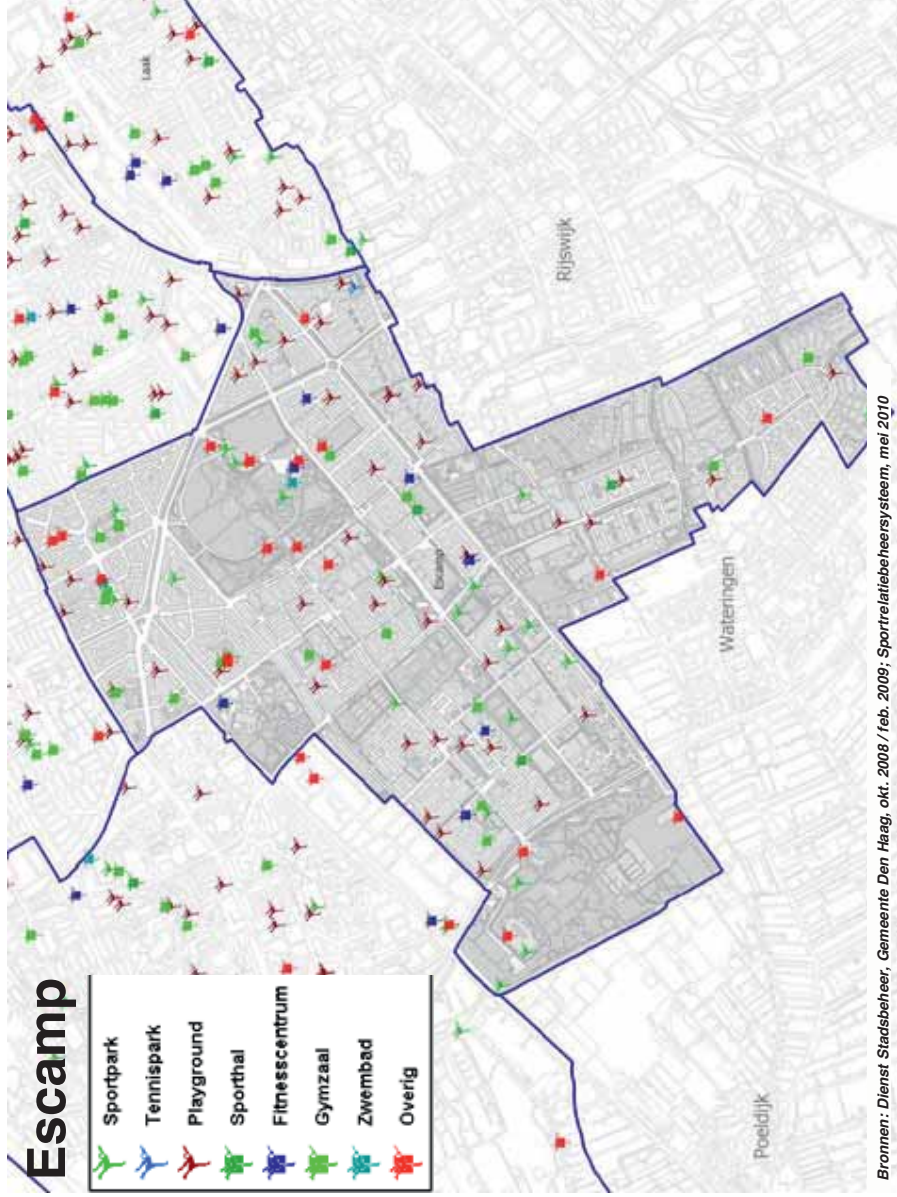
- Sportpark
- Tennispark
- Playground
- Sporthal
- Fitnesscentrum
- Gymzaal
- Zwembad
- Overig

Bronnen: Dienst Stadsbeheer, Gemeente Den Haag, okt. 2008 / feb. 2009; Sportrelatiebeheersysteem, mei 2010

Escamp

- Sportpark
- Tennispark
- Playground
- Sporthal
- Fitnesscentrum
- Gymzaal
- Zwembad
- Overig

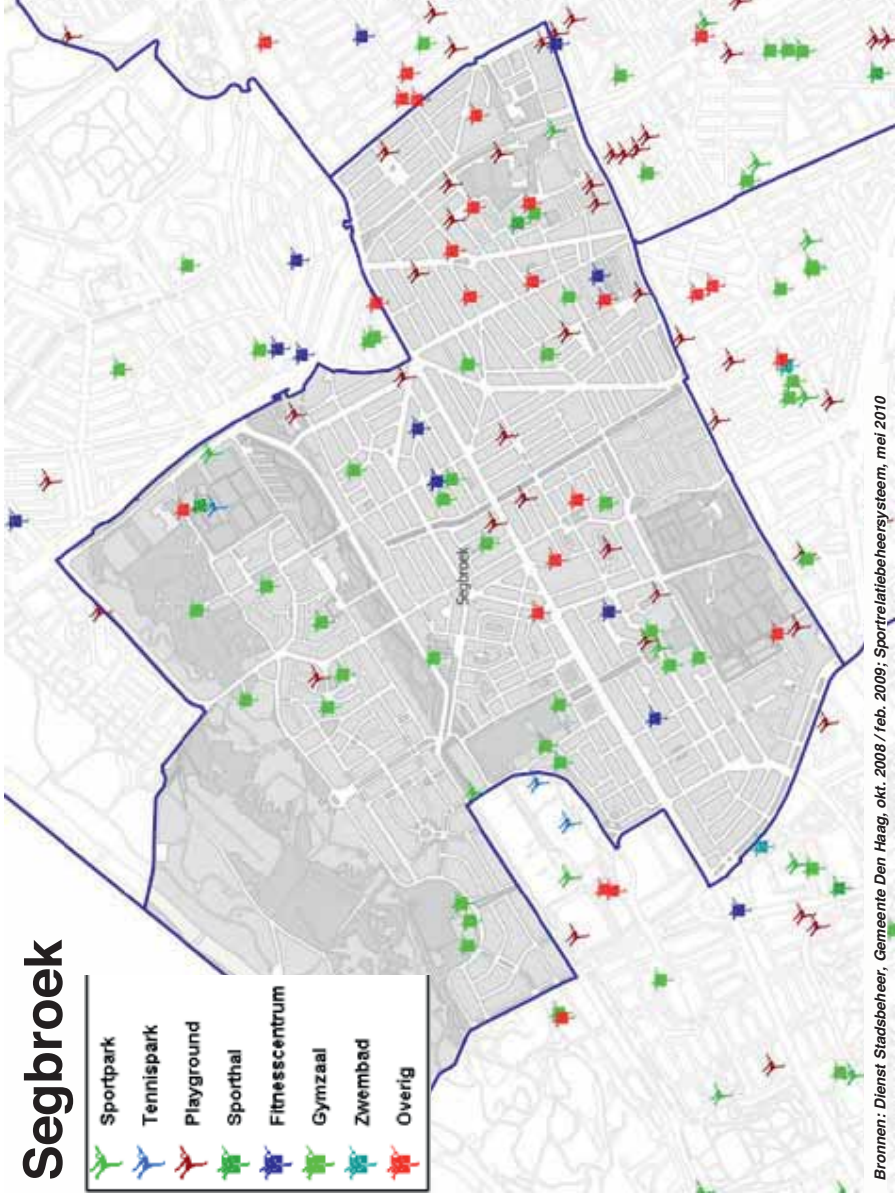

Bronnen: Dienst Stadsbeheer, Gemeente Den Haag, okt. 2008 / feb. 2009; Sportrelatiebeheersysteem, mei 2010

Segbroek

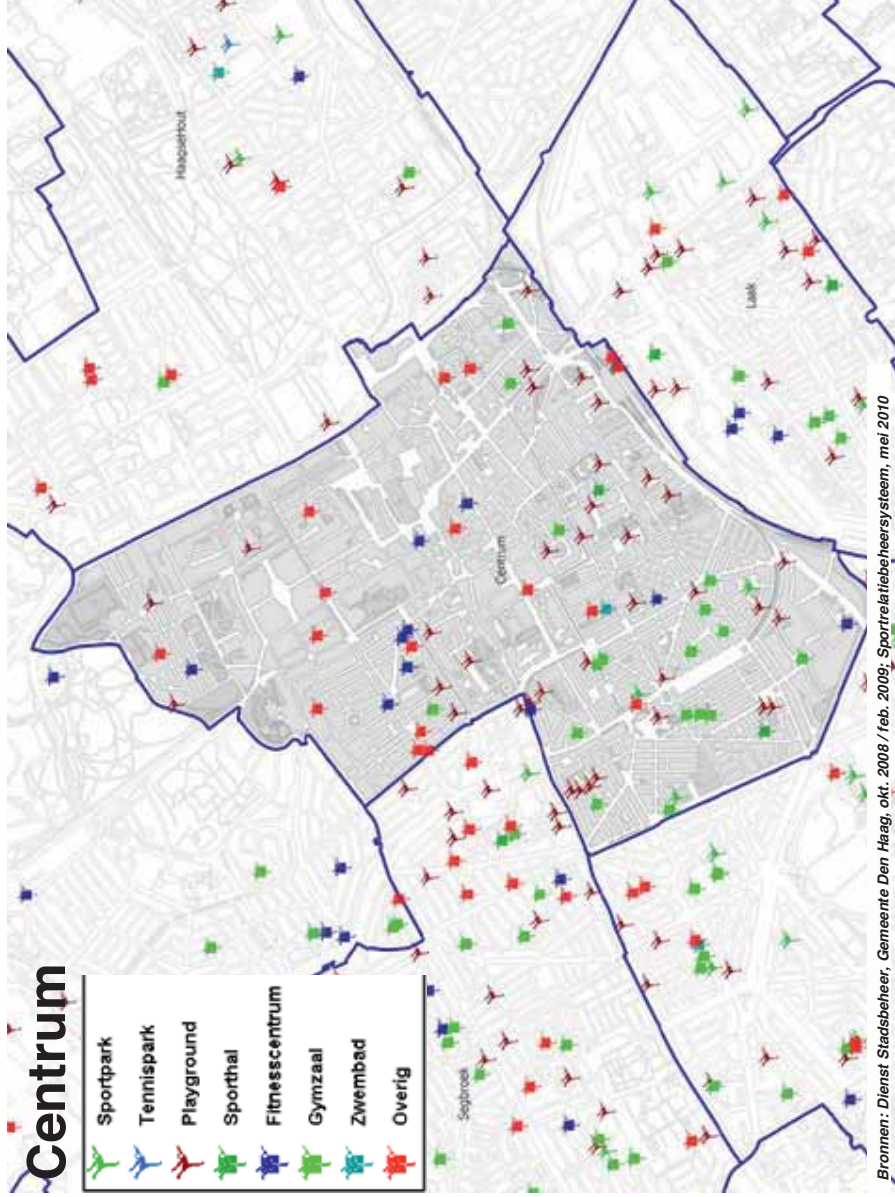
- Sportpark
- Tennispark
- Playground
- Sporthal
- Fitnesscentrum
- Gymzaal
- Zwembad
- Overig

Bronnen: Dienst Stadsbeheer, Gemeente Den Haag, okt. 2008 / feb. 2009; Sportrelatiebeheersysteem, mei 2010

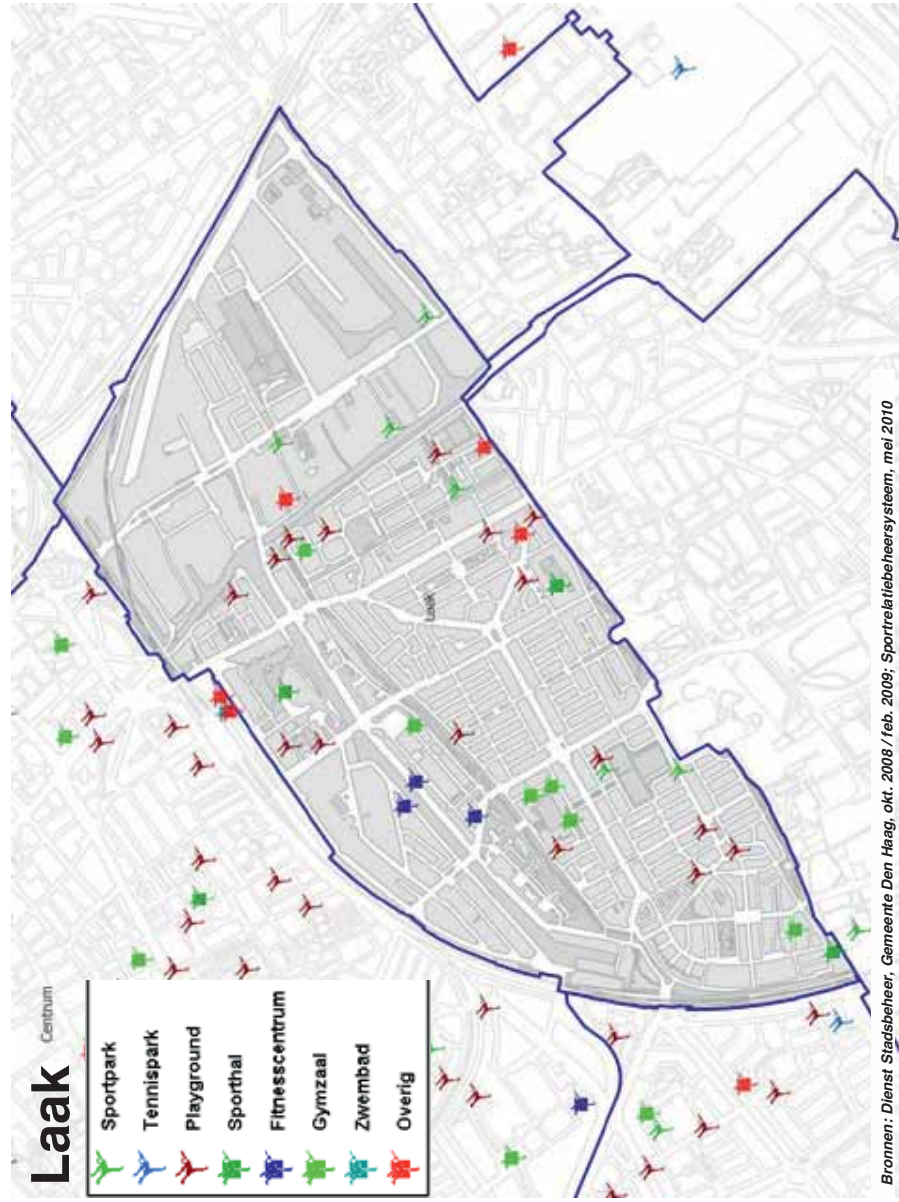
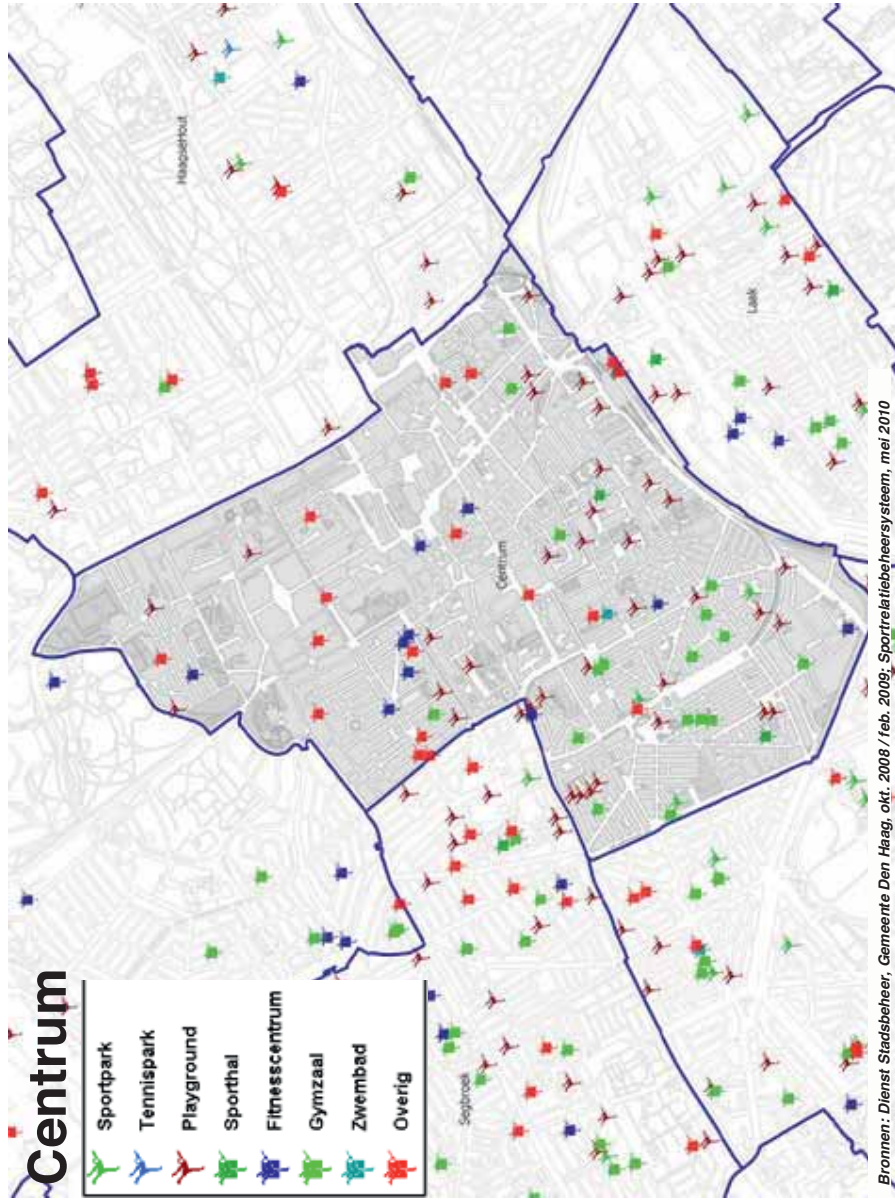
Centrum

- Sportpark
- Tennispark
- Playground
- Sporthal
- Fitnesscentrum
- Gymzaal
- Zwembad
- Overig

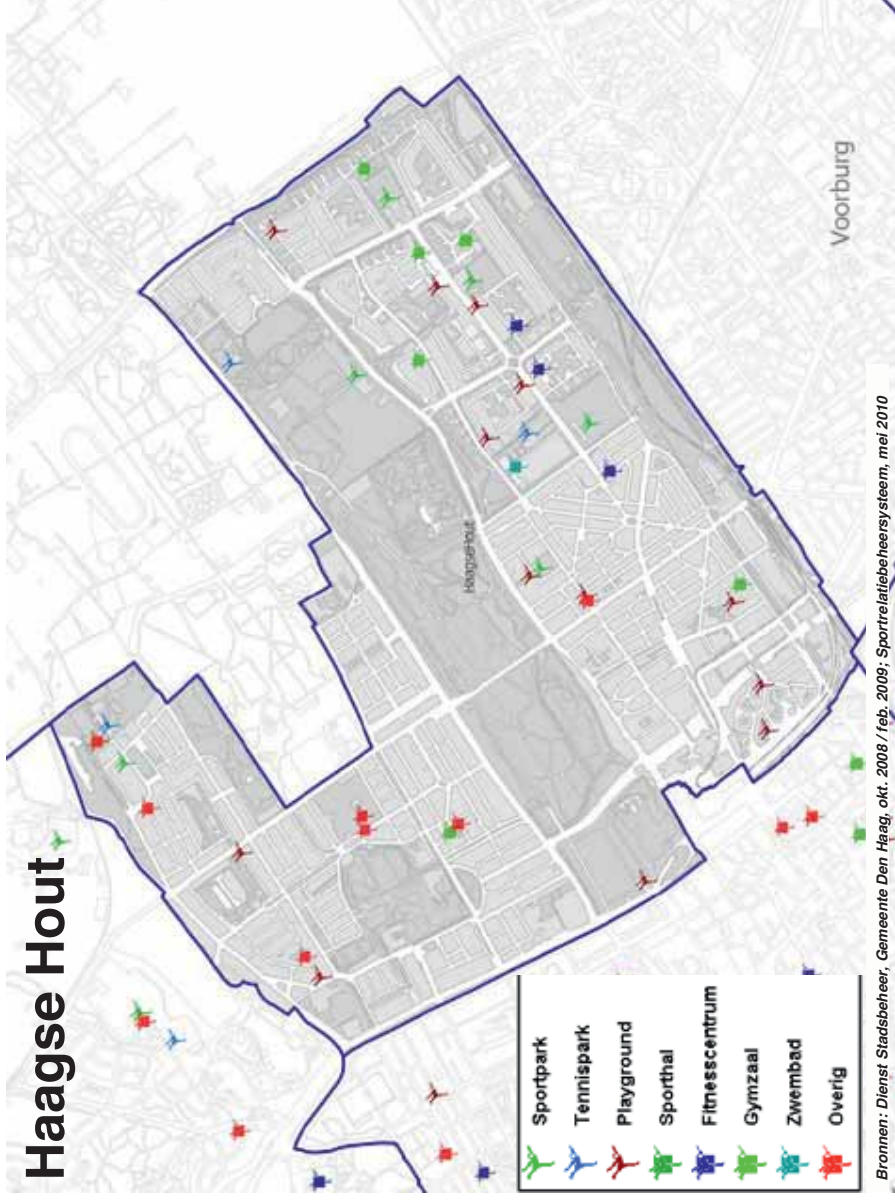
Bronnen: Dienst Stadsbeheer, Gemeente Den Haag, okt. 2008 / feb. 2009; Sportrelatiebeheersysteem, mei 2010

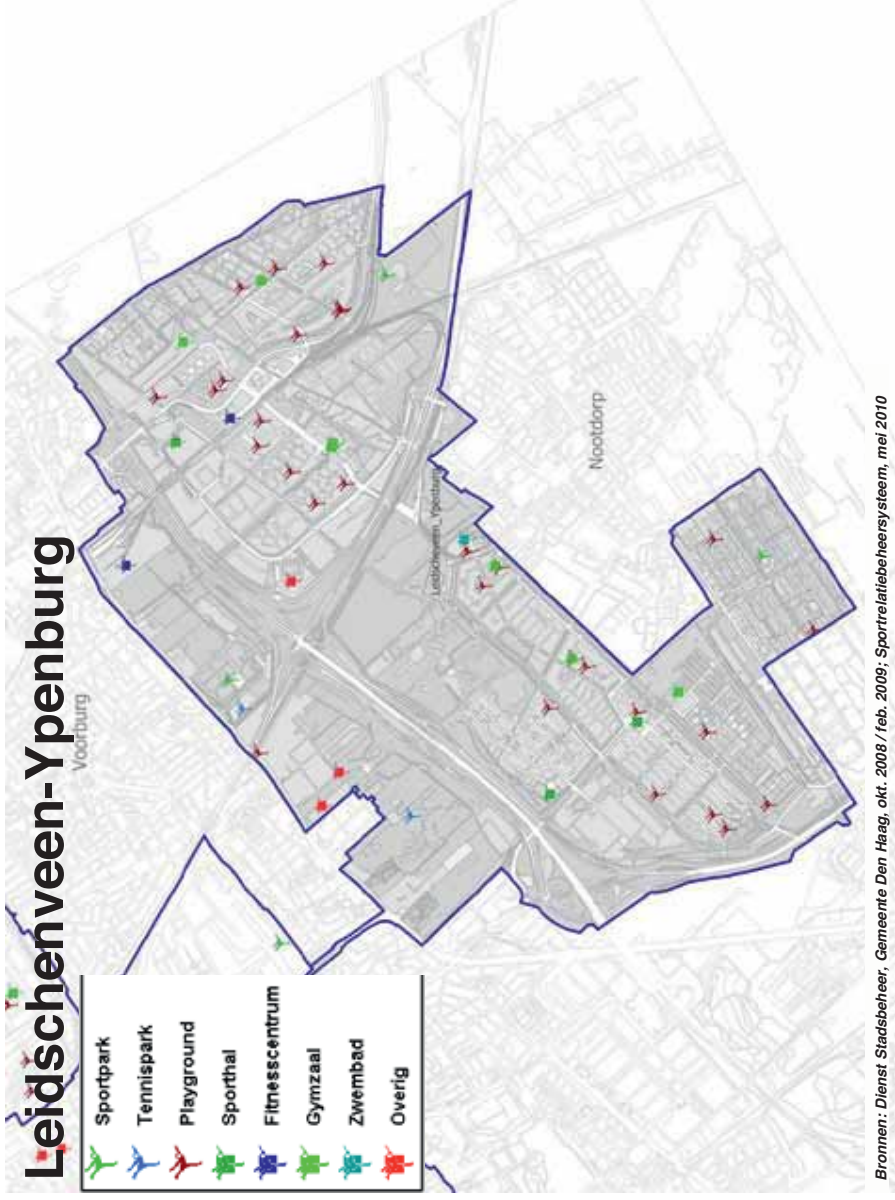

Haagse Hout

Leidschenveen-Ypenburg

Bijlage IV Tabellen sport in Den Haag, 2010

Toelichting bij de tabellen

Significante verschillen in de tabellen zijn gemarkeerd met een *. Door de grote aantallen respondenten, zijn verschillen snel significant en daarom hebben we ook Cramer's V opgenomen. Dit is een maat van associatie, zoals een correlatie-coëfficiënt en geeft dus aan hoe sterk de relatie is tussen twee variabelen. De waarde varieert tussen 0 (geen verband) en 1 (variabelen zijn hetzelfde).⁷

Bij de tabellen is het aantal waarnemingen aangegeven waarop de percentages zijn gebaseerd. Het aantal waarnemingen is in een aantal tabellen laag. Percentages worden dan minder betrouwbaar en laten sneller fluctuaties zien. Wanneer het aantal waarnemingen onder de 100 komt, hebben we dit aangegeven in de tabellen. Bij een aantal tabellen is het door de hoeveelheid informatie niet mogelijk om het aantal waarnemingen weer te geven. In dat geval is het alleen aangegeven als het aantal waarnemingen onder 100 komt.

⁷ Bij 2x2-tabellen is in plaats van Cramer's V de maat Phi opgenomen. Deze kan tussen -1 en 1 variëren, waarbij 0 betekent dat er geen verband is tussen de variabelen en -1 of 1 betekent dat de variabelen hetzelfde meten.

Sportdeelname, 2010

Tabel 1 Minimaal één keer gesport (ongewogen N = 4.456)

Minimaal 1 keer	75,7%
Niet gesport	24,3%

Tabel 2 Sporter volgens RSO-definitie, minimaal 12 keer per jaar (ongewogen N = 4.400)

Sporter	68,3%
Geen sporter	31,7%

Tabel 3 Sportfrequentie (ongewogen N = 4.400)

Nooit	24,6%
Incidenteel	7,1%
Onregelmatig	18,6%
Regelmatig	23,0%
Intensief	26,7%

Tabel 4 Top tien van genoemde sporten onder sporters, volgens RSO-definitie (ongewogen N = 3.166)

Sport	Percentage sporters*
Fitness (cardio/kracht)	35,8%
Zwemsport (excl. waterpolo)	26,6%
Hardlopen/joggen/trimmen	22,2%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	17,2%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	14,6%
Wandelsport	14,1%
Tennis	14,0%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	13,9%
Skiën/langlaufen/snowboarden	12,7%
Danssport	9,3%

* Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Tabel 5 Top tien meest beoefende sporten, op basis van frequentie (ongewogen N = 3.166)*

Sport	Percentage van totale frequentie sportbeoefening
Fitness (cardio/kracht)	19,9%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	9,5%
Hardlopen/joggen/trimmen	9,4%
Wandelsport	7,3%
Zwemsport (excl. waterpolo)	7,2%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	6,3%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	5,9%
Tennis	4,0%
Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	3,6%
Danssport	3,1%

* Per sport is het aantal keer dat respondenten deze sport hebben beoefend, bij elkaar opgeteld. Respondenten konden de frequentie alleen voor de drie meest beoefende sporten aangeven.

SPORTDEELNAME, UITGESPLITST NAAR GESLACHT

Tabel 6 Sportdeelname naar geslacht*

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Sporter	73,4%	63,9%	68,3%
Geen sporter	26,6%	36,1%	31,7%
Ongewogen N	2.121	2.279	4.400

* Significant, $p < 0,05$; Phi = 0,102.

Tabel 7 Sportfrequentie naar geslacht

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Nooit	20,0%	28,6%	24,6%
Incidenteel	6,6%	7,6%	7,1%
Onregelmatig	18,3%	18,9%	18,6%
Regelmatig	22,3%	23,5%	23,0%
Intensief	32,8%	21,4%	26,7%
Ongewogen N	2.121	2.279	4.400

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,142.

Tabel 8 Regelmatige sportdeelname (60 x of vaker) naar geslacht*

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Regelmatige sporter	55,1%	45,0%	49,6%
Geen of onregelmatige sporter	44,9%	55,0%	50,4%
Ongewogen N	2.121	2.279	4.400

* Significant, $p < 0,05$; Phi = 0,101.

Tabel 9 Gemiddeld aantal genoemde sporten* naar geslacht** (ongewogen N = 3.169)

	Gemiddeld aantal sporten
Mannen	3,1
Vrouwen	2,8

* Onder de sporters.
** Significant, $p < 0,05$.

Tabel 10 Genoemde sporten door mannen en vrouwen (geperceenteerd op de sporters*)

Mannen	Vrouwen		
Fitness (cardio/kracht)	32,6%	Fitness (cardio/kracht)	39,0%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	30,1%	Zwemsport (excl. waterpolo)	27,2%
Zwemsport (excl. waterpolo)	25,9%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	24,9%
Hardlopen/joggen/trimmen	24,2%	Hardlopen/joggen/trimmen	20,2%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	18,4%	Wandelsport	16,6%
Tennis	15,4%	Danssport	15,8%
Skiën/langlaufen/snowboarden	13,1%	Tennis	12,6%
Wandelsport	11,5%	Skiën/langlaufen/snowboarden	12,4%
Schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ijs hockey)	9,3%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	9,5%
Bowling	8,7%	Schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ijs hockey)	8,7%
Ongewogen N	1.635	Ongewogen N	1.531

* Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

SPORTDEELNAME, UITGESPLITST NAAR LEEFTIJD

Tabel 11 Sportdeelname naar leeftijd*

	4 en 5	6 - 11	12 - 14	15 - 17	18 - 25	26 - 40	41 - 55	56 - 70	Totaal
Sporter	66,7%	91,2%	86,4%	77,4%	73,7%	65,3%	63,8%	59,6%	68,3%
Geen sporter	33,3%	8,8%	13,6%	22,6%	26,3%	34,7%	36,2%	40,4%	31,7%
Ongewogen N	219	818	402	359	476	780	795	551	4.400

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,198.

Tabel 12 Sportfrequentie naar leeftijd*

	4 en 5	6 - 11	12 - 14	15 - 17	18 - 25	26 - 40	41 - 55	56 - 70	Totaal
Nooit	23,5%	4,4%	9,6%	14,5%	18,7%	25,2%	28,9%	35,4%	24,6%
Incidenteel	9,2%	4,4%	4,0%	8,2%	7,6%	9,4%	7,3%	4,9%	7,1%
Onregelmatig	25,5%	15,2%	12,4%	15,1%	17,5%	20,5%	19,4%	18,4%	18,6%
Regelmatig	30,6%	33,6%	23,7%	18,9%	21,3%	23,9%	21,6%	19,9%	23,0%
Intensief	11,2%	42,4%	50,3%	43,4%	34,9%	20,9%	22,8%	21,4%	26,7%
Ongewogen N	219	818	402	359	476	780	795	551	4.400

* Significant, $p < 0,05$; Gamma = -0,199.

Tabel 13 Regelmatige sportdeelname (60 x of vaker) naar leeftijd*

	4 en 5	6 - 11	12 - 14	15 - 17	18 - 25	26 - 40	41 - 55	56 - 70	Totaal
Regelmatige sporter	41,4%	76,0%	74,0%	62,3%	56,2%	44,8%	44,4%	41,3%	49,6%
Geen of onregelmatige sporter	58,6%	24,0%	26,0%	37,7%	43,8%	55,2%	55,6%	58,7%	50,4%
Ongewogen N	219	818	402	359	476	780	795	551	4.400

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,219.

Tabel 14 Gemiddeld aantal genoemde sporten naar leeftijd* (ongewogen N = 3.169)

	Gemiddeld aantal sporten
4 en 5 jaar	2,3
6 t/m 11 jaar	3,0
12 t/m 14 jaar	3,9
15 t/m 17 jaar	3,9
18 t/m 25 jaar	3,4
26 t/m 40 jaar*	3,1
41 t/m 55 jaar	2,8
56 t/m 70 jaar	2,3

* Significant, $p < 0,05$.

Tabel 15 Genoemde sporten voor verschillende leeftijden (gepercenteerd op de sporters*)

4 en 5 jaar	6 t/m 11 jaar
Zwemsport (excl. waterpolo)	Zwemsport (excl. waterpolo)
80,4%	54,8%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	Voetbal (veld/zaal (futsal))
23,3%	33,3%
Danssport	Danssport
21,2%	17,2%
Skiën/langlaufen/snowboarden	Gymnastiek/turnen
12,5%	17,2%
Gymnastiek/turnen	Schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ijs hockey)
11,8%	16,7%
Schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ijs hockey)	Skiën/langlaufen/snowboarden
9,4%	13,7%
Judo	Tennis
9,0%	13,5%
Hockey	Judo
5,9%	11,6%
Skeelers/skaten	Hockey
4,7%	11,5%
Tennis	Skeelers/skaten
4,7%	10,8%
Ongewogen N	Ongewogen N
146	740

12 t/m 14 jaar	15 t/m 17 jaar
Voetbal (veld/zaal (futsal))	Voetbal (veld/zaal (futsal))
48,2%	38,9%
Basketbal	Fitness (cardio/kracht)
19,5%	31,1%
Schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ijs hockey)	Hardlopen/joggen/trimmen
18,0%	25,3%
Tennis	Zwemsport (excl. waterpolo)
17,9%	20,4%
Zwemsport (excl. waterpolo)	Basketbal
17,6%	17,4%
Hardlopen/joggen/trimmen	Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)
16,5%	16,9%
Hockey	Danssport
15,5%	16,7%
Gymnastiek/turnen	Hockey
15,1%	14,7%
Tafeltennis	Bowling
13,5%	14,5%
Bowling	Skiën/langlaufen/snowboarden
13,1%	13,7%
Ongewogen N	Ongewogen N
345	273

18 t/m 25 jaar	26 t/m 40 jaar
Fitness (cardio/kracht)	Fitness (cardio/kracht)
53,2%	46,3%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	Hardlopen/joggen/trimmen
26,2%	33,5%
Hardlopen/joggen/trimmen	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)
25,4%	26,5%
Zwemsport (excl. waterpolo)	Zwemsport (excl. waterpolo)
23,3%	22,1%
Bowling	Skiën/langlaufen/snowboarden
16,7%	16,1%
Danssport	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken
15,7%	15,6%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	Wandelsport
13,6%	15,3%
Tennis	Tennis
13,2%	12,8%
Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	Voetbal (veld/zaal (futsal))
13,0%	11,1%
Skiën/langlaufen/snowboarden	Bowling
12,3%	10,7%
Ongewogen N	Ongewogen N
347	498

41 t/m 55 jaar	56 t/m 70 jaar
Fitness (cardio/kracht)	Fitness (cardio/kracht)
43,3%	34,20%
Hardlopen/joggen/trimmen	Wandelsport
27,7%	27,60%
Zwemsport (excl. waterpolo)	Zwemsport (excl. waterpolo)
20,6%	22,60%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken
18,5%	19,40%
Wandelsport	Tennis
17,5%	16,80%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	Golf
15,9%	11,50%
Tennis	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)
14,0%	11,10%
Skiën/langlaufen/snowboarden	Hardlopen/joggen/trimmen
12,2%	8,60%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	Skiën/langlaufen/snowboarden
10,8%	8,00%
Schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ijs hockey)	Bridge
6,9%	6,30%
Ongewogen N	Ongewogen N
493	324

* Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Sportdeelname, naar geslacht en leeftijd

Tabel 16 Percentage sporter naar geslacht en leeftijd

	Mannen*	Vrouwen*	Totaal
4 en 5 jaar**	66,1%	68,2%	66,7%
6 t/m 11 jaar	92,0%	90,2%	91,2%
12 t/m 14 jaar	89,8%	82,3%	86,4%
15 t/m 17 jaar	84,4%	70,7%	77,4%
18 t/m 25 jaar*	83,3%	65,7%	73,7%
26 t/m 40 jaar*	69,5%	62,6%	65,3%
41 t/m 55 jaar*	67,4%	60,8%	63,8%
56 t/m 70 jaar*	66,0%	54,1%	59,6%
Totaal	73,4%	63,9%	

* Significant, $p < 0,05$.

** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (respectievelijk 132 en 95 voor de jongens en meisjes). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel 17 Percentage regelmatige sporter (60 x of meer) naar geslacht en leeftijd

	Mannen*	Vrouwen*	Totaal
4 en 5 jaar**	41,1%	43,2%	41,4%
6 t/m 11 jaar	77,8%	73,9%	76,0%
12 t/m 14 jaar*	82,7%	63,3%	74,0%
15 t/m 17 jaar*	71,4%	53,7%	62,3%
18 t/m 25 jaar*	68,4%	45,9%	56,2%
26 t/m 40 jaar	47,1%	43,2%	44,8%
41 t/m 55 jaar*	47,6%	41,7%	44,4%
56 t/m 70 jaar*	46,9%	36,1%	41,3%
Totaal	55,1%	45,0%	

* Significant, $p < 0,05$.

** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (respectievelijk 132 en 95 voor de jongens en meisjes). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel 18 Sportfrequentie naar geslacht* en leeftijd, percentages

	4 - 11		12 - 17*		18 - 25*		26 - 40*		41 - 55*		56 - 70*	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
Nooit	8,7%	8,2%	8,6%	15,7%	11,4%	24,7%	20,2%	28,7%	26,1%	31,2%	28,5%	41,6%
Incidenteel	4,7%	6,3%	4,0%	7,5%	5,3%	9,6%	10,3%	8,8%	6,5%	8,0%	5,6%	4,3%
Onregelmatig	17,0%	18,3%	9,1%	18,2%	14,9%	19,9%	22,2%	19,3%	19,8%	19,1%	18,9%	18,0%
Regelmatig	29,6%	36,5%	20,6%	22,0%	21,9%	20,7%	22,4%	25,0%	20,8%	22,3%	20,7%	19,1%
Intensief	39,9%	30,8%	57,7%	36,5%	46,5%	25,1%	24,9%	18,2%	26,9%	19,4%	26,3%	17,0%
<i>Ongewogen N</i>	573	464	395	366	217	259	316	464	362	433	258	293

* Significant, $p < 0,05$.

SPORTDEELNAME, UITGESPLITST NAAR ETNICITEIT

Tabel 19 Sportdeelname naar etniciteit*

	Autochtoon	Antilliaans en Surinaams	Turks en Marokkaans	Overig niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Totaal
Sporter	76,5%	58,0%	48,1%	57,0%	75,3%	68,3%
Geen sporter	23,5%	42,0%	51,9%	43,0%	24,7%	31,7%
<i>Ongewogen N</i>	2.084	604	760	432	520	4.400

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,241$.

Tabel 20 Sportfrequentie naar etniciteit*

	Autochtoon	Antilliaans en Surinaams	Turks en Marokkaans	Overig niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Totaal
Nooit	18,1%	33,1%	40,9%	32,2%	19,1%	24,6%
Incidenteel	5,4%	8,9%	10,9%	10,7%	5,6%	7,1%
Onregelmatig	19,3%	16,3%	16,5%	14,5%	23,1%	18,6%
Regelmatig	27,4%	18,1%	14,2%	18,0%	23,4%	23,0%
Intensief	29,9%	23,6%	17,4%	24,6%	28,8%	26,7%
<i>Ongewogen N</i>	2.084	604	760	432	520	4.400

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,125$.

Tabel 21 Regelmatige sportdeelname (60 x of vaker) naar etniciteit*

	Autochtoon	Antilliaans en Surinaams	Turks en Marokkaans	Overig niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Totaal
Regelmatige sporter	57,3%	41,8%	31,6%	42,4%	52,2%	49,6%
Geen of onregelmatige sporter	42,7%	58,2%	68,4%	57,6%	47,8%	50,4%
<i>Ongewogen N</i>	2.084	604	760	432	520	4.400

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,191$.

Tabel 22 Gemiddeld aantal genoemde sporten naar etniciteit* (ongewogen $N = 3.169$)

	Gemiddeld aantal sporten
Autochtoon	3,0
Antilliaans en Surinaams	2,5
Turks en Marokkaans	2,6
Overig niet-westers allochtoon	2,7
Westers allochtoon	3,3

* Significant, $p < 0,05$.

Tabel 23 Genoemde sporten voor verschillende etnische groepen (gepercenteerd op de sporters)*

Autochtoon		Antilliaans en Surinaams	
Fitness (cardio/kracht)	33,4%	Fitness (cardio/kracht)	48,9%
Zwemsport (excl. waterpolo)	26,2%	Voetbal (veld/zaal (futsal))	22,7%
Hardlopen/joggen/trimmen	22,0%	Hardlopen/joggen/trimmen	22,5%
Skiën/langlaufen/snowboarden	17,1%	Zwemsport (excl. waterpolo)	21,8%
Tennis	16,6%	Danssport	17,0%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	16,3%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	15,7%
Wandelsport	15,4%	Wandelsport	9,3%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	14,0%	Bowling	8,6%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	13,6%	Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	8,2%
Schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ijs hockey)	11,5%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	6,1%
Ongewogen N	1.673	Ongewogen N	383

Turks en Marokkaans		Overig niet-westers allochtoon	
Fitness (cardio/kracht)	37,6%	Fitness (cardio/kracht)	40,5%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	35,4%	Hardlopen/joggen/trimmen	24,3%
Zwemsport (excl. waterpolo)	32,5%	Zwemsport (excl. waterpolo)	23,8%
Hardlopen/joggen/trimmen	23,0%	Voetbal (veld/zaal (futsal))	19,0%
Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	13,7%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	14,8%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	12,7%	Danssport	11,4%
Wandelsport	10,1%	Tennis	11,3%
Bowling	9,5%	Wandelsport	11,2%
Gymnastiek/turnen	7,5%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	8,8%
Basketbal	7,0%	Bowling	8,5%
Ongewogen N	424	Ongewogen N	274

Westers allochtoon	
Fitness (cardio/kracht)	33,0%
Zwemsport (excl. waterpolo)	28,2%
Hardlopen/joggen/trimmen	21,1%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	17,9%
Tennis	17,6%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	17,5%
Wandelsport	16,2%
Skiën/langlaufen/snowboarden	15,3%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	13,7%
Bowling	12,0%
Ongewogen N	412

* Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Tabel 24 Genoemde sporten voor verschillende etnische groepen (gepercenteerd op de sporters)*

Autochtoon		Niet-westers allochtoon, 1e generatie	
Fitness (cardio/kracht)	33,4%	Fitness (cardio/kracht)	48,8%
Zwemsport (excl. waterpolo)	26,2%	Hardlopen/joggen/trimmen	24,8%
Hardlopen/joggen/trimmen	22,0%	Zwemsport (excl. waterpolo)	23,9%
Skiën/langlaufen/snowboarden	17,1%	Voetbal (veld/zaal (futsal))	21,7%
Tennis	16,6%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	15,7%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	16,3%	Wandelsport	13,3%
Wandelsport	15,4%	Bowling	7,2%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	14,0%	Danssport	7,2%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	13,6%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	6,9%
Schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ijs hockey)	11,5%	Tennis	4,9%
Ongewogen N	1.673	Ongewogen N	436

Niet-westers allochtoon, 2e generatie		Westers allochtoon, 1e generatie	
Fitness (cardio/kracht)	34,1%	Fitness (cardio/kracht)	36,6%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	33,6%	Zwemsport (excl. waterpolo)	36,1%
Zwemsport (excl. waterpolo)	29,9%	Hardlopen/joggen/trimmen	24,3%
Hardlopen/joggen/trimmen	20,9%	Wandelsport	21,4%
Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	18,1%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	18,8%
Danssport	17,1%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	18,8%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	12,4%	Tennis	16,7%
Bowling	11,1%	Skiën/langlaufen/snowboarden	14,8%
Basketbal	9,2%	Danssport	13,8%
Tennis	8,8%	Bowling	13,3%
Ongewogen N	645	Ongewogen N	156

Westers allochtoon, 2e generatie	
Fitness (cardio/kracht)	30,4%
Zwemsport (excl. waterpolo)	22,5%
Hardlopen/joggen/trimmen	18,8%
Tennis	18,2%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	17,2%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	16,5%
Skiën/langlaufen/snowboarden	15,6%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	15,5%
Wandelsport	12,4%
Bowling	11,0%
Ongewogen N	256

* Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Sportdeelname, etniciteit gekruist met geslacht en leeftijd

Tabel 25 Percentage sporters, uitgesplitst naar etniciteit en geslacht

	Mannen*	Vrouwen*	Totaal
Autochtoon*	80,1%	73,4%	76,5%
Antilliaans en Surinaams*	66,2%	52,0%	58,0%
Turks en Marokkaans*	55,9%	41,4%	48,1%
Overig niet-westers allochtoon	60,2%	54,1%	57,0%
Westers allochtoon*	80,8%	70,5%	75,3%
Totaal	73,4%	63,9%	

* Significant, $p < 0,05$.

Tabel 26 Percentage regelmatige sporters, uitgesplitst naar etniciteit en geslacht

	Mannen*	Vrouwen*	Totaal
Autochtoon*	60,4%	54,5%	57,3%
Antilliaans en Surinaams*	49,3%	36,2%	41,8%
Turks en Marokkaans*	38,9%	25,4%	31,6%
Overig niet-westers allochtoon	47,8%	37,9%	42,4%
Westers allochtoon*	61,7%	44,2%	52,2%
Totaal	55,1%	45,0%	

* Significant, $p < 0,05$.

Tabel 27 Percentage sporters, uitgesplitst naar etniciteit* en leeftijd*

	Autochtoon	Niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Totaal
4 t/m 11 jaar	90,2%	76,4%	92,1%	86,1%
12 t/m 17 jaar	87,4%	73,2%	86,7%**	82,1%
18 t/m 25 jaar	79,7%	65,2%	77,1%**	73,7%
26 t/m 40 jaar	79,8%	50,5%	72,0%**	65,3%
41 t/m 55 jaar	74,6%	44,2%	73,9%	63,8%
56 t/m 70 jaar	64,5%	36,6%	68,1%**	59,6%
Totaal	76,5%	53,5%	75,3%	

* Significant, $p < 0,05$.** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (< 100). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel 28 Percentage regelmatige sporters, uitgesplitst naar etniciteit* en leeftijd*

	Autochtoon	Niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Totaal
4 t/m 11 jaar	74,5%	54,2%	77,8%	68,6%
12 t/m 17 jaar	77,2%	56,1%	69,6%**	68,5%
18 t/m 25 jaar	65,1%	49,0%	47,8%**	56,2%
26 t/m 40 jaar	56,6%	34,4%	43,5%**	44,8%
41 t/m 55 jaar	52,3%	30,5%	50,0%	44,4%
56 t/m 70 jaar	45,5%	22,0%	47,8%**	41,3%
Totaal	57,3%	37,5%	52,2%	

* Significant, $p < 0,05$.** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (< 100). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

SPORTDEELNAME NAAR OPLEIDING

Volwassenen

Tabel 29 Sportdeelname naar opleiding, 25 t/m 70 jaar*

	Laag	Midden	Hoog	Totaal
Sporter	42,7%	65,1%	78,6%	64,1%
Geen sporter	57,3%	34,9%	21,4%	35,9%
Ongewogen N	678	496	905	2.079

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,321.

Tabel 30 Sportfrequentie naar opleiding, 25 t/m 70 jaar*

	Laag	Midden	Hoog	Totaal
Nooit	48,5%	26,7%	15,6%	28,6%
Incidenteel	8,8%	8,3%	5,8%	7,3%
Onregelmatig	16,3%	17,9%	22,6%	19,5%
Regelmatig	12,4%	23,9%	28,3%	22,2%
Intensief	14,0%	23,2%	27,6%	22,3%
Ongewogen N	678	496	905	2.079

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,239.

Tabel 31 Regelmatige sportdeelname (60 x of vaker) naar opleiding, 25 t/m 70 jaar*

	Laag	Midden	Hoog	Totaal
Regelmatige sporter	26,4%	47,1%	55,9%	44,5%
Geen of onregelmatige sporter	73,6%	52,9%	44,1%	55,5%
Ongewogen N	678	496	905	2.079

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,257.

Tabel 32 Gemiddeld aantal genoemde sporten naar opleiding, 25 t/m 70 jaar* (ongewogen N = 1.304)

	Gemiddeld aantal sporten
Laag	1,9
Midden	2,6
Hoog	3,2

* Significant, $p < 0,05$.

Tabel 33 Genoemde sporten, naar opleiding, 25 t/m 70 jaar

Laag		Midden	
Fitness (cardio/kracht)	36,5%	Fitness (cardio/kracht)	46,6%
Zwemsport (excl. Waterpolo)	23,2%	Hardlopen/joggen/trimmen	23,2%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	17,5%	Zwemsport (excl. Waterpolo)	20,6%
Wandelsport	15,0%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	18,7%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	14,8%	Wandelsport	15,7%
Hardlopen/joggen/trimmen	13,5%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	15,6%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	9,7%	Tennis	13,6%
Tennis	6,2%	Voetbal (veld/zaal (futsal))	9,6%
Danssport	6,0%	Skiën/langlaufen/snowboarden	8,5%
Gymnastiek/turnen	4,7%	Bowling	6,2%
Ongewogen N	282	Ongewogen N	318

Hoog	
Fitness (cardio/kracht)	43,9%
Hardlopen/joggen/trimmen	30,5%
Wandelsport	22,1%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	22,0%
Zwemsport (excl. Waterpolo)	21,2%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	19,2%
Tennis	18,2%
Skiën/langlaufen/snowboarden	17,7%
Schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ijs hockey)	10,6%
Golf	9,6%
Ongewogen N	412

Jeugd

Tabel 34 Sportdeelname naar huidige opleiding, 12 t/m 17 jaar*

	VMBO/MBO	HAVO/VWO/HBO	Totaal
Sporter	77,9%	84,3%	81,5%
Geen sporter	22,1%	15,7%	18,5%
Ongewogen N	286	336	622

* Geen significant verschil.

Tabel 35 Sportfrequentie naar huidige opleiding, 12 t/m 17 jaar*

	VMBO/MBO	HAVO/VWO/HBO	Totaal
Nooit	15,6%	10,5%	12,8%
Incidenteel	6,6%	5,3%	5,8%
Onregelmatig	18,0%	9,2%	13,1%
Regelmatig	18,0%	22,4%	20,4%
Intensief	41,8%	52,6%	47,8%
Ongewogen N	286	336	622

* Geen significant verschil.

Tabel 36 Regelmatige sportdeelname (60 x of vaker) naar huidige opleiding, 12 t/m 17 jaar*

	VMBO/MBO	HAVO/VWO/HBO	Totaal
Regelmatige sporter	59,8%	75,2%	68,4%
Geen of onregelmatige sporter	40,2%	24,8%	31,6%
Ongewogen N	286	336	622

* Significant, $p < 0,05$; $\Phi = 0,164$.

Tabel 37 Genoemde sporten naar huidige opleiding, 12 t/m 17 jaar

VMBO/MBO		HAVO/VWO/HBO	
Voetbal (veld/zaal (futsal))	43,7%	Voetbal (veld/zaal (futsal))	40,3%
Fitness (cardio/kracht)	25,0%	Hardlopen/joggen/trimmen	21,7%
Hardlopen/joggen/trimmen	21,2%	Hockey	20,3%
Zwemsport (excl. Waterpolo)	20,5%	Tennis	20,2%
Basketbal	20,2%	Fitness (cardio/kracht)	19,0%
Vecht- en verdedigingssporten (excl. Judo)	16,2%	Schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ijs hockey)	18,5%
Bowling	14,4%	Skiën/langlaufen/snowboarden	17,8%
Gymnastiek/turnen	13,9%	Danssport	16,9%
Badminton	13,5%	Basketbal	15,5%
Danssport	12,9%	Bowling	15,2%
Ongewogen N	221	Ongewogen N	281

SPORTDEELNAME NAAR WERKSITUATIE EN INKOMEN

Volwassenen

Tabel 38 Sportdeelname naar inkomen, 18 t/m 70 jaar*

	Laag	Laag midden	Hoog midden	Hoog	Totaal
Sporter	50,1%	59,3%	68,6%	81,0%	65,8%
Geen sporter	49,9%	40,7%	31,4%	19,0%	34,2%
Ongewogen N	592	256	430	543	1.821

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,262.

Tabel 39 Sportfrequentie naar inkomen, 18 t/m 70 jaar*

	Laag	Laag midden	Hoog midden	Hoog	Totaal
Nooit	39,3%	31,5%	23,9%	12,9%	26,0%
Incidenteel	10,6%	9,3%	7,6%	6,0%	8,2%
Onregelmatig	14,9%	20,5%	16,6%	25,1%	19,3%
Regelmatig	17,0%	17,1%	30,2%	26,2%	23,2%
Intensief	18,2%	21,6%	21,8%	29,9%	23,3%
Ongewogen N	592	256	430	543	1.821

* Significant, $p < 0,05$; Gamma = 0,248.

Tabel 40 Regelmatige sportdeelname (60 x of vaker) naar inkomen, 18 t/m 70 jaar*

	Laag	Laag midden	Hoog midden	Hoog	Totaal
Regelmatige sporter	35,1%	38,7%	52,0%	56,1%	46,5%
Geen of onregelmatige sporter	64,9%	61,3%	48,0%	43,9%	53,5%
Ongewogen N	592	256	430	543	1.821

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,183.

Tabel 41 Gemiddeld aantal genoemde sporten naar inkomen, 18 t/m 70 jaar* (ongewogen N = 1.185)

	Gemiddeld aantal sporten
Laag	3,1
Laag midden	2,4
Hoog midden	2,9
Hoog	3,2

* Significant, $p < 0,05$.

Tabel 42 Genoemde sporten naar inkomen, 18 t/m 70 jaar

Laag	Laag midden		
Fitness (cardio/kracht)	52,2%	Fitness (cardio/kracht)	38,0%
Zwemsport (excl. Waterpolo)	28,3%	Hardlopen/joggen/trimmen	25,3%
Hardlopen/joggen/trimmen	24,3%	Zwemsport (excl. Waterpolo)	22,9%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	19,0%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	15,5%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	16,2%	Voetbal (veld/zaal (futsal))	14,2%
Bowling	13,7%	Wandelsport	12,0%
Danssport	11,9%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	11,7%
Wandelsport	11,7%	Bowling	10,7%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	10,4%	Tennis	9,6%
Tennis	9,8%	Danssport	9,3%
Ongewogen N	306	Ongewogen N	150

Hoog midden	Hoog		
Fitness (cardio/kracht)	40,9%	Fitness (cardio/kracht)	45,9%
Hardlopen/joggen/trimmen	26,8%	Hardlopen/joggen/trimmen	31,8%
Zwemsport (excl. Waterpolo)	22,4%	Wandelsport	21,0%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	20,9%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	20,5%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	20,3%	Zwemsport (excl. Waterpolo)	19,8%
Wandelsport	20,3%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	19,1%
Tennis	13,5%	Skiën/langlaufen/snowboarden	18,2%
Skiën/langlaufen/snowboarden	13,4%	Tennis	17,9%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	10,7%	Schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ijs hockey)	10,6%
Schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ijs hockey)	7,7%	Golf	9,1%
Ongewogen N	290	Ongewogen N	438

Sportdeelname naar inkomen en leeftijd

Tabel 43 Sportdeelname naar inkomen en leeftijd, 18 t/m 70 jaar

	Laag*	Laag midden*	Hoog midden	Hoog*	Totaal
18 t/m 25 jaar	75,8%	75,7%**	62,9%**	85,2%**	75,2%
26 t/m 40 jaar*	39,5%	65,0%**	69,8%	80,1%	65,8%
41 t/m 55 jaar*	37,7%	48,5%**	68,4%	83,8%	65,7%
56 t/m 70 jaar*	36,8%	55,1%**	68,0%**	77,0%	60,4%
Totaal	50,1%	59,3%	68,6%	81,0%	

* Significant, $p < 0,05$.

** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein, respectievelijk (links naar rechts, boven naar beneden) 35, 30, 21, 99, 72, 50 en 95. Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel 44 Regelmatige sportdeelname (60 x of vaker) naar inkomen en leeftijd, 18 t/m 70 jaar

	Laag*	Laag midden*	Hoog midden	Hoog*	Totaal
18 t/m 25 jaar	57,0%	54,1%**	48,6%**	76,9%**	57,4%
26 t/m 40 jaar*	25,8%	42,8%**	53,7%	51,1%	44,9%
41 t/m 55 jaar*	28,6%	30,4%**	51,2%	58,6%	46,7%
56 t/m 70 jaar*	20,1%	35,9%**	51,0%**	56,2%	42,0%
Totaal	35,1%	38,7%	52,0%	56,1%	

* Significant, $p < 0,05$.

** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein, respectievelijk (links naar rechts, boven naar beneden) 35, 30, 21, 99, 72, 50 en 95. Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Jeugd: werk of niet

Tabel 45 Sportdeelname naar werksituatie, 12 t/m 17 jaar*

	Geen werk	8 uur of minder per week	Meer dan 8 uur per week**	Totaal
Sporter	82,1%	80,8%	83,3%	82,1%
Geen sporter	17,9%	19,2%	16,7%	17,9%
Ongewogen N	499	117	75	691

* Geen significant verschil.

** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein. Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel 46 Regelmatige sportdeelname (60 x of vaker) naar werksituatie, 12 t/m 17 jaar*

	Geen werk	8 uur of minder per week	Meer dan 8 uur per week**	Totaal
Regelmatige sporter	69,6%	67,9%	63,9%	68,7%
Geen of onregelmatige sporter	30,4%	32,1%	36,1%	31,3%
Ongewogen N	499	117	75	691

* Geen significant verschil.

** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein. Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

SPORTDEELNAME NAAR STADSDEEL

Tabel 47 Sportdeelname naar stadsdeel*

	Loosduinen	Escamp	Segbroek	Scheveningen	Centrum	Laak	Haagse Hout	Leidschenveen-Ypenburg	Totaal
Sporter	70,3%	62,5%	79,2%	79,0%	60,8%	55,2%	75,1%	75,6%	68,3%
Geen sporter	29,7%	37,5%	20,8%	21,0%	39,2%	44,8%	24,9%	24,4%	31,7%
Ongewogen N	390	1.028	586	473	808	312	329	474	4.400

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,177.

Tabel 48 Sportfrequentie naar stadsdeel*

	Loosduinen	Escamp	Segbroek	Scheveningen	Centrum	Laak	Haagse Hout	Leidschenveen-Ypenburg	Totaal
Nooit	24,0%	29,7%	14,5%	17,0%	30,5%	34,2%	18,0%	19,1%	24,6%
Incidenteel	5,4%	7,7%	6,3%	4,1%	8,7%	10,6%	6,7%	5,0%	7,1%
Onregelmatig	19,9%	16,3%	18,2%	21,7%	17,2%	16,7%	20,6%	23,7%	18,6%
Regelmatig	21,7%	21,8%	30,9%	25,5%	19,9%	19,5%	24,6%	22,2%	23,0%
Intensief	28,9%	24,5%	30,0%	31,8%	23,8%	19,0%	30,1%	30,0%	26,7%
Ongewogen N	390	1.028	586	473	808	312	329	474	4.400

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,096.

Tabel 49 Regelmatige sportdeelname (60 x of vaker) naar stadsdeel*

	Loosduinen	Escamp	Segbroek	Scheveningen	Centrum	Laak	Haagse Hout	Leidschenveen-Ypenburg	Totaal
Regelmatige sporter	50,6%	46,2%	60,8%	57,3%	43,6%	38,5%	54,8%	52,0%	49,6%
Geen of onregelmatige sporter	49,4%	53,8%	39,2%	42,7%	56,4%	61,5%	45,2%	48,0%	50,4%
Ongewogen N	390	1.028	586	473	808	312	329	474	4.400

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,133.

Tabel 50 Gemiddeld genoemd aantal sporten naar stadsdeel* (ongewogen N = 3.169)

	Gemiddeld aantal sporten
Loosduinen	2,9
Escamp	2,7
Segbroek	3,1
Scheveningen	3,4
Centrum	2,9
Laak	2,8
Haagse Hout	2,8
Leidschenveen-Ypenburg	3,0

* Significant, $p < 0,05$.

Tabel 51 Percentage sportdeelname in de stadsdelen, naar leeftijd

	Jeugd	Volwassenen	Senioren
Loosduinen*	85,2%	70,7%	63,9%**
Escamp*	82,5%	59,7%	48,8%
Segbroek*	87,4%	79,1%	69,7%**
Scheveningen*	93,5%	76,1%	73,8%**
Centrum*	76,4%	60,3%	49,6%**
Laak*	77,6%	53,0%	41,4%**
Haagse Hout	84,4%	74,5%	72,4%**
Leidschenveen-Ypenburg*	89,5%	72,7%	58,5%**

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,144 (Loosd.); 0,224 (Esc.); 0,138 (Segb.); 0,177 (Schev.); 0,147 (Centr.); 0,219 (Laak); 0,218 (Le-Yp).

** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein, respectievelijk 88, 68, 70, 86, 34, 73, 29. Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel 52 Percentage regelmatige sportdeelname in de stadsdelen*, naar leeftijd

	Jeugd	Volwassenen	Senioren
Loosduinen	70,4%	49,8%	43,4%**
Escamp	67,5%	42,9%	32,7%
Segbroek	74,8%	57,2%	55,6%**
Scheveningen	79,6%	54,3%	45,3%**
Centrum	56,9%	43,9%	30,9%**
Laak	55,9%	37,1%	27,6%**
Haagse Hout	73,3%	50,0%	55,2%**
Leidschenveen-Ypenburg	70,8%	45,4%	45,2%**

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,168$ (Loosd.); $0,228$ (Esc.); $0,153$ (Segb.); $0,237$ (Schev.); $0,140$ (Centr.); $0,175$ (Laak); $0,153$ (H. H.); $0,225$ (Le-Yp).
 ** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein, respectievelijk 88, 68, 70, 86, 34, 73, 29. Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel 53 Genoemde sporten per stadsdeel

Loosduinen		Escamp	
Fitness (cardio/kracht)	36,7%	Fitness (cardio/kracht)	33,3%
Zwemsport (excl. Waterpolo)	24,2%	Zwemsport (excl. Waterpolo)	27,5%
Hardlopen/joggen/trimmen	21,0%	Hardlopen/joggen/trimmen	19,3%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	17,3%	Voetbal (veld/zaal (futsal))	19,2%
Wandelsport	16,5%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	12,3%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	16,3%	Wandelsport	11,7%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	14,1%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	11,3%
Skiën/langlaufen/snowboarden	13,1%	Danssport	11,0%
Tennis	10,8%	Bowling	10,2%
Golf	8,5%	Tennis	9,7%
Ongewogen N	285	Ongewogen N	692

Segbroek		Scheveningen	
Fitness (cardio/kracht)	36,8%	Fitness (cardio/kracht)	33,2%
Zwemsport (excl. Waterpolo)	27,4%	Zwemsport (excl. Waterpolo)	26,3%
Hardlopen/joggen/trimmen	25,8%	Hardlopen/joggen/trimmen	24,7%
Tennis	17,7%	Skiën/langlaufen/snowboarden	20,3%
Wandelsport	15,5%	Wandelsport	18,4%
Skiën/langlaufen/snowboarden	15,4%	Tennis	17,2%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	14,5%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	14,8%
Schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ijs hockey)	14,2%	Voetbal (veld/zaal (futsal))	13,3%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	13,8%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	12,6%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	13,0%	Zeilen/surfen	10,8%
Ongewogen N	472	Ongewogen N	390

Centrum		Laak	
Fitness (cardio/kracht)	41,3%	Fitness (cardio/kracht)	40,0%
Zwemsport (excl. Waterpolo)	26,2%	Zwemsport (excl. Waterpolo)	29,9%
Hardlopen/joggen/trimmen	22,5%	Voetbal (veld/zaal (futsal))	23,1%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	22,4%	Hardlopen/joggen/trimmen	23,0%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	17,7%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	17,3%
Wandelsport	14,0%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	15,7%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	11,0%	Tennis	11,8%
Skiën/langlaufen/snowboarden	10,5%	Danssport	8,9%
Tennis	10,2%	Vecht- en verdedigingssporten (excl.)	8,8%
Bowling	8,9%	Bowling	8,5%
Ongewogen N	507	Ongewogen N	187

Haagse Hout		56 t/m 70 jaar	
Fitness (cardio/kracht)	36,9%	Fitness (cardio/kracht)	28,4%
Hardlopen/joggen/trimmen	24,6%	Zwemsport (excl. Waterpolo)	26,7%
Zwemsport (excl. Waterpolo)	23,8%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	19,2%
Tennis	22,6%	Voetbal (veld/zaal (futsal))	18,1%
Wandelsport	16,9%	Hardlopen/joggen/trimmen	17,7%
Skiën/langlaufen/snowboarden	16,1%	Tennis	17,5%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	15,7%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	15,2%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	14,0%	Skiën/langlaufen/snowboarden	14,1%
Golf	10,7%	Schaatsen (lange baan/kunstschaatsen/ijs hockey)	12,1%
Hockey	10,6%	Wandelsport	10,8%
Ongewogen N	253	Ongewogen N	380

* Alleen de wijken waar meer dan 50 respondenten aan het onderzoek hebben meegedaan, zijn in het overzicht opgenomen.
 ** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (< 100). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Beoordeling sportmogelijkheden in de wijk

Tabel 54 Beoordeling sportmogelijkheden in de wijk (ongewogen N = 4.442)

Beoordeling	Percentage
Goed	26,9%
Voldoende	37,6%
Onvoldoende	17,5%
Slecht	7,2%
Weet niet	10,7%

Tabel 55 Beoordeling sportmogelijkheden in de wijk, per stadsdeel (ongewogen N = 4.442)

Stadsdeel	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht	Weet niet
Loosduinen	35,5%	39,5%	11,0%	3,6%	10,5%
Escamp	26,2%	39,9%	16,2%	7,0%	10,7%
Segbroek	30,1%	41,8%	15,0%	4,8%	8,3%
Scheveningen	26,4%	41,6%	16,6%	6,0%	9,4%
Centrum	19,6%	34,4%	22,7%	11,0%	12,2%
Laak	22,3%	28,8%	19,5%	11,9%	17,5%
Haagse Hout	39,7%	37,7%	12,7%	2,3%	7,6%
Leidschenveen-Ypenburg	27,2%	35,0%	21,3%	7,6%	8,9%
Totaal	26,9%	37,6%	17,5%	7,2%	10,7%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,103$.

Tabel 56 Beoordeling sportmogelijkheden in de wijk per wijk*, aflopend geordend (ongewogen N = 4.301)

Wijk	Goed of voldoende	Onvoldoende of slecht	Weet niet
Vogelwijk**	90%	6%	5%
Vruchtenbuurt**	85%	13%	2%
Scheveningen	84%	8%	7%
Bezuidenhout	83%	9%	9%
Benoordenhout	80%	17%	3%
Waldeck	79%	9%	12%
Leyenburg	77%	17%	6%
Bomen- en Bloemenbuurt	75%	15%	11%
Mariahoeve en Marlot	74%	16%	11%
Wateringse Veld	71%	25%	4%
Morgenstond	69%	16%	16%
Loosduinen	68%	21%	11%
Moerwijk	64%	24%	12%
Belgisch Park**	64%	29%	7%
Ypenburg	63%	26%	11%
Valkenboskwartier	63%	27%	11%
Archipelbuurt**	62%	23%	14%
Geuzen- en Statenkwartier	62%	26%	12%
Bouwlust/Vrederust	62%	24%	14%
Groente- en Fruitmarkt**	62%	22%	16%
Duinoord**	61%	25%	14%
Leidschenveen	60%	34%	6%
Centrum	60%	28%	13%
Regentessekwartier	59%	30%	11%
Rustenburg en Oostbroek	57%	33%	10%
Schildersbuurt	55%	35%	10%
Transvaalkwartier	52%	34%	14%
Laakkwartier en Spoorwijk	52%	31%	17%
Duindorp**	43%	48%	9%
Zeeheldenkwartier**	42%	45%	13%
Stationsbuurt**	41%	48%	11%

* Alleen de wijken waar meer dan 50 respondenten aan het onderzoek hebben meegedaan, zijn in het overzicht opgenomen.
 ** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (< 100). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel 57 Beoordeling sportmogelijkheden in de wijk, per leeftijdsgroep (ongewogen N = 4.442)

Leeftijdsgroep	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht	Weet niet
4 t/m 11 jaar	26,8%	39,9%	21,2%	8,8%	3,2%
12 t/m 17 jaar	30,8%	39,9%	17,9%	6,7%	4,7%
18 t/m 25 jaar	27,8%	41,9%	15,9%	8,5%	6,0%
26 t/m 40 jaar	22,4%	38,9%	19,1%	8,3%	11,3%
41 t/m 55 jaar	30,1%	33,9%	17,5%	6,7%	11,8%
56 t/m 70 jaar	26,6%	36,1%	14,3%	5,4%	17,6%
Totaal	26,9%	37,6%	17,5%	7,2%	10,7%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,086$.

Organisatorisch verband

Tabel 58 Organisatorisch verband voor de top 3-sporten (ongewogen N = 3.455)

Organisatorisch verband	Percentage van de sporters*
Lid sportvereniging	45,5%
Alleen, ongeorganiseerd	40,1%
Groepsverband	38,1%
Commerciële sportaanbieder	32,4%
Anders	6,2%
School, naschoolse sport	6,1%
Bedrijfsport	5,3%
Welzijnswerk	5,0%

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven (voor drie sporten), daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Tabel 59 Organisatorisch verband voor de top 3-sporten naar leeftijd*

Organisatorisch verband	4 t/m 11 jaar	12 t/m 17 jaar	18 t/m 25 jaar	26 t/m 40 jaar	41 t/m 55 jaar	56 t/m 70 jaar	Totaal
Lid sportvereniging	77,3%	73,4%	50,8%	33,8%	35,0%	35,2%	45,5%
Alleen, ongeorganiseerd	15,2%	24,6%	38,5%	48,9%	47,6%	44,3%	40,1%
Groepsverband	29,0%	41,4%	46,7%	40,2%	37,0%	35,5%	38,1%
Commerciële sportaanbieder	21,2%	17,4%	38,8%	40,2%	33,3%	31,6%	32,4%
Anders	7,4%	4,4%	5,2%	6,1%	6,1%	7,4%	6,2%
School, naschoolse sport	24,7%	32,1%	1,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,1%
Bedrijfsport	0,0%	0,0%	4,5%	8,7%	7,7%	4,4%	5,3%
Welzijnswerk	3,7%	5,5%	3,6%	6,3%	5,1%	4,6%	5,0%
Ongewogen N	929	670	383	566	555	352	3.455

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven (voor drie sporten), daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Tabel 60 Organisatorisch verband voor de top 3-sporten naar geslacht*

Organisatorisch verband	Mannen	Vrouwen	Totaal
Lid sportvereniging	51,6%	39,6%	45,5%
Alleen, ongeorganiseerd	41,9%	38,4%	40,1%
Groepsverband	42,0%	34,5%	38,1%
Commerciële sportaanbieder	25,8%	38,8%	32,4%
Anders	4,3%	8,1%	6,2%
School, naschoolse sport	6,9%	5,4%	6,1%
Bedrijfsport	6,4%	4,3%	5,3%
Welzijnswerk	3,5%	6,4%	5,0%
Ongewogen N	1.761	1.694	3.455

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven (voor drie sporten), daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Tabel 61 Organisatorisch verband voor de top 3-sporten naar etniciteit*

	Autochtoon	Antilliaans en Surinaams	Turks en Marokkaans	Overig niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Totaal
Lid sportvereniging	49,9%	39,9%	38,7%	39,6%	41,5%	45,5%
Alleen, ongeorganiseerd	42,4%	30,2%	30,4%	39,8%	46,6%	40,1%
Groepsverband	40,0%	30,4%	35,6%	34,7%	40,6%	38,1%
Commerciële sportaanbieder	32,3%	37,3%	22,7%	34,6%	36,0%	32,4%
Anders	6,1%	10,0%	7,7%	4,2%	4,1%	6,2%
School, naschoolse sport	4,5%	7,0%	10,5%	10,0%	6,1%	6,1%
Bedrijfsport	5,1%	7,3%	4,8%	4,8%	5,5%	5,3%
Welzijnswerk	2,6%	6,9%	16,5%	5,5%	3,1%	5,0%
Ongewogen N	1.771	435	493	314	442	3.455

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven (voor drie sporten), daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Tabel 62 Organisatorisch verband voor de top 3-sporten naar opleidingsniveau, 25 t/m 70 jaar*

	Laag	Midden	Hoog	Totaal
Alleen, ongeorganiseerd	33,9%	42,4%	55,7%	47,6%
Groepsverband	33,1%	35,7%	41,2%	38,1%
Commerciële sportaanbieder	31,0%	35,0%	38,8%	36,1%
Lid sportvereniging	31,8%	38,4%	34,6%	34,9%
Bedrijfsport	6,5%	7,6%	7,2%	7,2%
Anders	9,1%	6,6%	4,6%	6,1%
Welzijnswerk	10,7%	5,6%	2,6%	5,2%
Ongewogen N	341	354	756	1.451

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven (voor drie sporten), daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Tabel 63 Organisatorisch verband voor de top 3-sporten naar inkomen, 18 t/m 70 jaar*

	Laag	Laag midden	Hoog midden	Hoog	Totaal
Alleen, ongeorganiseerd	40,3%	42,0%	49,5%	52,6%	47,5%
Groepsverband	38,5%	38,6%	41,4%	42,4%	40,7%
Lid sportvereniging	36,4%	32,2%	39,3%	36,5%	36,7%
Commerciële sportaanbieder	34,5%	29,4%	33,5%	40,0%	35,7%
Bedrijfsport	5,5%	6,0%	9,1%	8,1%	7,5%
Anders	10,6%	7,5%	4,7%	4,7%	6,4%
Welzijnswerk	11,3%	7,7%	3,9%	2,4%	5,5%
Ongewogen N	363	170	322	473	1.328

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven (voor drie sporten), daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Tabel 64 Organisatorisch verband voor de top 3-sporten naar stadsdeel*

	Loosduinen	Escamp	Segbroek	Scheveningen	Centrum	Laak	Haagse Hout	Leidscheven-Ypenburg	Totaal
Lid sportvereniging	48,0%	49,0%	50,0%	51,0%	33,5%	39,8%	44,7%	50,8%	45,5%
Alleen, ongeorganiseerd	41,2%	35,4%	44,1%	45,6%	39,6%	38,3%	44,0%	36,0%	40,1%
Groepsverband	34,7%	37,4%	44,4%	41,5%	36,1%	34,8%	37,8%	36,7%	38,1%
Commerciële sportaanbieder	36,2%	28,3%	32,9%	30,2%	35,7%	25,5%	36,3%	34,8%	32,4%
Anders	5,3%	6,5%	6,7%	5,7%	7,5%	8,6%	4,0%	4,3%	6,2%
School, naschoolse sport	4,0%	7,7%	6,8%	5,7%	7,1%	6,5%	2,8%	5,1%	6,1%
Bedrijfsport	5,4%	4,8%	4,9%	5,6%	5,3%	8,2%	6,2%	4,1%	5,3%
Welzijnswerk	2,4%	6,1%	1,8%	4,7%	9,3%	5,9%	2,6%	2,8%	5,0%
Ongewogen N	309	765	506	413	571	216	276	399	3.455

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven (voor drie sporten), daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Tabel 65 Lidmaatschap sportvereniging top 3-sporten sporters naar leeftijd, 2006 en 2010

	2006	2010
4 t/m 11 jaar	76%	77%
12 t/m 17 jaar	70%	73%
18 t/m 25 jaar	40%	51%
26 t/m 40 jaar	34%	34%
41 t/m 55 jaar	31%	35%
56 t/m 69 jaar	32%	35%
Totaal	42%	45%

Tabel 66 Organisatorisch verband voor vier meest beoefende sporten*

	Fitness	Zwemmen	Hardlopen	Voetbal
Lid sportvereniging	16,7%	26,1%	9,6%	59,3%
Lid commerciële sportaanbieder	64,1%	11,4%	6,6%	2,2%
Bedrijfsport	7,4%	2,0%	2,0%	2,6%
Via welzijnswerk	1,9%	2,1%	2,8%	4,6%
In groepsverband	8,0%	28,8%	28,0%	37,1%
Alleen, ongeorganiseerd	14,3%	36,7%	73,2%	11,0%
Via school	0,8%	4,4%	1,2%	10,6%
Anders, namelijk	4,9%	4,8%	2,0%	3,3%
Ongewogen N	843	890	479	747

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven (voor drie sporten), daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Accommodaties

Tabel 67 Percentage sporters bij bepaalde accommodatie* (ongewogen N = 3.433)

Soort (sport)accommodatie	Percentage sporters
Officiële binnensportaccommodatie in Den Haag	64,0%
Officiële binnensportaccommodatie, elders	18,3%
Officiële buitensportaccommodatie in Den Haag	25,4%
Officiële buitensportaccommodatie, elders	14,0%
Niet-officiële sportaccommodatie in Den Haag	13,6%
Niet-officiële sportaccommodatie, elders	5,2%
Sportvoorziening in de openbare ruimte in Den Haag	12,1%
Sportvoorziening in de openbare ruimte, elders	5,6%
Andersoortige voorziening in Den Haag	29,7%
Andersoortige voorziening, elders	21,1%

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven (voor drie sporten), daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Tabel 68 Percentage Hagenaars dat sport in openbare ruimte (ongewogen N = 4.488)

Percentage Hagenaars dat sport in de openbare ruimte	27,2%
--	-------

Hagenaars die niet sporten

REDENEN OM NIET TE SPORTEN

Tabel 69 Percentage Hagenaars dat niet gesport heeft, naar leeftijd (ongewogen N = 4.400)

Leeftijd	Percentage niet-sporters
4 t/m 11 jaar	8,4%
12 t/m 17 jaar	12,2%
18 t/m 25 jaar	18,7%
26 t/m 40 jaar	25,2%
41 t/m 55 jaar	28,9%
56 t/m 70 jaar	35,4%
Totaal	24,6%

Tabel 70 Redenen waarom kinderen van 4 t/m 11 jaar niet sporten (ongewogen N = 90*)

Reden	Percentage niet-sporters**
Anders, namelijk***	36,1%
Ouder heeft geen tijd om het kind naar het sporten te brengen	32,6%
Sporten is te duur	20,6%
Sportmogelijkheid of sportvereniging te ver weg	17,4%
Geen interesse in sport (vindt sport niet leuk)	9,6%
Andere hobby's	7,7%
Geen tijd voor sport	5,5%
Gezondheidsproblemen	0,9%

* Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (< 100). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.
 ** Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.
 *** Twee derde van de respondenten gaf hier aan dat zij hun kind nog te jong vinden om te sporten.

Tabel 71 Sport in het verleden door niet-sporters, naar leeftijd

	12 t/m 17 jaar*	18 t/m 25 jaar*	26 t/m 40 jaar	41 t/m 55 jaar	56 t/m 70 jaar	Totaal
Ja	69,2%	88,0%	73,7%	73,3%	64,8%	72,2%
Nee	30,8%	12,0%	26,3%	26,7%	35,2%	27,8%
Ongewogen N	92	91	203	238	193	817

* Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (< 100). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel 72 Redenen voor niet-sporters (12 t/m 70 jaar) om niet te sporten* (ongewogen N = 221)

Reden	Percentage niet-sporters
Geen interesse in sport (vindt sport niet leuk)	35,9%
Geen tijd voor sport	35,3%
Gezondheidsproblemen	18,1%
Sporten is te duur	17,2%
Anders, namelijk**	8,4%
Andere hobby's	6,4%
Sportmogelijkheid of sportvereniging te ver weg	4,8%

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.
 ** De hier gegeven antwoorden lopen uiteen.

Tabel 73 Redenen waarom Hagenaars (12 t/m 70 jaar) gestopt zijn met sporten, naar leeftijd*

	12 t/m 17 jaar***	18 t/m 25 jaar***	26 t/m 40 jaar	41 t/m 55 jaar	56 t/m 70 jaar
Geen tijd (meer) voor	44,5%	41,8%	51,2%	36,4%	15,3%
Gezondheidsklachten	5,3%	5,9%	12,9%	25,4%	40,2%
Geen interesse meer in sport	34,1%	14,8%	7,4%	12,9%	14,0%
Te duur	5,6%	23,4%	22,6%	15,9%	8,7%
Anders, namelijk**	12,0%	7,4%	16,4%	9,8%	10,7%
Sportgelegenheid is te ver weg	9,0%	6,5%	6,6%	6,7%	5,4%
Verhuizing	3,7%	13,5%	7,5%	4,3%	3,3%
Voelde me niet thuis, geen prettige sfeer, geen leuke mensen	13,0%	6,5%	4,6%	3,3%	1,4%
Blessures	1,9%	4,4%	4,3%	8,0%	10,2%
Kon niet meer meekomen/voelde me te oud worden	1,6%	0,0%	2,3%	5,5%	14,7%
Ben iets anders gaan doen (andere hobby)	5,2%	2,7%	0,8%	2,9%	5,1%
Ongewogen N	64	78	146	171	117

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.
 ** De hier gegeven antwoorden lopen uiteen. Het krijgen van kinderen wordt genoemd, voor sommigen heeft het met religie te maken, met werk, anderen noemen andere sporten die zij doen (yoga, tai chi).
 *** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (< 100). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

PLANNEN OM (WEER) TE GAAN SPORTEN

Tabel 74 Plannen van niet-sporters om het komende jaar te gaan sporten, naar leeftijd*

	4 t/m 11 jaar**	12 t/m 17 jaar**	18 t/m 25 jaar**	26 t/m 40 jaar	41 t/m 55 jaar	56 t/m 70 jaar	Totaal
Ja	71,8%	47,5%	50,7%	47,3%	34,2%	18,8%	37,3%
Nee	10,3%	17,5%	28,4%	28,0%	34,9%	59,1%	36,7%
Weet niet	17,9%	35,0%	20,9%	24,6%	30,9%	22,1%	25,9%
Ongewogen N	90	96	68	153	197	140	744

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,239.

** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (< 100). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel 75 Plannen niet-sporters om komend jaar te gaan sporten, Hagenaars die in het verleden hebben gesport en die nooit hebben gesport* (ongewogen N = 650)

	In het verleden gesport	Nooit gesport	Totaal
Ja	42,9%	22,5%	35,6%
Nee	34,2%	45,1%	38,1%
Weet niet	22,9%	32,4%	26,3%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,204.

Tabel 76 Redenen waarom Hagenaars (12 t/m 70 jaar) gestopt zijn met sporten, voor Hagenaars die wel/niet weer willen gaan sporten het komende jaar*

	Wil gaan sporten komend jaar	Wil niet gaan sporten komend jaar	Weet niet
Geen tijd (meer) voor	46,4%	30,5%	43,0%
Geen interesse meer in sport	10,3%	25,8%	20,0%
Gezondheidsklachten	12,9%	21,1%	18,0%
Te duur	18,0%	3,1%	12,0%
Anders, namelijk**	11,9%	10,2%	9,0%
Kon niet meer meekomen/voelde me te oud worden	5,2%	6,3%	5,0%
Blessures	4,6%	4,7%	7,0%
Sportgelegenheid is te ver weg	7,2%	2,3%	6,0%
Verhuizing	6,7%	3,9%	4,0%
Voelde me niet thuis, geen prettige sfeer, geen leuke mensen	5,7%	2,3%	5,0%
Ben iets anders gaan doen (andere hobby)	2,1%	0,8%	2,0%
Ongewogen N	194	128	100

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

** De hier gegeven antwoorden lopen uiteen. Het krijgen van kinderen wordt genoemd, voor sommigen heeft het met religie te maken, met werk, anderen noemen andere sporten die zij doen (yoga, tai chi).

Vrijwilligerswerk in de sport

VRIJWILLIGERSWERK ONDER OUDERS VAN KINDEREN VAN 4 T/M 11 JAAR

Tabel 77 Percentage vrijwilligerswerk, ouders kinderen 4 t/m 11 jaar (ongewogen N = 1.050)

Vrijwilligerswerk voorgaande jaar	Percentage
Ja	21,5%
Nee	77,6%
Weet niet	0,9%

Tabel 78 Percentage vrijwilligerswerk naar sportfrequentie (ongewogen N = 1.032)

Sportfrequentie kind	Percentage ouders dat vrijwilligerswerk doet
Nooit	2,6%
Incidenteel	8,3%
Onregelmatig	8,8%
Regelmatig	18,5%
Intensief	37,6%
Totaal	21,8%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,226.

Tabel 79 Percentage vrijwilligerswerk naar etniciteit kind* (ongewogen N = 1.050)

Etniciteit kind	Percentage ouders dat vrijwilligerswerk doet
Autochtoon	26,4%
Antilliaans en Surinaams	13,0%
Turks en Marokkaans	9,5%
Overig niet-westers allochtoon	10,0%
Westers allochtoon	28,1%
Totaal	21,5%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,152.

Tabel 80 Type functie vrijwilligerswerk, ouders kinderen 4 t/m 11 jaar* (ongewogen N = 215)

Functie vrijwilligerswerk	Percentage vrijwilligers
Bestuurlijke functie (bijvoorbeeld voorzitter of secretaris)	12,1%
Sporttechnische functie (bijvoorbeeld trainer, scheidsrechter, coach of begeleider)	46,4%
Ondersteunende functie (bijvoorbeeld kantinedienst, vervoer, onderhoud)	58,7%
Weet ik niet	1,9%

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Tabel 81 Organisatie waar vrijwilligerswerk wordt gedaan, ouders kinderen 4 t/m 11 jaar* (ongewogen N = 215)

Organisatie	Percentage vrijwilligers
Bij sportvereniging	91,7%
Bij commerciële exploitant	1,6%
Bij bedrijf, in het kader van bedrijfssport	1,4%
Bij sociaal cultureel werk, sportbuurtwerk, welzijnswerk	4,5%
Georganiseerde sportvakantie	0,0%
Georganiseerd sportevenement	2,5%
Anders, namelijk**	6,2%

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

** Ruim de helft van de respondenten noemt hier de school.

VRIJWILLIGERSWERK ONDER HAGENAARS VAN 12 JAAR EN OUDER

Tabel 82 Vrijwilligerswerk in de sport onder Hagenaars, 12 t/m 70 jaar (ongewogen N = 3.413)

Vrijwilligerswerk voorgaande jaar	Percentage
Ja	11,2%
Nee	87,9%
Weet niet	0,8%

Tabel 83 Percentage vrijwilligerswerk naar sportfrequentie, Hagenaars 12 t/m 70 jaar* (ongewogen N = 3.350)

Sportfrequentie	Percentage vrijwilligerswerk
Nooit	3,0%
Incidenteel	7,0%
Onregelmatig	9,5%
Regelmatig	14,0%
Intensief	20,3%
Totaal	11,4%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,147.

Tabel 84 Percentage vrijwilligerswerk naar leeftijd, Hagenaars 12 t/m 70 jaar* (ongewogen N = 3.413)

Leeftijd	Percentage vrijwilligerswerk
12 t/m 17 jaar	12,6%
18 t/m 25 jaar	14,6%
26 t/m 40 jaar	7,7%
41 t/m 55 jaar	15,2%
56 t/m 70 jaar	7,9%
Totaal	11,2%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,117.

Tabel 85 Percentage vrijwilligerswerk naar geslacht, Hagenaars 12 t/m 70 jaar* (ongewogen N = 3.413)

Geslacht	Percentage vrijwilligerswerk
Mannen	15,3%
Vrouwen	8,0%
Totaal	11,2%

* Significant, $p < 0,05$; Phi = 0,118.

Tabel 86 Percentage vrijwilligerswerk naar etniciteit, Hagenaars 12 t/m 70 jaar* (ongewogen N = 3.413)

Etniciteit	Percentage vrijwilligerswerk
Mannen	15,3%
Vrouwen	8,0%
Totaal	11,2%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's V = 0,098.

Tabel 87 Type functie vrijwilligerswerk, Hagenaars 12 t/m 70 jaar* (ongewogen N = 371)

Functie vrijwilligerswerk	Percentage vrijwilligers
Bestuurlijke functie (bijvoorbeeld voorzitter of secretaris)	21,2%
Sporttechnische functie (bijvoorbeeld trainer, scheidsrechter, coach of begeleider)	52,0%
Ondersteunende functie (bijvoorbeeld kantinedienst, vervoer, onderhoud)	43,4%
Weet ik niet	2,7%

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Tabel 88 Organisatie waar vrijwilligerswerk wordt gedaan, Hagenaars 12 t/m 70 jaar* (ongewogen N = 370)

Organisatie	Percentage vrijwilligers
Bij sportvereniging	80,6%
Bij commerciële exploitant	3,2%
Bij bedrijf, in het kader van bedrijfssport	1,6%
Bij sociaal cultureel werk, sportbuurtwerk, welzijnswerk	8,9%
Georganiseerde sportvakantie	1,5%
Georganiseerd sportevenement	6,0%
Anders, namelijk**	7,6%

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

** Hier worden uiteenlopende antwoorden gegeven.

Hagenaars met een beperking

SPORTDEELNAME

Tabel 89 Percentage Hagenaars met beperking/chronische aandoening

	Percentage
Beperking/chronische aandoening	19,6%
Geen beperking/aandoening	80,4%
Ongewogen N	4.438

Tabel 90 Ervaren belemmering door beperking onder Hagenaars met beperking

	Percentage
Niet belemmerd	14,1%
Licht belemmerd	35,4%
Matig belemmerd	30,7%
Ernstig belemmerd	19,8%
Ongewogen N	649

Tabel 91 Soort beperking*

Beperking	Percentage
Chronische aandoening (cara, hart- en vaatziekten, artrose, diabetes, cva, reuma, rugaandoeningen etc.)	68,6%
Lichamelijke beperking (motorisch)	24,5%
Visuele beperking (blind, slechtziend)	4,1%
Auditieve beperking (doof, slechthorend)	4,0%
Verstandelijke beperking	2,9%
Andere beperking	7,1%
Ongewogen N	659

* Respondenten kunnen meerdere soorten beperking hebben, daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

Tabel 92 Sportdeelname (RSO-sporter) Hagenaars met en zonder beperking*

	Met beperking	Geen beperking	Totaal
Sporter	48,0%	73,2%	68,4%
Geen sporter	52,0%	26,8%	31,6%
Ongewogen N	672	3685	4357

* Significant, $p < 0,05$; $\Phi = 0,213$.

Tabel 93 Sportfrequentie Hagenaars met en zonder beperking*

	Met beperking	Geen beperking	Totaal
Nooit	42,3%	20,3%	24,5%
Incidenteel	9,7%	6,5%	7,1%
Onregelmatig	17,5%	18,9%	18,6%
Regelmatig	15,4%	24,9%	23,1%
Intensief	15,0%	29,4%	26,6%
Ongewogen N	672	3685	4357

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,226$.

Tabel 94 Percentage sportdeelname Hagenaars met en zonder beperking, naar geslacht*

	Met beperking	Geen beperking**
Mannen	50,6%	78,6%
Vrouwen	46,0%	68,5%

* Ongewogen totale N (van links naar rechts, van boven naar beneden): 291, 1.807, 381, 1.878.
** Significant, $p < 0,05$; $\Phi = 0,113$.

Tabel 95 Percentage sportdeelname Hagenaars met en zonder beperking, naar leeftijd*

	Met beperking**	Geen beperking***
4 t/m 25 jaar	70,1%	81,2%
26 t/m 40 jaar	46,3%	68,2%
41 t/m 55 jaar	43,4%	70,9%
56 t/m 70 jaar	45,4%	68,2%

* Ongewogen totale N (van links naar rechts, van boven naar beneden): 175, 2.083, 96, 677, 202, 584, 199, 341.
** Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,171$.
*** Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,130$.

Tabel 96 Percentage sportdeelname Hagenaars met en zonder beperking, naar etniciteit

	Met beperking*	Geen beperking**
Autochtoon	52,7%	82,3%
Antilliaans en Surinaams	42,2%	64,0%
Turks en Marokkaans	37,1%	51,6%
Overig niet-westers allochtoon	38,9%***	59,3%
Westers allochtoon	55,2%***	78,4%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,137$.
** Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,268$.
*** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (respectievelijk 36 en 65 voor de overig niet-westerse en westerse allochtonen). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel 97 Genoemde sporten door mensen met en zonder beperking (geperceenteerd op de sporters*)

Met beperking	Geen beperking		
Fitness (cardio/kracht)	38,3%	Fitness (cardio/kracht)	34,1%
Zwemsport (excl. waterpolo)	29,2%	Zwemsport (excl. waterpolo)	25,9%
Wandelsport	17,8%	Hardlopen/joggen/trimmen	23,1%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	13,4%	Voetbal (veld/zaal (futsal))	18,4%
Hardlopen/joggen/trimmen	11,6%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	14,6%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	11,6%	Wandelsport	13,8%
Voetbal (veld/zaal (futsal))	8,5%	Tennis	13,7%
Tennis	8,0%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	13,5%
Andere sport**	7,8%	Skien/langlaufen/snowboarden	13,1%
Danssport	7,5%	Bowling	9,3%
Ongewogen N	431	Ongewogen N	3.066

* Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.
** Ruim een derde noemt hier yoga en een zesde noemt oefeningen bij de fysiotherapeut.

Tabel 98 Organisatorisch verband voor de top 3-sporten, met en zonder beperking*

	Met beperking	Geen beperking
Lid sportvereniging	33,3%	47,5%
Alleen, ongeorganiseerd	38,0%	40,6%
Groepsverband	35,6%	38,8%
Commerciële sportaanbieder	30,4%	32,6%
Anders**	11,8%	5,3%
Welzijnswerk	10,6%	4,0%
School, naschoolse sport	4,0%	6,5%
Bedrijfssport	5,2%	5,2%
Ongewogen N	415	3.011

* Respondenten konden hier meerdere antwoorden geven (voor drie sporten), daarom tellen de percentages niet op tot 100%.
** Respondenten met een beperking noemen hier vaker aan dat zij in het kader van een behandeling of revalidatie sporten, bij een revalidatiearts of de fysiotherapeut.

Tabel 99 Vrijwilligerswerk onder mensen met en zonder beperking*

	Met beperking	Geen beperking
Doet vrijwilligerswerk in de sport	7,1%	12,4%
Geen vrijwilligerswerk in de sport	92,3%	86,8%
Weet niet	0,6%	0,8%
Ongewogen N	644	2.744

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,070$.

BELEMMERINGEN EN WENSEN

Tabel 100 Ondervindt moeilijkheden bij beoefenen sport door beperking (ongewogen N = 534)

Ja	53,1%
Nee	46,9%

Tabel 101 Moeilijkheden bij beoefenen sport door beperking, naar sporter of niet (ongewogen N = 526)

Sporter Geen sporter Totaal

Ja 46,1% 59,5% 52,6%

Nee 53,9% 40,5% 47,4%

* Significant, $p < 0,05$; $\Phi = 0,134$.

Tabel 102 Ervaren moeilijkheden bij sporten door mensen met een beperking* (ongewogen N = 255)

	Sporter	Geen sporter	Totaal
Beperking zelf	49,3%	48,1%	48,7%
Niveau sluit niet aan: te moeilijk	16,0%	20,3%	18,3%
Niet bekend met de mogelijkheden	7,6%	21,6%	15,0%
Geen deskundige begeleiding	12,2%	9,9%	10,9%
Vervoer is te duur	7,6%	12,3%	10,1%
Vervoer kost te veel tijd	8,7%	4,7%	6,6%
Accommodatie is niet aangepast	5,4%	4,9%	5,2%
Aangepaste sportmaterialen zijn te duur	5,0%	4,3%	4,6%
Sportmaterialen zijn niet geschikt	4,5%	4,2%	4,3%
Accommodatie is moeilijk bereikbaar	4,6%	2,9%	3,7%
Anders, namelijk	4,3%	2,6%	3,4%
Medesporters hebben een vooroordeel	6,0%	0,6%	3,1%
Kan niet sporten met leeftijdgenoten	4,9%	0,9%	2,8%
Niveau sluit niet aan: te makkelijk	0,3%	0,0%	0,1%

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Tabel 103 Zou meer willen sporten dan momenteel, Hagenaars met beperking (ongewogen N = 552)

Ja	59,9%
Nee	40,1%

Tabel 104 Sporten (top tien) die mensen met een beperking (meer) zouden willen doen (ongewogen N = 325)

Sport	Percentage
Fitness (cardio/kracht)	21,2%
Zwemsport (excl. waterpolo)	20,4%
Voetbal (veld/zaal)	7,0%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	6,1%
Danssport	5,6%
Hardlopen/joggen/trimmen	4,6%
Andere sport*	4,5%
Tennis	3,8%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	3,4%
Wandelsport	3,0%

* Een derde van de respondenten noemt hier yoga.

Tabel 105 Wens om met anderen met een beperking te sporten (ongewogen N = 337)

Sporten met anderen met beperking of juist niet	Percentage
Alleen sporten met mensen met een beperking	11,5%
Sporten met mensen zonder beperking	22,9%
Maakt niet uit	57,3%
Weet ik niet	8,3%

Tabel 106 Wens voor type organisatie (ongewogen N = 40*)

Type organisatie voor mensen die willen sporten met alleen mensen met een beperking	Percentage
Organisatie voor mensen met een beperking	54,0%
Reguliere organisatie	28,7%
Maakt niet uit	11,8%
Weet ik niet	5,5%

* Deze vraag is alleen gesteld aan mensen die het liefst alleen willen sporten met mensen met een beperking, als zij meer zouden gaan sporten. Dit zijn er slechts 40, dat maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel 107 Belemmeringen waardoor het niet mogelijk is meer te sporten* (ongewogen N = 274)

Belemmering	Percentage
Beperking zelf	24,4%
Niet bekend met de mogelijkheden	19,3%
Geen tijd	14,4%
Vervoer is te duur	13,4%
Vervoer kost te veel tijd	12,8%
Geen deskundige begeleiding	11,5%
Accommodatie is moeilijk bereikbaar	10,0%
Het niveau sluit niet aan: te moeilijk	9,3%
Te duur	7,6%
Aangepaste sportmaterialen zijn te duur	6,1%
Anders, namelijk	5,2%
Kan niet sporten met leeftijdgenoten	3,0%
Sportmaterialen zijn niet geschikt	2,7%
Medesporters hebben een vooroordeel	2,6%
Accommodatie is niet aangepast	1,9%
Het niveau sluit niet aan: te makkelijk	0,8%

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Tabel 108 Belemmeringen waardoor het niet mogelijk is meer te sporten, sporters en niet-sporters*

Belemmering	Sporter	Geen sporter
Beperking zelf	23,4%	25,8%
Niet bekend met de mogelijkheden	15,8%	22,0%
Geen tijd	17,3%	12,1%
Vervoer is te duur	10,0%	15,9%
Vervoer kost te veel tijd	11,2%	15,3%
Geen deskundige begeleiding	8,8%	14,1%
Accommodatie is moeilijk bereikbaar	11,4%	8,3%
Het niveau sluit niet aan: te moeilijk	11,7%	7,3%
Te duur	8,5%	7,0%
Aangepaste sportmaterialen zijn te duur	3,9%	7,9%
Anders, namelijk	8,9%	1,6%
Kan niet sporten met leeftijdgenoten	2,5%	3,7%
Sportmaterialen zijn niet geschikt	4,8%	0,7%
Medesporters hebben een vooroordeel	4,5%	0,7%
Accommodatie is niet aangepast	2,9%	0,9%
Het niveau sluit niet aan: te makkelijk	0,7%	0,9%
Ongewogen N	146	122

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Methode-effecten

Tabel 109 Sporter naar methode van afname (gewogen)*

	Sporter	Geen sporter
Internet	75,9%	24,1%
Telefonisch	60,6%	39,4%
Schriftelijk	69,4%	30,6%
Totaal	68,3%	31,7%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,130$.

Bevolkingskenmerken Den Haag

Tabel 110 Verdeling man/vrouw onder Hagenaars van 4 t/m 70 jaar

	Aantal	Percentage
Mannen	212.566	50,5%
Vrouwen	208.724	49,5%
Totaal	421.290	100,0%

Tabel 111 Verdeling Hagenaars over verschillende leeftijdsgroepen

	Aantal	Percentage
4 en 5 jaar	11.693	2,8%
6 t/m 11 jaar	33.193	7,9%
12 t/m 14 jaar	15.152	3,6%
15 t/m 17 jaar	15.479	3,7%
18 t/m 25 jaar	52.912	12,6%
26 t/m 40 jaar	120.515	28,6%
41 t/m 55 jaar	103.023	24,5%
56 t/m 70 jaar	69.323	16,5%
Totaal	421.290	100,0%

